

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797 Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Olenziva brezboštva

Do zadnjih let je prostozidarstvo bilo nosilec boja proti Bogu in proti Cerkvi. Framasonska brezbožna fronta pa je bila in je še pritajena, skrita. Njeno delo je tajno, vrši se pod zemljo. Po vojni pa opazujemo, kako se poleg prostozidarskih tajnih lož organizirajo v Evropi nove, javne organizacije, ki odkrito in naravnost vodijo boj zoper Boga kakor sploh proti vsakemu verstvu. Novodobne brezbožne organizacije se ne zadovoljujejo s tem, da Boga ignorirajo, ampak ga naravnost napadajo, brišejo ga z obličja zemlje in poznajo le še družbo kolektivnega človeka, od katere se ne zahteva nikake krščanske morale več.

Framasonstvo je produkt site buržuazije, ki se v svojim kulturnim in gospodarskim liberalizmom prizadevala za čim širšo emancipacijo od Boga in njegovih postav. Otroka liberalnega očeta, socializem in komunizem pa sta šla korak dalje in vrgla raz sebe tudi videz vernosti: napovedala sta odkrit boj vsakemu verovanju. Nemčija je po svojem Karlu Marxu podarila Rusiji marksizem. Sovjeti ga ji sedaj vračajo v postoterjeni obliki na ta način, da pridno snujejo po njenem ozemlju »organizacijo borbenih brezbožnikov«, ki dosega že stotisoče po številu. Ze se vijejo po nemških, čeških in avstrijskih mestih povorke mladih ljudi, kakor v sovjetski Rusiji, ki smelo kličejo v svet: ni Boga, Bog je mrtev! Tisoče agilnih agitatorjev je na delu, da razdrobe javno in zasebno, v tovarnah, zborovanjih in zasebnih razgovorih železno postavijo: Veruj v enega Boga! Ko se svet potaplja v morju brezmejne revščine in pomanjkanja, se tisoči prizadevajo, da odsečejo še zadnje sidro, s katerim bi se blodni človek mogel oteži.

Med tem ko milijoni begajo danes kot pravi brezdomovinci po svetu, ki jim brlj kot kdaj postaja solzna dolina, so brezštevni »osrečevalci« na delu, da človeku vzamejo in zatro v njegovi duši tudi poslednji misel in upanje na posmrtno življenje.

Kaj je z vseh strani, sta osilca nove dobnega brezbožnega gibanja socializem in komunizem. Njuna taktika je prikazati vero, zlasti pa krščansko kot izrazito kapitalistično in buržuazno zadevo, proti kateri se mora proletarijat boriti z vsemi silami. V to smer je brezbožno akcijo usmeril Lenin sam, ki je učil boljše, da je nujno treba dati religiji razredni značaj, trdno združiti boj proti veri z razrednim bojem proletarijata proti kapitalu, tako, da se bodo mase borile istočasno za socializem in proti religiji. Kaj hoče marksizem? Gospodarskega človeka, hoče produktivno družbo, ki naj sama sebi zadostuje in izven sebe ne išče nobenega cilja več. Iz takega naziranja je boj proti veri razumljiv. Verovnanje v nadnaravni svet pa po mišljenju marksistov slabi pogum gospodarskega, zgolj v materijo usmerjenega človeka, zabrisuje gospodarske ideale. Je to po njihovih besedah fata morgana, ki naj z varljivimi upi dvigne bednega proletarca preko žalostne zemeljske resničnosti, je opojni strup, ki naj ga zaziblje v boljše upe. Tega mogočnega sredstva pa da se je polastil kapitalizem s tem, da si je vdinjal Cerkev in z njeno pomočjo sedaj tlači brezpravno delovno ljudstvo. — Zato proč z religijo! V marksističnem paradizu človek ne potrebuje več nobenih potolažil. Iz prikipevaločih čas zemeljske sreče si bo proletarijat lahko uveličal vso žejo po sreči in dobrinah...

Socialisti in komunisti so toraj trdno sklopčili religijo z gospodarskim dogajanjem in gospodarskimi problemi, istovetijo jo torekoč z zasvoženim kapitalizmom, da tako lažje sejejo brezboštvo med delovne mase.

Proti temu satanskemu početju, kateremu podlegajo in še zraven pomagajo celo nekateri neorientirani katoličani, je treba nastopiti z vso odločnostjo in razglasiti zločinski bajko o razrednem karakterju religije. Treba je na učinkovit način in vedno znova približati in z dejstvi izpričati, da Cerkev ni nikaka zaščitnica mamonističnega kapitalizma in sovražnica delavstva. Seveda je treba poznati njen nauk, prodreti v duha papeževih okrožnic, seznaniti se z mnogoštevilnimi izjavami katoliške hierarhije, ki je že po vseh deželah skupno ali posamično zavzela stališče za delavstvo proti izkoriščajočemu kapitalizmu in ga najodločneje obsodila. Žal, da vsi verniki ne slede podanim smernicam, ne v teh, o drugih verstvih in moralnih stvareh. Toda to ni krivda cerkve, ampak slabih katoličanov. Vendar kdor pozna dejansko stanje, si v teh prevažnih vprašanjih ne bo dal servirati v svoj poduk od marksistične strani raznih kosti, da jih gloda, temveč bo s stvarnim delom skušal odrešiti sebe in svoj krog, a bo imel pred očmi, da zemlje, po kateri hodimo, z lastnimi silami nikdar odrešiti ne bomo mogli.

Opazuje se tudi, da brezbožen pokret izrablja zlasti verske praznike v svoje namene. Božiča ali velike noči ne ignorira, ampak jima v besedi in pisavi daje drug, zgolj tostranski pomen in značaj, kar naj zlasti na mladino »vzgojno« vpliva. Podobne poskuse opazujemo že tudi pri nas. — Proti temu je treba izvesti odločno liturgično gibanje, za katero je hvala Bogu med katoliško mladino tudi pri nas dokaj smisla. Katoličani morajo svoje verske skrivnosti razumeti in tudi doživeti. Kdor ni le gledalec, ampak sodelavec pri Gospodovem altariju, ne bo tako zlahka postal njegov Judež. Naj opozorimo še na to, da so močne protiverske sile na delu, da ne le može, ampak

Nepremostljiva nasprotja med Francijo in Italijo

London, 31. marca. V diskusiji o gospodarski uniji Podonavja se čedalje bolj odkriva politična rivaliteta med Francijo in Italijo. Dočim se Tardieu zadnje čase zelo prizadeva, da bi se prijateljski odnosi med Francijo in Italijo vpostavili, je italijanski stališče v zadevi Podonavja tako, da so ta Tardieujeva prizadevanja obsojena na popolno neuspeh. Ob priliki sestanka med Tardieujem in MacDonaldom naglašala italijanski tisk, da se Francija zastoj trudi, da bi od Anglije izsilila predporazum glede podonavske gospodarske federacije, ki naj bi Italijo in Nemčijo potisnil v stran. Italijanski politiki smatrajo, da je Anglija popolnoma na njihovi strani in da sestank med Tardieujem in MacDonaldom absolutno ne bo spreminil britanskega stališča, ki je baje to, da Francija v tej zadevi ne sme igrati nobene vodilne vloge, ampak da je podonavski sporazum stvar vseh štirih velesil. Fraza italijanskega tiska, da je namreč »neizgovorjeni namen Francije, da utrdi svojo hegemonijo na Balkanu, bistvo Tardieujevega načrta o gospodarski uniji Podonavja,« jasno razodeva neizgladljivo nasprotstvo med Italijo in Francijo.

O tem predmetu piše tudi »La Republicque«, organ levega bloka, ki se pripravlja na to, da kmalu prevzame francosko vlado. Ta list namreč piše, da je antanta med Francijo in Italijo mogoča samo pod pogojem, da se Italija odreče svojim nacionalističnim težam in se omeji na konkretne točke. Med Italijo in Francijo obstajajo skupni pogledi na vprašanje o vojnih dolgovih, ki naj se izrišejo, in glede na Anschluss, ki bi ogrožal Brenner in Trst. Italijanski listi odgovarjajo na to izjavo »La Republicque«, da se Francozi zelo motijo, ako mislijo, da sta ti dve točki edini, ki interesirata Italijo. Francija je Italiji dolžna veliko stvari, ki so vsebovane v mirovnih pogodbah in se tičejo pravice kompenzacije za italijanske žrtve v svetovni vojni, in dokler Francozi tega ne bodo razumeli, je francosko-italijanska antanta še jako daleč.

Za razpoloženje italijanske javnosti, posebno z ozirom na problem gospodarske unije Podonavja je značilno, da italijanski tisk priobčuje članek ne-

kega dunajskega žurnalista, ki dolži Francijo, da s svojo politiko glede balkanskih držav onemogoča prijateljsko kooperacijo tako med Italijo in Francijo na eni kakor med Italijo in gotovimi balkanskimi državami na drugi strani. Dokler to vprašanje, ki danes predstavlja problem rivalitete med dvema, ne bo razčiščeno v smislu kooperacije, tako dolgo ni misliti na nobeno rešitev francosko-italijanskih odnosov niti na gospodarsko unijo Podonavja.

Angleški listi registrirajo te obžalovanja vredne pojave in izjave brez vsakega komentarja.

Londonška konferenca štirih

London, 31. marca. tg. Po uradnem sporočilu, ki ga je izdala danes popoldne angleška vlada, bo konferenca štirih velesil sredi prihodnjega tedna v Londonu.

London, 31. marca. tg. Domneva se, da se bo program londonskih pogajanj bistveno razširil. Francoskega ministrskega predsednika Tardieuja bo spremljala namreč v London cela vrsta strokovnjakov, poleg finančnega ministra Flandina tudi ministerialni direktor na Quai d'Orsayu Moysset, strokovnjak za razorožitev Massigli, ravnaatelj za trgovinske pogodbe Colondre ter finančna specialistka Bizot in Rueli. »Matin« javlja, da se bosta z angleške strani udeležila teh razprav poleg zunanjega ministra sira Johna Simona tudi finančni minister Chamberlain in trgovinski minister Runciman.

Predkonferenca Tardieu-MacDonald

Pariz, 31. marca. Z Angleški poslanik v Parizu Tyrell je snoči ponovno konferiral s Tardieujem, in sicer po naročilu MacDonalda. Tardieu je sklenil, da odpotuje 12 ur prej iz Pariza, kakor je prvotno nameraval, to je v nedeljo ob 10 dopoldne, tako da bo v London prispel že zvečer, kjer

se bo takoj sestal z MacDonaldom. V nedeljo zvečer bo prirejen na čast ministrskega predsednika Tardieuja banket v francoskem poslanstvu. Iz Londona namerava odpotovati Tardieu v torek zjutraj. V »Echo de Paris« je napisal Pertinax članek, v katerem naglašala, da se podonavski načrt lahko realizira samo pod sledečimi pogoji: 1. Politični in teritorialni oziri ne smejo igrati nobene vloge; 2. Nemčija se ne sme pripustiti v krog podonavskih držav kot enakopravna; 3. Anglija in Francija morata skupno zagotoviti potrebna posojila podonavskim državam.

Podonavje je zelo pesimistično

Zeneva, 31. marca. Iz izjav merodajnih politikov in gospodarstvenikov tako Avstrije in Ogrske kakor držav male antante se da jasno posneti, da na vprašanje gospodarske federacije Podonavja široki krogi ljudstva gledajo čedalje bolj skeptično. Javnost teh držav se je zaradi neprestanih posvetovanj o tem vprašanju, ki niso do sedaj imela nobenega rezultata, celo diskusije popolnoma naveličala, tako da skoraj nihče več ne verjame v uresničenje tega načrta. Tudi v slučaju, če bi vse konference rodile popoln rezultat, katerega pa pred jesenjo na noben način ni pričakovati, bi sodelovanje vseh držav v tem zmislu komaj zadostovalo za to, da se odpravijo velike devizne in blagovne omejitve, ki so jih podonavske države začetkom te spomladi bile primorane odrediti. Proces gospodarskega propadanja Podonavja je tako nagel, da bi se mogel zadržati samo, ako bi diplomacija velesil, ki se trudi za gospodarsko ozdravljenje srednje in jugovzhodne Evrope, delovala z isto naglico. V resnici pa vidimo, da ne dela skrajno počasi samo diplomacija, ampak da se tudi finančni odbor Zveze narodov v Zenevi ne more odločiti za hitro in nujno akcijo ter da se njegovo zanimanje obrača veljiko bolj na zapadno Evropo kakor pa na gospodarske razmere evropskega vzhoda. Pesimizem podonavskih držav z ozirom na načrt gospodarske unije je torej žalibog zelo utemeljen.

Batinaški režim v Indiji

London, 31. marca. V spodnji zbornici je vodja opozicije, poslanec delavske stranke Lansbury, vložil interpelacijo, ki je vzbudila precej zanimanja. Interpelacija navaja sledeči dogodek. Skotski misijonar dr. Paton, član Rdečega križa, se je podal sredi marca meseca v Madras, da na licu mesta preišče, da-li je res potrebna, ustanoviti tamkaj rdečekrižarsko bolnišnico, v kateri naj bi zdravili številne žrtve policijskih metod, ki jih je uvedel v Indiji novi podkralj Willingdon. Ker je bil Paton oblečen kot Indec, so ga policisti, ko se je na ulici menil z domačini, zamenjali z nacionalnim agitatorjem in ga kljub zagotovitvi misijonarja, da je Anglež, dali z bambasovimi palicami strahovito preteptati in potem še popolnoma zmočiti po skropilnem vozu, ki je slučajno peljal mimo. Dr. Paton,

ki se sedaj zdravi v bolnišnici, si je seveda izposloval zadoščenje in je podtajnik za Indijo misijonarju napisal lastnoročno opravičilno pismo ter na tozadevno interpelacijo v spodnji zbornici izjavil, »da gre samo za zelo obžalovano vredno pomoto«. Znani laburistični list »New Statesman« se ob tej priliki sprašuje, kaj se godi z Indci, če policija že Evropea pomotoma tako strahovito izdela, ako se na ulici z domačini razgovarja. List vpraša nadalje, ali je bila tudi to »pomota«, da je angleiška vlada 16 Indcev, ki so bili po poldrugo leto trajajočem procesu v Čitagongu zaradi protivladnih izgovodov oproščeni, kljub temu z osmimi tovaršji, ki so bili obsojeni na dosmrtno deportacijo, vkrcala na ladjo in deportirala na neznan kraj.

Zagrebska požarna katastrofa

Do sedaj sedem smrtnih žrtev

Zagreb, 31. marca. Z Ogrorne množice ljudstva še vedno prihajajo in gledajo strahovit prizor zagrebske požarne katastrofe. Veliko poslopje je danes samo še kup ruševin, ki se lahko vsak čas sesujejo v kup pepela. Nihče ne sme iti v bližino, ker ožgani zidovi grozijo, da vsakogar, ki bi se približal, pokopljejo pod seboj. Ljudstvo zahteva, da se najdejo krivci, ki so povzročili nesrečo, poleg tega pa napadajo magistrat, ki je dovolil zgraditev tako nesolidnega poslopja. Sodni strokovnjak Unger je pregledal večeraj s komisijo, kateri načeljuje državni tožitelj dr. Ružič, poslopje in je izjavil, da bo lahko z absolutno točnostjo dokazal, kako je nastala eksplozija, kako se je razvijala in kakšen obseg je imela v začetku. Ugotovil bo vse trenutke, ki so važni za preiskavo. Prva skrb gradbene policije je, da nemudoma poruši vse one zidove, ki so nevarni. Porušiti se bo moral zid v

četrtem nadstropju, ki ga je eksplozija popolnoma raznesla in istočasno tudi dvignila v zrak streho poslopja. Del zidu je bil porušen ponoči ob pol 12. Danes zjutraj so porušili velik del tretjega nadstropja in zdaj se ruši še drugo nadstropje. Pri tem so našli še truplo neke ženske, ki se nahaja pod ruševinami. Do trupla samega zenkrat ne morejo priti, ker obstoja nevarnost, da bi se pri vsakem koraku na to mesto podrli zidovi. Odstraniti bodo morali tudi dvigalo, da se na ta način omogoči vhod v poslopje. Po mnenju strokovnjakov se bo morala porušiti cela stavba do prvega nadstropja, ali pa celo do temelja. Danes je ponovno izbruhnil ogenj na dveh krajih in so morali gasilci stopiti v akcijo.

Do sedaj je sedem smrtnih žrtev in sicer Anton Šupuk, učitelj risanja. Mate Radnić, 34 let star, iz Dalmacije, Mercedes Radnić, dijakinja univerze, Ruža Radnić, dijakinja univerze, ženska, ki je skočila iz petega nadstropja na dvorišče in katere identiteta se ni mogla še ugotoviti, ter ženska, ki leži pod ruševinami v drugem nadstropju. Ostalih 19 ranjenecv leži v bolnišnici. Nekateri teh ranjenecv so tako težko poškodovani, da najbrž ne bodo ostali pri življenju.

Bolgarska kraljeva dvojica v Italiji

Dunaj, 31. marca. AA. »Neue Freie Presse« poroča iz Rima, da bivata bolgarski kralj Boris in kraljica Ivana na posestvu italijanskega kralja v San Rossore. Uradni krogi trde, da je ta obisk bolgarske kraljevske dvojice popolnoma zasebnega značaja. Rimski diplomatski krogi pa so mnenja, da bo bolgarski kralj Boris pri ti priliki obvestil svojega italijanskega tasta o vprašanjih, nastalih na Bolgarskem zaradi Tardieujevega predloga o podunavski gospodarski zvezi. Bolgarska je mnenja, da naj tudi ona sodeluje pri pogajanjih o podunavski zvezi.

Zbližanje med Anglijo in Francijo v reparacijskem vprašanju

London, 31. marca. tg. »Daily Herald« objavlja danes senzacionalen članek, v katerem govori o temeljiti spremembi angleške reparacijske politike. Do sedaj je hotela Anglija nastopati na reparacijski konferenci, ki bo meseca junija, za definitivno rešitev tega problema. Sedaj pa noče predlagati nič drugega, kakor da se dosedanj moratorij podaljša za šest mesecev. Bodeči francosko-angleški sestanek naj bi omogočil popolno zbliznanje v tem vprašanju. Anglija in Francija naj bi skupno predlagali podaljšanje moratorija za 6 mesecev in odgoditev konference, če sar pa bi Nemčija po mnenju listov ne mogla sprejeti, ker more vzdržati plačevanje obresti za reparacijska posojila in privatne obveze še za pol leta.

Amerika zvišuje davke

Newyork, 31. marca. tg. Amerika, ki je bila do sedaj »objubljena dežela« najnižjih davkov, je sedaj nastopila pot najvišje konjunktore za zvišanje davkov. Ameriška poslanska zbornica je v prejšnjem tednu sklenila, da se davek na dedščino zviša za 45%. Razen tega se je izredno visoko zvišal prometni davek. Večeraj so v Beli hiši sklenili še nadaljnjih 300 milijonov dolarjev davkov, dalje so sprejeli 1 1/2% zvišanje korporacijskega davka in 50% zvišanje domačih poštinih pristojbin, da se pokrije pošni deficit 135 milijonov dolarjev. Do sedaj sklenjeno zvišanje davkov se čeni na leto na znesek 750 milijonov dolarjev, vendar pa je treba v svrhu, da se pokrije proračunski deficit 1250 milijonov dolarjev, prihraniti pri izdatkih še 200 milijonov dolarjev. Uprajo, da bodo dobili 75 milijonov z zvišano kolektivno v borznem prometu, popolnoma nejasno pa je, kako bodo pridobili ostali primanjkljaj.

Sovjetski admiral v Trstu

Rim, 31. marca. AA. Šef glavnega štaba sovjetske mornarice v Črnem morju admiral Dušenov in sovjetski pomorski delegat v Italiji Čikunski sta si ogledala italijanske ladjedelnice v Trstu in Tržiču pri Trstu. Gosta sta se zanimala za obrate v raznih delavnicah, kjer montirajo Dieslove motorje in turbine. Prav tako sta si ogledala v Tržiču dve veliki motorni ladji po 20.000 ton, katerih gradnja se ravno bliža koncu in ki bosta vozili med italijanskimi in južnoameriškiimi lukami.

Dobra rešitev vinske krize

Lisbona, 31. marca. Z Portugalska vlada je izdala naredbo, po kateri so vsi hotelirji, restavraciji, kavarnarji in gostilničarji dolžni, da v bodoče vsakemu gostu pri kosilu in večerji servirajo brezplačno 2,5 desetinke vina, da se na ta način izognejo vinski krizi.

Seja skupščine

Razprava o trošarinskem zakonu

Belgrad, 31. marca. I. Danes dopoldne je zasedala narodna skupščina. Najprej je administrativni odbor skupščine predložil plenumu obračun vseh stroškov od prvega zasedanja do konca februarja. Iz poročila je razvidno, da je narodna skupščina porabila v mesecih decembru 1931, januarju in februarju 1932 vsega 8.969.316 Din.

Nato sta bili prečitani dve interpelaciji, in sicer je bila prva podpisana od dr. Nikola Nikića in naslovljena na notranjega ministra. Interpelacija vprašuje ministra, če mu je znano delovanje župana in podžupana v Vinkovcih. Oba javna funkcionarja sta s svojim nepravilnim delovanjem dvignila veliko ljudsko ogorčenje. Izkoriščala sta svojo položaj v svojo korist in korist svojih poslovnih prijateljev. Žena župana dr. Sumatova si je pustila pokloniti od mestne občine veliko zemljišče, katerega je potem prodala za visoko ceno. Župan je samega sebe postavil za predsednika Mestne hranilnice. Interpelacije vprašujejo ministra, kaj misli ukreniti proti delovanju župana in podžupana omenjene občine.

Druga interpelacija je bila naslovljena na gozdarskega ministra in se nanaša na poravnavo dolga v znesku 3.624.000 Din, kateri znesek naj bi podjetje »Drah« v Zagrebu plačalo mestni občini v Vinkovcih za prodani les. Banska uprava v Zagrebu je to prodajo odobrila, zaveza pa se zavlačuje po načelstvih gozdarskega ministrstva. Interpelant navaja besede nekoga lrgovca v Zagrebu, ki se je izjavil, da njihova stvar stoji slabo v gozdarskem ministrstvu, da pa ima on osebne zveze z ministrstvom in da bo uspel, ako so mu voljni ponuditi kot kompenzacija kakšno denarno nagrado.

Narodna skupščina je nato prešla na diskusijo zakonskega predloga o trošarini. Zaporedoma so govorili poročevalci večine in manjšine ter razlagali svoje predloge. Dr. Stefanović je izjavil, da je tendenca tega zakona ta, da se popolnoma ukine vsaka kontrola finančnih organov pri pobiranju trošarine na vino in žganje. Klasifikacija gostin po količini iztočene pijače bi kontrole ne odstranila. Taksa na špirt je bila zato ukrajena, ker se hoče preprečiti, da bi ljudje vina in žganja ne izdelovali iz špirta. Kar se tiče predloga dr. Kuntariča, naj se ne določijo po naših kopalniških pavšal

v celotni višini in naj se zniža vsaj za 50%, je izjavil poročevalac, da odbor zastopa stališče, da se iz zdravstvenih razlogov ne amta po kopalniških pijančevati.

V načelni debati je prvi govoril poslanec Karel Gajšek. Uvodoma je ugotovil, da spada tudi ta zakon med one, katere je vlada obljubila za olajšanje krize kmetijskih stanov. Nato je prešel na podrobne statistike našega vinogradništva po vsej državi, predvsem v Sloveniji, ter podčrtal veličanske težave, s katerimi se mora boriti naš mali vinogradnik, ki zaradi neurejene trošarine ni mogel prodajati svojega vina brez lastne škode.

Nad en milijon našega prebivalstva v državi je navezano na svoje najbistvenije življenjske potrebe od vinogradništva. Država ima interese, da temu stanu pomaga, da svoj pridelek, četudi revno, a vsaj za toliko vnove, da bi mogel živeti. V zadnjem delu svojega govora je analiziral zakon in podčrtal njegove dobre strani. Pri tem pa ni pozabil naglasiti razne zlorabe, ki bi se eventualno lahko vršile. Razbremenitev vina in žganja od trošarinskih dajatev naj ne pomeni, da dejal, uvedbe pijančevanja po našem podeželju. To nevarnost je treba predvideti ter se ji izogniti. Politične oblasti bodo morale imeti pozorno oko, da preprečijo vsako zlorabo, ki bi škodovala moralnemu standardu našega naroda.

Drugi govornik Milutin Stanojević je vprašal vlado, kakšen namen je imela s tem zakonom. Ali je hotela najti denar? Potem je obremenitev previzosa in gostilničarji ne bodo mogli plačevati trošarine. Ali je hotela omejiti uživanje alkohola? Potem bi bilo mnogo krajše, če bi bila ukazala, naj se posejajo vsi vinogradi. Ako se odbijejo premije in upravni stroški, potem država po njegovem mnenju od te trošarine ne bo imela nobenega dobička. Govornik brani nato interese malih bufetov in točilnic, ki ne bodo v nobenem slučaju mogle nositi takse 33.000 Din na leto. Nadalje kritizira, da zakon ne napravlja nobene razlike med krajem, kje ležijo gostilne, ki so pa enako obdavčene. V centru mesta, na prometnih križiščih plača gostilna ravno tako takso kakor na periferiji mesta ali na kakem samotnem kraju.

Seja je bila nato zaključena in se bo nadaljevala jutri dopoldne.

Kako sodi Ford o dolžnostih podjetnika

Vsak dan čujemo iz naših industrijskih okrajev o skrčenju ali pa začasnih ustavitvi raznih podjetij. Citamo o željah in zahtevah delavstva in prebivalstva na eni strani, na drugi pa pojasnila in odgovore industrije na razne očitke. Izvemo o pogajanjih za kredite, za dobave, ki naj bi poživile izdelovanje in o trudu, kako bi se omilile obstoječe razmere v korist delavstva in prizadetega prebivalstva.

Ko vidimo današnje metode industrije, ki so med seboj bistveno podobne po vsem svetu in istočasno čujemo mišljenje delavstva in podjetnikov v celoti, je posebno zanimivo zvedeti mišljenje posameznikov. V naslednjem hočemo v kratkih potezah očrtati mišljenje enega največjih industrijcev sedanosti, namreč Henry Forda, prvaka avtomobilske industrije.

V svojih spisih je večkrat na raznih mestih pojasnil svoje stališče in razmerje do teh vprašanj. Niti se ne moremo v vseh slučajih strinjati z njegovimi nazori, niti ne vemo, ali je danes še istega mnenja, kakor je bila l. 1924, ko je vladala v Ameriki konjunktura in v okolici Fordovih tovarn v Dearbornu se niso demonstrirali brezposelni in še ni tekla kri.

Glavni smoter industrije naj je produkcija, pravi Ford. Mesto, od koder se naj financira podjetje, naj bo tovarna, podjetje, ne pa banka. Danes so marsikateri podjetniki finančni žonglerji in ne tovarnarji. Radi tega se pri takih osebah dogodi, da lepega dne izgubijo enega izmed žonglerskih objektov, na kar se zruši cela v oblake zgrajena tvorba. Nikakor se ne sme zamenjati pojem produkcije s pojmom špekulacije. Da ima v tem pogledu Ford prav, smo imeli priliko videti pred kratkim pri žalostnem slučaju veleindustrijalca Kreugerja.

Podjetje naj bo sredstvo, ki služi skupnosti. Po Fordovem mnenju bi smeli biti podjetniki oz. akcionarji samo taki ljudje, ki se tega zavedajo in v podjetju ne vidijo samo ustanove, iz katere hočejo izstisniti kolikor mogoče mnogo denarja. Po Fordovem principu naj koristi dobiček podjetja trem skupinam, namreč: podjetju (ne podjetniku), delavstvu in do gotove mere tudi javnosti, to je odjemalcem dotičnega izdelka.

Podjetje samo mora imeti na razpolago zadostna sredstva. Brez njih ne more uspevati, niti ne more obnovljati zastarelih obratnih naprav, niti ne more ustvarjati novih možnosti produkcije, z drugimi besedami, novih virov za zaposlovanje delavcev. Podjetniku samemu je seveda treba priznati tudi pravico do primernega zaslužka. O višini tega zaslužka pa Ford ne govori. Glede upravičenosti te zahteve ne bo nihče dvomil.

Druga skupina, ki naj bo deležna dobička, je delavstvo. Ono je faktor, ki šele omogoči izdelovanje. Brez delavstva so stroji mrtvi, tudi takrat, kadar imamo pred seboj do skrajnosti mehanizirane in automatizirane obrate. Vedno morajo biti navzoči ljudje, ki stroje nadzorujejo in upravljajo. Ker pa s tedensko plačo ni mogoče izplačati točno one vsote, ki bi dejansko odgovarjala izvršenemu delu, predlaga Ford izplačilo v gotovih presledkih v obliki produkcijske premije. Na ta način naj bi se izravnala diferenca med izplačanim in dejanskim zaslužkom.

Končno naj bo po Fordovem mišljenju deležna dobička tudi javnost. V nekem letu je bil dobiček večji, kot je bilo to prvotno predvideno. Vsak kupec avtomobila, ki se je izkazal s potrdilom, da je kupil v dotičnem letu nov voz, je dobil 50 dolarjev povrnjenih v gotovini. Ne smemo dvomiti o tem, da je bilo tako postopanje izborna reklama. Bil pa je obenem praktični dokaz, da so take trditve izvedljive in da so koristne za podjetje in za kupec.

Vprašanju delavskega zaslužka posvečuje Ford posebno pažnjo. Ni tu mesto govoriti o sistemu dela pri Fordu sploh, temveč o stališču, ki ga zavzema k temu problemu. Zaslužek mora dati delavcu možnost, da more ta izpolniti vse svoje obveznosti izven tovarne. Prehraniti mora sebe in družino, razven tega pa skrbeti še za lastno izobrazbo in vzgojo svojih otrok, kakor tudi za prihranke za stara leta. Najvišja plača še vedno ni odkodnina, ki bi celotno dala protivrednost za delo, ki ga vesten delavec v tovarni opravlja. Najslabša finančna politika je znižanje plač, ker se s tem avtomatično zmanjša kupna sila. Preje naj bi bilo dovoljeno znižati ali pa sploh odpraviti dividendo, kakor pa znižati plače in omajati zaupanje delavca v svojega gospodarja. Govorimo danes splošno o krizi gospodarstva in o krizi zaupanja. To je resnica, da je zaupanje omajano, ko vidi delavec, da zahteva podjetnik od njega žrtve, katerih sam ni pripravljen dovoliti.

Za podjetnika obstoja običajno zaslužek delavca le iz raznih vrst števil v raznih knjigah. Zunaj v svetu pa se te številke izpreminjajo v zadovoljstvo ali pa tudi v nezadovoljstvo delavca, v kruh, gorivo obleko in sploh to, kar imenujemo pod skupnim imenom domače ognjišče.

Ker pa je tovarna ono sredstvo, ki daje tisočim ljudem zaslužek in obstoj, ne sme biti manj spoštovanja vredna in manj sveta, kakor domača hiša. Ako hočemo ohraniti družino delavca, moramo ohraniti tovarno. Razlika leži seveda v tem, ako uporabljamo dobičke neke tovarne tako, da se od njih prekomerno okoristi le maloštevilna skupina ljudi, ki so deležni dobička brez znatnega dela, ali pa, da se poleg poštenega dobička ustvarjajo nove ali pa boljše prilike za delo, boljše plače in da se istočasno zaposli večje število ljudi ob znižanju cen izdelkov, ki postanejo tako dostopni večjemu številu prebivalstva.

Ford sam je postal s takimi nazori amerikan-

skim podjetnikom nevaran. Pred leti že je bil radi finančne politike svoje firme poklican pred sodišče, češ da plačuje svojim sodelnikarjem preveliko dividende. V koliko so bile te obtožbe upravičene ali ne, se da pri nepoznanju ameriških razmer le težko presoditi. Priznati pa moramo, da je bil njegov zagovor, kakor ga navaja, z etičnega stališča popolnoma utemeljen. »Smatram, da je pravilnejše, izdelovati veliko število voz z malim dobičkom, kakor pa malo število voz z velikim dobičkom.«

Ne smemo se čuditi, če večina industrijalcev o Fordu neče ničesar slišati. Vsi vidijo v njem samo nevarnost za nadaljnje izvajanje dosedanjih metod. S psihološkega stališča je dobro postopanje z ljudmi bolj priporočljivo, kot obratno. Da je imel Ford s svojim načinom uspehe, je dokazano. Zeleni bi bilo, da bi sledili po slični poti tudi drugi, da se najde pot k složnemu sodelovanju.

Konec parl. zasedanja v Franciji

Paris, 31. marca. tg. Do polnoči mora biti sprejet francoski proračun za leto 1932. S tem se računa z gotovostjo. Ze velik del poslancev je kar odpotoval na volivno kampanjo. Zadnja razprava o proračunu se ne bo mogla nadaljevati s kakimi ministerialnimi izjavami, posebno pa ne s kakimi zunanjepolitičnimi izjavami Tardieuja, ki bo morada samo prečital končni dekret. Pa tudi če se danes poslanska zbornica razpusti, ne bo Francija ostala brez parlamenta, ker bo senat posloval dalje.

Vojni ukaz

Belgrad, 31. marca. I. V čin podpolkovnika so napredovali: Vrkljan Ivan, Mišić Jurij. V sodni stroki: Hudina Josip. V čin majorja: Demarki, Andrej Grom, Alojzij Kumer, Zupančič Zvonimir, Špencelj Dragotin, Steiner Hugon. V čin kapetana korvete: poročnik bojne ladje I. reda Debevc Anton, Kostanjevec Vladimir, Širca Boris, Fernand Oton, Cerne Ivan, Ahlin Josip, Gogala Miroslav. V čin podpolkovnika: major Vladimir Brica. V čin kapetana I. razr.: Cerne Mirko Drobniak Dragotin, Gustav Košec, Ljubomir Pokorn. V čin zrakoplovnega kapetana I. razreda: Neuberger Hubert. V čin sanitetnega kapetana I. razreda dr. Niko Kapus. Za orožniškega kapetana I. razreda: Mirko Podgornik. V čin poročnika bojne ladje I. razr.: poročnik bojne ladje II. razr. Cvim Adolf, Dirkljan Andra, Drakslar Hinko. V čin strokovnega kapetana I. razr.: kapetan II. razr. Cerjak Vekoslav. V čin inženerskega kapetana I. razreda v mornarici: inž. kapetan II. razreda Mašek Marijan. V čin sanitetnega kapetana I. razreda: kap. II. razreda Koprivnik Ivan. V čin kapetana II. razr. poročniki Svarc Peter, Bajec Vekoslav, Cerar Jakob, Lavrič Ivan, Rožič Ivan. V čin zrakopl. kap. II. razr.: Anton Suha. V čin kapetana II. razreda v lekarniški stroki: Marijan Renčaj.

Občni zbor PAB

Belgrad, 31. marca. I. Danes se je vršil redni letni občni zbor Priviligirane agrarne banke. Po pozdravnih brzojavkah Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade in kmetijskemu ministru je prvi govoril predsednik dr. Bogdan Marković, ki je izvajal, da je PAB poslovala v zelo težkih razmerah, Morala je v prvi vrsti vzeti v zaščito svoje dolžnosti, ki so le težko nosili bremena gospodarske krize. Posebno kmetu je morala priskočiti na pomoč. Pomaga se lahko v dveh smereh: 1. pomagati je treba kmetu, da ne vzdrži na grudi in 2. dajati se mu mora nove kredite. S svojo kreditno politiko je PAB ti dve zamisli uresničila. Dr. Marković je odgovarjal na razne očitke, da je PAB vzela v zaščito samo zasebne posestnike in vodila predvsem hipotekarno politiko ter pri tem popolnoma zanemarjala interese našega zadravnštva. Ta očitke je neupravičen, ker je PAB storila tudi napram zadrugam vse svoje dolžnosti v mejah potrebe in ponujenih garancij. Mi nismo krivi, če so gotovi krogi hoteli naše delovanje in tej smeri sabotirati, je nadaljeval dr. Marković. Kljub temu pa smo do sedaj 3000 prošenj rešili ugodno.

Ostali govorniki so govorili o podrobnem poslovanju PAB in kritizirali poslovanje banke. Kako je mogoče kreditiranje, dokler ne obstoja katester? PAB bi morala v prvi vrsti dati denar na razpolago, da se ustvari temelj za kreditno pomoč našemu kmetu. Na koncu je bilo imenovanih 10 novih upravnih svetnikov, in sicer je vlada imenovala štiri, občni zbor pa jih je izvolil šest. Med upravnimi svetniki se iz dravske banovine ne nahaja nobeden.

Drobne vesti

Belgrad, 31. marca. I. Danes je bil sestanek Glavne zadrzne zveze v njenih prostorih. Obravnavalo se je predvsem vprašanje, kakšen vpliv bo imel novi zakon o razdolžitvi našega kmeta na naše kreditno zadravnštvo in kakšen bo finančni efekt te zaščite. Zadravniki so nadalje spoznili nekaj važnih predlogov glede olajšave deviznega prometa, da bodo naše zadrugre mogle izpolniti svoje obveznosti v inozemstvu.

Belgrad, 31. marca. I. Med novimi upravnimi svetniki Priviligiranega izvoznega društva ni nobenega zastopnika iz dravske banovine.

Varšava, 31. marca. tg. V Barnu je na klinički umrl dolgoletni poljski zastopnik pri Zvezi naravnih, minister Sokal. Prej je bil poljski delovni minister.

Stockholm, 31. marca. tg. Ministrski svet je podaljšal za en mesec moratorij za Kreugerjev koncern, ki je danes potekel.

Občni zbor ljubljanskih hišnih posestnikov

Ljubljana, 31. marca.

Danes ob 6 pop. se je vršil v veliki dvorani hotela Union redni občni zbor Društva hišnih posestnikov, ki je bil že 33. redni občni zbor tega društva. Občni zbor je bil napovedan v zeleni dvorani, toda prišlo je toliko članov, da se je moral občni zbor preložiti v glavno dvorano.

Občni zbor je otvoril predsednik g. Frelih, ki je podal predsedstveno poročilo. Pozdravil je tudi zastopnike drugih društev, tako zastopnike iz Maribora, Celja, Kranja, Studencev, Novega mesta, Kamnika, Trbovelj, Jesenic, Tržica in Kočevja.

Društvo je lani štelo 2003 člane, novih članov je pristopilo 146, izstopilo jih je 116, tako da je sedaj vseh društvenih članov 2033. Predsednik se je spomnil vseh umrlih članov, katerih spomin so počastili prisotni s tem, da so vstali in zaklicali njihovemu spominu »Slava!«.

Glavno delo uprave se je letos nanašalo na informacije, intervencije in zlasti na posredovanja v davčnih zadevah. Po novih predpisih je treba kolkovati vse pogodbe med hišnimi lastniki in najemniki. Pobotnice, ki jih zaenkrat še ni, pa naj bodo v slovenskem jeziku. Drugače država letos ni nalagala novih davkov hišnim posestnikom, pač pa banovina, ki je uvedla 25% cestno doklado. Društvo bo stremelo za tem, da se odpravi tudi občinski kulk. S cestnimi dokladami pa hišni posestniki niso zadovoljni. Med tem, ko je prej plačevalo kuluk banovina 11.000 davčnih zavezancev, mora sedaj plačevati cestno doklado okoli 5000 davkoplačevalcev, med temi vsi hišni posestniki, ki bodo morali plačevati toliko več.

Pri mestni občini se je posrečilo doseči, da se je vodarina znižala od 9 na 7%, gosaščina od 6 na 4%, občinska doklada pa od 60 na 50%. Občina ni letos ničesar takega sklenila, kar bi utegnilo škodovati koristim hišnih posestnikov.

Na banovini pripravljajo cestno policijski red in je društvo ukrenilo tudi vse potrebno, da ne bi ta red škodoval hišnih posestnikov.

Obširno poročilo predsednika je občni zbor nato odobril.

Blagajniško poročilo je podal g. Bukovec. Društvo je imelo lani 102.000 Din dohodkov in 71.000 Din izdatkov. Na predlog revizorja g. Malisa je bil odboru podeljen soglasno absolutorij.

Na predlog g. Martinca je bil nato ponovno izvoljen stari odbor z g. Frelihom na čelu.

Pretežni del dnevnega reda je zavzela razprava o vprašanju stanovanjskih najemnin.

Predsednik je poudarjal, da se hišnim posestnikom niso znižali davki in ne stroški za vzdrževanje hiš. Predsednik je omenjal razne protestne shode najemnikov proti previsokim najemninam in vsedravnvo anketo v Belgradu o tem vprašanju. Na tej anketi se razen najemnikov in delavskih zbornic ni nihče izrekel za stanovanjsko zaščito.

Minister za socialno politiko je mnenja, naj bi za stare hiše veljala zlata pariteta, za hiše, grajene po vojni do l. 1926 naj bi najemnine donosale 4% zazidanega kapitala, v novih hišah pa naj bi se najemnine povprečno zniž. za 10%. Zlato pariteto hišni posestniki odklanjajo, ker so po letu 1914 zelo mnogo investirali v hiše. Za nove hiše pa bi predlagani ključ mogel dovesti samo do sporov. Hišni posestniki so tudi odločno proti davku na nezazidane parcele, ker parcele v mestu ne naraščajo več v ceni in tudi ni več nikake zemljiške rente.

Moralna dolžnost pa je vseh hišnih posestnikov, da sami znižajo nekoliko najemnine. Boljše je, da hišni posestniki sami stavijo pogoje, kakor da dobe stanovanjsko zaščito.

Predsednik nato poroča, da so delegati na seji pokrajinske zveze hišnih posestnikov, ki se je vršila danes ob 2 popoldne v Zbornici za TOI sprejeli naslednje norme za določanje najemnin:

Stanovanje ene osebe in kuhinje naj bi veljalo 200—400 Din, stanovanje z dvema sobama 400 do 500 Din, trisobno stanovanje 700—1200 Din, za kopalnico pa naj bi najemniki plačevali še 100 do 200 Din mesečno. Najemnine bi se gibale v teh mejah in bi se ravnale po kvaliteti in legi stanovanja. Lokalom naj se ne določijo najemnine,

ker te že tako in tako padajo. Tudi večja stanovanja naj bodo prosta teh določil.

Sledila je debata, v kateri so govorniki naglašali tudi še razne druge želje hišnih posestnikov. Nekdo je hotel celo polemizirati s časopisjem, pa je predsednik pojasnil zadevo na miren način. V debati pa so se hišni posestniki odločno izjavili proti uvedbi vsake stanovanjske zaščite.

Predsednik je nato prečital obširno resolucije, ki je bila soglasno sprejeta.

Resolucija ugotavlja, da je v Ljubljani zrastle po vojni tisoč novih hiš in da je v Ljubljani dovolj stanovanj na razpolago. Enako tudi v drugih mestih. Resolucija zahteva, naj se davčna bremena hišnim posestnikom znižajo, da bodo mogli znižati hišne najemnine, naj se zniža obrestna mera itd. V slučaju uvedbe stanovanjske zaščite naj bodo izvzeti oni, ki imajo denar naložen na obresti. Za nove hiše se stanovanjska zaščita pod nobenim pogojem ne sme uvesti. Prav tako so hišni posestniki proti uvedbi vsake stanovanjske zaščite. Stanovanjska zaščita bi je ovirala gradbeno delavnost. Hišni posestniki zahtevajo ukinitve občinskega kuluka in okrajne cestne doklade, ker je sedaj uredena 25 odstotna banovinska doklada.

Hišni posestniki smatrajo za neprimerno prisilno sklepanje najemnih pogodb in izdajanje potrdil za najemnine. Dovolj naj se, da se koleki za plačilo njeamnin prilpejlo na najemniške knjžice. Odločno so hišni posestniki prot sedanjemu načrtu stanovanjske zaščite. Resolucija zato predlaga, naj se uvedejo za hišne posestnike obvezne najemnine, kakor jih je predsednik že prej navedel. Ne sme se ustvariti junktim med znanjem uradniških plač in znižanjem najemnin. Končno še hišni posestniki protestirajo proti načinu, kako so stanovanjski najemniki protestirali proti visokim najemninam v Mariboru.

Jutri bo izročila resolucijo posebna deputacija hišnih posestnikov g. banu, kateremu bo tudi ustnemeno razložila željo in stališče hišnih posestnikov.

Pogajanja s TPD

Belgrad, 31. marca. I. V socialnem in rudarskem ministrtvu izjavljajo, da pogodba med državo in med Trboveljsko premogokopno družbo še ni podpisana, ker Trboveljska premogokopna družba vztraja pri svojih zahtevah, ki na noben način ne odgovarjajo današnjemu gospodarskemu stanju. Ker bi morala biti pogodba obnovljena že jutri, 1. aprila, se je sklenilo, da bo TPD nadaljevala že jutri obrat, dokler so pogajanja v teku. V parlamentarnih krogih se močno širi mnenje, da bi se s pomočjo posebnega zakona napravil konec težavam, ki se pojavljajo vsakokrat, kadarkoli bi morala TPD znižati cene svojemu premožu in jih spraviti v sklad s svetovnimi cenami. Vedno preti nevarnost rudarjem in rudarskim družinam, da pridejo vsled ustavitve obratovanja TPD ob svoj zaslužek. Čuje se, da bo vlada tudi nadalje zastopala edino pravilno stališče, da naj tudi TPD doprine iz rezerv, nabranih za časa dobre konjunkturre, žrtve za obstoj podjetja in za življenje rudarjev, ki so ji služili. Če bo treba seči po zakonskih sredstvih, se že ne ve. Bolje bi bilo, ako bi bila uvidevnost prevladala brez njih.

Občni zbor Zveze inženirjev

Belgrad, 31. marca. I. Na današnjem občnem zboru Zveze jugoslovanskih inženjerjev kemije in tehnologov so se slišali zanimivi referati o boju proti brezposelnosti inženjerjev domačinov, ki morajo šestokrat ostati brez zaslužka zaradi inozemske konkurence tako zvanih strokovnjakov. Sestavila se je v tem smislu tudi resolucija, da naj se zaščiti naša inteligenca, ki je enakovredna inozemski. Tudi inozemske države postopajo tako. V odbor so bili ponovno izvoljeni med drugimi tudi ing. Podbrežnik in ing. Zlatko Rakar.

Zagrebska vremenska napoved: Toplo in sprejemljivo oblačno vreme s toplimi vetrovi. Vreme se bo najbrže poslabšalo.

Dunajska vremenska napoved: Južne Alpe: Večinoma oblačno, od časa do časa dež, široko.

Žalostnim srcem naznanjamo, da je naša dobra mama, babica in tačca

MARIJA PESJAK

trgovka

danes ob 3 popoldne v Bogu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 2. aprila 1932 ob pol 4 popoldne.

Kropa, dne 31. marca 1932.

Družine Pesjak, Vidic, Sadar, Lazar

Smrt med velikonočno procesijo

† Zupnik Friderik Repolusk

Sv. Vid nad Valdekom, 27

Na veliko soboto je pri Sv. Vidu nad Valdekom pri Slovengradu nenadoma umrl tamošnji župnik g. Friderik Repolusk. Rojen je bil kot sin številne družine dne 13. julija 1864 v Limbušu, zrastle pa v Rušah, kamor so se njegovi starši kmalu potem preselili. Kot dijak je pretrpel veliko pomanjkanja, ker so bili starši revni; zato je tudi bolehal vse svoje življenje. Vendar je dosegel še visoko starost. S pomočjo dobrih Rušanov je srečno končal studije in bil dne 25. julija 1892 posvečen v mašnika. Dne 31. julija 1892 je pel v Rušah prvo sv. mašo; tudi za primicijo so mu blaga srca preskrbela vse potrebno. Kaplanoval je samo na dveh mestih, nato pa dne 28. decembra 1897 prevzel hribovito župnijo Sv. Vida nad Valdekom, kjer je ostal do svoje smrti.

Večkrat so ga že zdravniki radi njegovega slabega zdravja obsodili na smrt, vendar je še vedno okrevljal in zadnji čas celo deloma sam opravljal svojo službo kot župnik. Umrl pa je nenadoma. Udeležil se je vstajenja na veliko soboto ob 6. zvečer; monštrance ni nosil sam, menda se je čutil preslabega, pač je nosil kadilnico in je incenziral Najsvetejše. Ko pride procesija do velikih vrat,

omahne g. župnik hipoma, se zgrudi in je bil takoj mrtev; zadela ga je srčna kap.

Procesijo so takoj prekinili, duhovni pomočnik je nesel Najsvetejše k oltarju, gospoda župnika pa so spravili v župnišče in ga še mazili s sv. oljem, pa ni več bilo opaziti nobenega življenja v njem — imeli so za veliko noč mrliča! Letos bi pokojni gospod obhajal 40 letnico svojega mašništva in 35 letnico svojega župnikovanja pri Sv. Vidu, pa Bog je sklenil drugače. Še veliki terek je prošil g. župnik sosednega duhovnega tovariša, da ga obišče, ker bi rad opravil sv. velikonočno spoved, veliko sredo je zadnjič maševal, veliko soboto je umrl med svetimi obredi, kakor umrje vojak na bojišču.

Pogreb je bil na velikonočni terek; 10 duhovnih sobratov in vsa župnija so ga spremili na njegovem zadnjem potu. Sv. obrede je opravil g. dekanijski upravitelj Al. Čížek iz Slovenjgradca, ki mu je govoril v cerkvi tudi ganljive besede v slovo. Pokojni gospod župnik je bil blaga duša. Ljubil je zlasti duhovne sobrate in jih rad vabil na hrib Sv. Vida. Njegovo blago srce je zdaj nehalo biti, ni ga več med nami. Bodi mu Bog bogat plačnik za vso veliko ljubezen!

Mariborska obrt propada



Kaj pravi zastopnik mariborskih obrtnikov.

Uvodoma moramo pripomniti, da se je znašel v vrstah mariborskih obrtnikov nenadoma tudi naš priznani umetnik g. Sojč. Uspoštvač razmere časa, si je poleg svojega umetniškega ateljeja, v katerem snuje načrte za nova bodoča dela, ki bodo krasila naše cerkve, osnoval tudi kamnoseško delavnico, v kateri se izdelujejo raznovrstni nagrobniki. Kajti od same umetnosti je danes

pač težko živeti. In tako so pridobili mariborski obrtniki v njem dobro organizatorično moč, ki se uveljavlja v njihovem pokretu ter zavzema podpredsedniško mesto v slovenskem obrtnem društvu v Mariboru. G. Sojč nam je na naša vprašanja radevolje postregel z naslednjimi odgovori: »Kakšen je danes položaj mariborskega obrtnika?«

Kogarkoli vprašam, od vsakogar dobim isti odgovor: stanje je neznošno! Naročil ni, in če je morda v naših vrstah še kdo tako srečen, da dobi naročilo, pa ni denarja! In to je v vseh strokah brez izjeme. Povrhu drag material, drage delovne moči, skratka, tako ne more iti več dalje. Najhuje so prizadeti mali obrtniki, toda tudi večji obrtniki delajo brez dobička. Brezposelnost narašča nagloma tudi v obrtniških krogih.

»Kaj mislite o novem obrtnem zakonu?«
Bojim se, da ni baš posrečen. Sicer je vsekoli modernega značaja, vendar ne upošteva sedanje kritične čase in radi tega se je bati, da boče baš pri nas rigorozna izvedba vseh določil zakona obrtništvo težko prizadela. Obrtništvo je pričakovalo od novega zakona, da se bodo z njim sedanje težke razmere deloma izboljšale, vendar najbrže temu ne bo tako. Mnogo je hib, ki se morda v dobrih časih ne bi opazile ter bi celo blagodejno vplivale, toda za sedaj pomenjajo za ramena obrtnika prehuho obremenitev. Mislim tu predvsem socialne dajatve in plačane dopuste. Obrtništvo priznava potrebo obojega, boji se pa zlorab. Za večje obrate, ki imajo znatnejše število pomočnikov in delavstva, pomenjajo plačani dopusti silno obremenitev, ki se bo dala le težko vnesti v kalkulacijo. Poleg tega pa se je bati, da bodo baš te določbe znatno zavrle napredek obrtništva. V obrtniškem naraščanju bodo zatrle željo po osamosvojitvi in s tem tudi željo in smisel za čim večjo izobrazbo in izpopolnitev v stroki. Baš želja po osamosvojitvi se je dosle pokazala kot tista gonilna sila, ki je mladega pomočnika vedno navajala z navdušenjem do

čim večjega izpopolnjevanja. Pozdravljamo tudi določbo o starostnem zavarovanju mojstrov, toda ne moremo se strinjati s tem, da bi se združilo z sedanjim delavskim zavarovanjem. Razlogi za to našo zahtevo so tehtni in menda tudi vsakomur jasni. Sicer pa bi bilo pogrešno novi obrtni zakon že vnaprej obojati ter ga zavračati. Praksa mora šele pokazati njegove dobre in tudi slabe strani in potem se da pač še marsikaj izpremeniti in izboljšati.

»Je mogoče rešiti našega obrtnika iz sedanjega težkega položaja?«

Seveda, pa še kako lahko in brez velikih žrtv.

Potrebna pa nam je v ta namen pomoč vseh odgovarjajočih faktorjev in predvsem pa vaša. Casopisje in oblasti mora našo javnost opozarjati, da kupuje domače blago. Deviza: »kupuj domače blago!« je rešila Nemčiji in druge zapadne države in bi rešila tudi nas. Bili smo pomočniki v tujini in ne najzadnji. Tujina nas je priznala, zakaj bi nas sedaj kot mojstre zavračala domovina. Treba je poučiti javnost, da je patriotska dolžnost kupovati domače blago, naročiti pri domačem obrtniku. Zalibog manjka pri nas ta zavest. Kar prihaja iz tujine, pa magari je še tako slabo, je dobro, kar se izdela doma, je slabo, pa naj bo še tako prvovrstno. Kdor leta po vsako malenkost v tujino, ne pozna domovinske ljubezni, pa naj se izdaja še za takega patrijota.

Druga zahteva pa je cene kredit. Obrtništvo je danes zadolženo, kredit za surovine je drag in tu bi bilo treba mu pomagati. Važnejša pa je vsekakor prva zahteva in če bi se striktno izvajala, potem bi obrtniki prišli na zaleno vejo tudi brez cenene kredita. In potem bi se prav gotovo tudi vse druge razmere izboljšale, o tem ni nikakega dvoma.

Mislim, da sem vam navedel par stvari, ki silijo danes obrtnika k resnemu razmišljanju, kaj bo z njim in njegovimi v bodoče. Kriza nas tlačil k tlem čimdalje huje in izgleda na izboljšanje v doglednem času nobenega. Posledice sedanjih težkih dni se bodo poznale v obrtniškem stanju še dolgo. Dobrostoječa solidna stara podjetja bodo propadla, mladina bo uvidela, da ji obrt nudi le grenek kruh in tako bo prišlo, da ne bo nekega dne nobenega naraščanja. Izginilo bo dobro in zdravo načelo, da se je obrt podjedovala v rodbinah od očeta do sina ter postala za gotove rodbine naravnost sveta tradicija.



I. velika razstava društva „Živalica“

»Društvo rejcev malih živali za dravsko banovino« priredi v času od 2. do 5. t. m. na velesjemu v Ljubljani, v prostorih paviljona K veliko razstavo malih živalic.

Spored razstave je sledeč:

1. aprila (petek) celodnevno ocenjevanje od strokovni komisiji.
2. aprila (sobota) ob 10 dop. svečana otvoritev razstave.
- Ogled razstave se vrši v dne 2., 3., 4. in 5. aprila proti vstopnini 4 Din za osebo. Dijaki, vojak in otroci plačajo 1 Din. Člani društva imajo prost vstop.

6. aprila (sreda) odposiljanje razstavljenih živali in predmetov.

Razstavljeno bo:

1. Živali: Koze, ovce, purani, fazani, pavi, gosi, race, pegatke, kokoši, kunci, mačke, psi, srebrne lisice, Nutrija bobri, morski prašički, golobje, grlice, ptice pevke, ribice in inozemske ptice, bele miši itd.
2. Predmeti: a) valilna jajca; b) ustrojene in neustrojene kožice, volna in perje; c) raznovrstni izdelki iz usnja, kožuhovalne, volne in perja; d) krmlila; razne vrste žita, seno, detelja, razne vrste zdroba, ribje moke, klajno apno, semena itd.; e) železnina: mreže za kletke in ograje, strešna lepenka, pločevinasti napajalniki, umetne kolkje iz pločevine, jasi za kunce, obročki za perutnino, orodje za kapunjenje, tehtnice za jajca, stroj za mletje kosti, žične kletke za ptice itd.; e) lesni izdelki: kletke za kunce, perutnino, golobniki, zaklopna gnezda, avtomatični hranilniki, valilni aparati, valilne skrinjice za ptice, krmlinice za ptice itd.; f) posode iz gline: razne vrste napajalnikov in korita; g) lepenkarstvo: školjke za prenos jajc in enodnevnih piščancev; h) zaklana perutnina in kuncovina.
3. Literatura: Strokovne knjige, spisi, listi, statistike, slike vzornih farm, živali in njih bolezni, pridobljene diplome itd.

Fotoamaterji!

Povečave Vaših negativov Vam lepo in poceni napravi
Fotooddelek Jugoslov. knjigarne
Ljubljana Zabejate cenik!



ASPIRIN tablete v originalnih omotih jamčijo, da so prístne
Odobreno od Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja S št. 1410. 6/2 1932

Zdravje v Sloveniji

Ljubljana, 31. marca.

Zadnja številka revije »Zdravje«, ki jo moramo radi njene bogate vsebine pripravljati, prinaša prav važne podatke o gibanju prebivalstva v naši banovini v zadnjih letih.

Iz podatkov Higijenskega zavoda v Ljubljani je razvidno, da se splošne zdravstvene prilike na področju banovine od leta do leta izboljšujejo. Statistika kaže nadalje, da rojstva pri nas polagoma padajo, kar je splošen pojav po vsem svetu, vendar je pri nas relativno rojstev še zelo veliko v primeri z raznimi velikimi evropskimi državami. Število živorojenih otrok je znašalo na 1000 prebivalcev lani 27,66, v letu 1930 28,66 in v povprečju 1920—1929 28,76. Nasprotno pa je umrlo v letu 1921 na 1000 oseb 16,88, leta 1930 15,71 in v povprečju 1920—1929 18,66. Tudi smrtni slučajji polagoma padajo.

Ves prirastek prebivalstva na Slovenskem od leta 1921, torej od enega ljudskega štetja pa do drugega leta 1931 je mnogo manjši kakor bi moral biti po številu rojstev po odbitku smrtnih slučajev. 40.000 v naši banovini rojenih oseb se je v tem desetletju izselilo v druge dele države in v inozemstvo. V prekomorske države jih je v tem desetletju šlo 13.250.

Umrljivost dojenčkov se polagoma manjša. V letu 1931 je znašala (bila je nekoliko višja kot v letu 1930) na 10.000 živorojenih 56 v starosti do 1 meseca, 135 v starosti do 1 leta in 178,5 do 5 let starosti. Splošna umrljivost pada od leta do

leta, dočim se srednja starost umrlih polagoma dviga. Leta 1931 je znašala 41,08, leta 1930 40,92 in v povprečju 1920—1929 39,77. Ker imamo še dosti mladine, se nam ni bati ostarelosti naroda. Razmerje starih in mladih je še vedno v prid mladim. V padanju umrljivosti se približujemo državam z zelo majhno umrljivostjo (v Nemčiji je znašala n. pr. umrljivost 12 na 10.000 prebivalcev).

V umrljivosti in rojstvih delata izjeme mesti Ljubljana in Maribor. Rojstev imata polovico manj, toda tudi umrljivost je manjša. Ta manjša umrljivost pa je v zvezi z manjšim številom rojstev. Domače prebivalstvo je zapisano smrti, če se število rojstev ne zviša. Ves povojni prirastek teh mest gre na račun dosejlenega prebivalstva.

Umrljivost na tuberkulozi hitro pada. Se v povprečju 1920—1929 je umrl na tuberkulozi vsak deveti človek, lani pa samo vsak deseti, vse to je pripisovati izboljšanju higijenskih razmer, v izboljšanju prehrane, razvoju sporta, pouku prebivalstva, predvsem pa zaščiti dojenčkov, malhi in šolskih otrok, kjer tuberkuloza tudi pričinja. V poštev pa je treba vzeti tudi možnost virusa tuberkuloze.

Od prijavljenih nalezljivih bolezni so v Sloveniji najvažnejše: tifuz, griža, davica in škrlatinka, ker najpogosteje nastopajo in zahtevajo največ smrtnih žrtv. Opaža pa se tudi v tem oziru izboljšanje, ker se, kakor že omenjeno, pri nas razmere v zdravstvenem pogledu izpreminjajo na bolje.

Delavskim prijateljem in vsej javnosti

Tisoči jeseniškega delavstva so še vedno brez zaslužka in brez kruha. Vodijo se še vedno pogajanja med delavstvom in KID, ki pa ne pridejo do zaključka. Zdi se, da hoče podjetje prisiliti delavstvo na redukcijo osebja. Delavstvo na to ne more pristati, ampak zahteva kruha za vse izprto delavstvo. Kdo more predvideti, kdaj bo konec nevzdržnega položaja? Krščanski strokovni organizaciji z Jesenic in Javornika sta organizirali pomožno, oziroma nabalralno akcijo, da more delavstvo vzdržati v svoji borbi. Vse javnost naprošamo, da sledi pozivu in prošnji jeseniškega delavstva in ga podpre. Dvakrat da, kdor hitro da! Prispevke pošiljajte na naslov: Kirokova skupina kovinarjev, šiljajte na naslov: Strokovna skupina kovinarjev,

50 let

Metlika.

Nič ni zaigrala godba, nič niso zapeli pevci, nič ni vedela o tem javnost, tako da je povsem nepazeno preteklo prvo polstoletje življenja zelo zaslužnega in vsem priljubljenega metliškega gospoda prošta Gregorija Cerarja. 25. marca 1882 se je rodil v Moravčah in na veliki petek letos je dopolnil petdeseto leto svojega življenja. Pa kdo je za to znal, in če bi znal — bilo je na veliki petek!

Petdeset let življenja, 26 let dušnopastirskega dela! Kdo bi mu mogel prešteti korake, ki jih je z veliko gorečnostjo meril skozi osem let po črnomeljski fari, kjer je s spretno roko vodilno posegal tudi v tedanjo predvojno politično borbo. Še vedno ga ima narod v blagem spominu, desiravno je že 16 let od tedaj, ko je z isto gorečnostjo nastopil svojo službo kot župnik v Podzemlju. Od tam je prišel v Metliko, kjer mu teče že 11 leto njegovega, sicer skritega, a zato tem bolj globoko zasnovanega duhovnega dela, ki ga podpira s svojo molitvijo. Skrito je njegovo delo, ker je gospod prošit tako skromen. Le tisti, ki to njegovo delovanje od blizu natančno opazuje, le tisti more zasledovati pota, katera hodi njegova globoka pastoralna modrost. Spovednica v kateri si je gospod prošit raztrgal že več kot en talar, bi vedela povedati, s koliko ljubeznijo in razumnostjo zdravi ta dušni zdravnik bolne duše; množice, ki se ob sobotah in nedeljah zgrinjajo teden za tednom okrog njega, pa to javno izpričujejo. Eno pa je kar gospoda boli: to so tisti, ki ne pridejo niti pred njega niti pred drugega spovednika; katerim nikdar svete hčetje dati ne more, ker jih nikdar blizu ni; katerim je tudi dan za vodnika, pa ga nočejo poslušati, pa ga bo večni sodnik tudi po teh povprašal: za te mu je hudo, ker jih zagovarjati ne bo mogel.

Pa če tudi našemu gospodu proštu godba zaigrala k njegovemu jubileju ni, četudi mu nihče k temu niti čestital ni, četudi bo kar gotovo gospod prošit meni takole povedal: tudi tega ni bilo treba, pa vendarle je prav, da se mu tudi javno prizna, kar hvaležna srca čutijo, in čemu bo Bog pravičen plačnik. Bog daj, da bi bil gospod prošit še dolgo Gre-gor, in da bi nas prav veliko s seboj pripeljal tja-gor.

Tatovi izgubili plen

M. Sobota, 30. marca

Prebivalci dolkežovske občine so danes doživeli zanimivo senzacijo. Vozniki so blizu Mure kopali šoder. Eden izmed voznikov je šel v bližnjo hosto. Tu je opazil tri velike cule, kakršne nosijo običajno ciganke, kadar hodijo prosjačiti. Šel je pogledat, kaj je v culah in na veliko začudenje opazil, da so cule polne novih čevljev. Mož je takoj vedel zakaj gre. Tatovi so iz neznanega vzroka pustili svoj plen v hosti.

Mož je urno zdiral s kolesom v vas in povedal, kaj je videl. O dogodku so obvestili orožnike v Beltincih. Čevlje so pripeljali v vas. Orožniki so prešteli čevlje. Bilo jih je 108 kosov, večinoma neparanih. Čevlji so bili moški in ženski, mali in veliki; seveda samj novi. Poleg čevljev je bilo tudi eno dleto, ki so ga pač rabili zlobneži pri svojem nepoštenem delu.

Cez noč so orožniki stražili na kraju, kjer je

bilo najdeno blago, če bi ga mogoče nepošteni lastniki prišli iskat. Pa so zaman vso noč stali. Tatov ni bilo od nikoder.

Kakor smo pozneje zvedeli, so bili čevlji ukradeni v Ljutomeru pri trgovcu Štiblarju.

Zalostne vesti iz ameriške Slovenije

Iz ameriških listov povzemamo: Naselbina Calumet, Michigan, je zopet izgubila enega svojih pionirjev, ko je zadnji soboto umrl znani rojak Jakob Butala. Rajnik Butala je bil 75 let star, in je zadnjih 45 let preživel na Calumetu. Doma je bil iz vasi Grič, negaleč od Doblje v črnomeljskem okraju. V Ameriko je prišel leta 1887, in je takoj dobil delo pri Calumet & Hecla rudniški družbi. Zadnja leta je oslabil in ga je družba upokojila. S soprogo, ki mu je umrla pred nekaj leti, je imel tri sinove in tri hčere.

V svojem stanovanju na Greenfield Ave. v Milwaukee, Wisconsin, se je usmrtil 37 letni rojak George Bertonec. Vzrok za ta čin ni znan, ker je bil rajnik tihem in mirnega značaja. Mogoče je bil vzrok avtomobilska nesreča, katero je imel pokojnik nekaj dni pred smrtjo. Pri tej nesreči je bila poškodovana njegova žena Justina, ki je še sedaj v postelji. Rajnik Bertonec je bil doma iz Skofje Loke in je živel v Ameriki 20 let. Zapušča ženo in dvoje otrok.

Mrtvega so našli v Milwaukee, Wisconsin, 53 let starega rojaka Antona Zlebnika. Vse polpodne se je mudil pri svojem svaku Johnu Jančiču na West Allis, zvečer pa je odšel domov in čez eno uro so ga našli obešenega v kleti. Rajnik je bil rojen v vasi Rečica v Savinjski dolini in so ga klicali po domače Martinov Toni. V Ameriki se je nahajal 25 let. Zapušča ženo in brata Franka. V So. Chicago, Illinois, je po dolgi bolezni umrl rojak Louis Pritekel. Zapušča ženo in več otrok.

V Ridgewoodu, N. Y., je umrl rojak Peter Petek, star 58 let, doma iz Doba pri Kamniku. Kot 14 letni deček je že odpoval po svetu.

V Oregon City, Oregon, se v bolnici nahaja močno poškodovan rojak Alojzij Zorza, doma z Notranjskega. Poškodovan je pri lomljenju kamna na svoji lastni farmi.

V Forest City, Penna., kandidira ga Jennie Zajc, soproga Antona Zajca, za čast državne poslanke na socialističnem tiketu.

Ze nekaj časa je bolehal rojak Martin Zupančič, 1103 E. 63rd St. V sredo ob 6 je bil odpeljan v bolnišnico, kjer je uro pozneje umrl. Rajnik je bil star 62 let, doma iz vasi Rečje, fara Hinje. V Ameriki je bival 36 let. V domovini zapušča ženo, dve hčeri, sina in sestro. Tu pa zapušča sina Jožefa, iz čegar hiše se vrši pogreb s soboto dopoldne. V Montreal, Kanada, zapušča tudi sina Franka.

V mestni bolnišnici je umrl Geo. Hrastovec, 1378 E. 52nd St. rodom Hrvat. Preteklo soboto je še delal, bolezan pa ga je spravila v nekaj dneh v postelj in v smrt.

Kranj

Nenadna smrt. V noči od nedelje na ponedeljek je naglo in nepričakovano umrl Peval Puhar, 17-letni sin posestnika, ki je bil staršem radi svoje pripadnosti in delavnosti v veliko oporo in pomoč. Poldnevne je odšel v posteljo radi slabosti in se je zaklenil v sobo. Zvečer ga je brat zadnjikrat videl. Ko je v ponedeljek oče hotel sina poklicati, je moral s silo vdreti v sobo, kjer je našel sina mrtvega. Zdravnik je ugotovil, da je fant zadela kap. Pokopali so ga v sredo dopoldne. Zalujujejo staršem naše sožalje.

Javna dražba za dohovo in vožnjo gramoza se bo vršila v torek dne 5. aprila ob 8 dopoldne pri okrajnem cestnem odboru v Kranju za sledeče ceste: Medvode—Mavčiče—Labore; Kranj—Besnica; Tacen—Smlednik—Trbonje—Kranj; Suha—Jeperca—Smlednik—Vodice; Kranj—Škofja Loka; Vi-soko—Senčur—Trbonje in za dovozno cesto k železniški postaji Kranj. Interesente opozarjamo na to, da bo okrajni cestni odbor zahteval poldrilo o plačnih davkih in 10% kavejce, katero bodo dražitelji morali položiti ob pričetku dražbe.

Lep uspeh kmetskih otrok v opereti

Sevnica, 30. marca.

Služaj je nanesel, da sem bil na velikonočni ponedeljek v Sevnici. Letaki so vabili zvečer v Tariški grad na opereto: »Knezevič iz Trebizonde«. Ker sem imel čas, sem jo tudi jaz mahnil gori že zato, da bi videl, kako izvajajo opereto na dežel. Stopim v dvorano. Tovariši na moji desnici me pouči, da je opereta posneta po veliki Offenbachovi operi »Trelizondska knezinja«. Rodovednost je v meni venomer rastla. Oglasi se zvonček in mali prijazni orkester začne z ouverturo. Zastor se dvigne. Na oder se vsuje polno ljubeznivih otrok in odraslih mladeničev — vsi v barvnih evanskih kostumih. Zvedel sem, da so to domači dijaki, otroci pa so dečki iz okolice, ki prihajajo semkaj v salezijanski mladinski dom. Prvi zbor zadonelo mogočno z odra. Bil sem očaran! Odkod ta zvočnost, ta mladeniški zanos in izvajanju? Odkod ta živahnost in finesa v kretanjih? Pa je mogoče, da so to kmečki otroci. — Šolarji? Mine prvo, drugo in tretje dejanje! Opereta izzvani z zadnjim mogočnim zborom! Očaran grem domov in vprašujem tovariša to in ono. Otroci so izjavili najfiniške motive Offenbachovih in prirediteljevih melodij z največjo eleganco. Pri klavirju je sedel sam mladi, živahni prireditelj — glasbenik in skladatelj Jerko Gržinič. Kl je res molstersko priredil opereto in jo tudi izvrstno naštviral.

Prepričan sem da bi mladi igralci tudi v ljubljanskem gledališču želi burne aplavze. Torej se lahko tudi na deželi veliko doseže, treba je le potrivalnih moči. Kakor je za sevnikiško okolico gosposki prireditelj. Siljal sem tudi, da so tamkaj kar na vsakonedeljskem programu lepi in velikopotezni prosvetni večeri!

Požrtvovalnim gospodom čestitam, drugi pa posnemajmo!

Cerknica

V katoliško vero je prestopila iz protestantske vere ga. Marija Semč, doma v Murski Soboti. Pretekli teden je bila krščena. Botrovala sta ji g. dekan Juvanc in gospa Francka Germek, žena finančnega preglednika.

Davica se je pojavila v Cerknici. Zahtevala je že eno žrtv, in sicer malega Miloša Keršiča.

Ljubljana

„Živalica“ na velesajmu

V prostorih velikega »K« paviljona na ljubljanskem velesajmu se ta teden urejuje pod okriljem Društva rejcev malih živali za Dravsko banovino I. velika razstava malih živali, na kateri bodo zastopane skoraj vse vrste in pasme malih živali Dravske banovine. Razstava, katere glavni namen je pokazati našemu narodu in predvsem malemu človeku v današnji hudi gospodarski krizi nova pota do boljšega in lepšega gmojnega položaja. Nudila nam bo celotni vpogled v rejo malih živalic, kako iste rediti in izkoristiti tudi vse ono, kar bi sicer zavrgli; videli bomo pa tudi najlepše eksplanje naših perutinarjev, kakor: kokoši najrazličnejših standardiziranih pasem, nadalje gosi, race, purmane, zlate fazane, pegatke, razne pasme golobov, orodje in razne tehnične pripomočke za perutinarstvo, valilne aparate, umetne koklje iz pločevine itd. itd.

Kuncerejci, katerih je prijavljenih že preko sto, bodo razstavili v prav lepem številu najrazličnejše in čistokrvne pasme domačih kuničev. Seveda ne bo razstava brez kožuškovine domačega kunca. In še več: celo mali in srčkani morski prašički bodo tu razstavljeni. Brez koncerta in petja pa tudi ne bo, saj bodo razstavljene tudi ptice pevke; nekaj skupin (kolekcij) kanarčkov naših vodilnih rejcev, gg. Golob, Gojznikar, Piskar in Omahna, katerih imena nam jamčejo za lepo in ubrano petje njih rejencev. Znani piščar g. Vidmar nas bo iznenadil s krasnimi ptički eksoti, katerih petje je tudi prav lepo in priljubljeno. Vse živali bodo ocenjene po strokovni komisiji ter se bo šlo prav živo za prve nagrade.

Društvo za varstvo ptic nam bo pokazalo, koliko je natrosilo krme lačnim ptičkam v letošnji rebaš mili zimi; razstavilo bo pa tudi nekaj praktičnih krmilnih hišic in valilnic za ptičke-duplarje. Z eno besedo: razstava bo prav pestra in bo prišel gotovo vsak posestnik iste na svoj račun, posebno pa še naša mladina, kateri so male živalice osobito pri srcu. Razne živalice bodo tudi na prodaj in bomo našim malim lahko kupili pač po želji ali mucka, malega kuža, zajčka, lepo pisanega ptička eksota, kanarčka, petelinčka itd. itd. Razstava bo trajala samo tri dni in sicer od večerj sobote 3. do ponedeljka 4. aprila. Vstopnina je malenkostna: Din 3 za odrasle, za mladino, dijake in vojsake pa samo Din 1.

Kaj bo danes?

Drama: »Revna kot cerkvena miša. Red A.
Opera: »Seviljski brivec. Red E.
Kino Kodeljevo: Ob 8 zvečer: »Zmagovalec Saharec. Vstopnina znižana.
Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marjini trg 5 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

Materinska proslava

Ali ste že kupili vstopnico za Materinsko proslavo Kršč. ženskega društva za 4. aprila v opernem gledališču ob pol 20. uri zvečer. Vstopnice v ženski trafik.

Smuško tekme meseca junija namerava razpisati Zimsko-sportna zveza v Ljubljani na Poljanškem nasipu. Tam so namreč ob hišah še cele gore zledenelega snega, ki je prav ugoden za smučanje in bo gotovo še junija meseca na razpolago, ker leži na severni in senčni strani, kamor ne seže moč solca. Na nasprotni solni strani Ljubljani na Sv. Petra nasipu so celo s proti strugi visokega obrežja zmetali ves sneg v Ljubljano, čeprav bi ga tam toplo solnce prav kmalu vzelo in bi ta sneg prav nič ne zamakal ceste. Cesta tam je že suha, Poljanški nasip, kjer ni nič manjši promet kakor na Sv. Petra nasipu, pa je tako blaten in neprehoden kakor gotovo nobena druga ulica v Ljubljani in tudi ne na periferiji Ljubljane. Ker je na mestnem magistratu kredit za kidanje snega že izčrpan, imajo prebivalci Poljanškega nasipa in tudi drugi številni ljudje, ki tod hodijo, še edino upanje, da bo sneg vzelo vsaj junjsko solnce. Do takrat bodo pa potrepljivo brodili po blatu...

»Za 25 Din — 4 mesece zapora.« Pred dnevi smo poročali pod gorenjim naslovom, da je bil Tone obsojen na 4 mesece, ker je na kolodvorskem tiru pobral tri polena in nekaj premoga v skupni vrednosti 25 Din. Dodatno smo izvedeli, da je bil Tone zaradi premoga že predkaznovan.

Kosti 70 para

kuhinjske in mesarske plačamo do nadaljnjega za 1 kg vsem ljubljanskim dobaviteljem franko naše skladišče, ali franko tukajšnja tovarna.

„OBNOVA“

skicirano društvo za iskanje strova in ljubljana
Vošnjakova ulica 22
(za gornji kolodvorom)

Kulturni obzornik

Dom in svet št. 1-2

Pred nekaj dnevi je izšel prvi zvezek »Doma in sveta« za leto 1932, s katerim pričena naša odlična literarna in umetnostna revija že svoj petinštrideseti letnik. Navadili smo se že nekako, da izhaja list kot dvomesečnik, kar je nedvomno v skladu z njegovo zunanjo obliko in opremo, ki zahteva obširnega materiala, da prideja popolnoma d oveljave. Zato »Dom in svet« izgleda skorajda kakor almanah ali knjiga. To ima nedvomno svojo dobro stran: ne glede na reprezentativni značaj zunanje opreme nam revija na ta način nudi vedno dovolj izbrane čitve, leposlovnega, esejističnega in kritičnega. Po tej strani »Dom in svet« nikoli ne pomeni le nekaj slučajnega ali samo običajnega, marveč nam nudi vselej pomembne novosti našega duhovnega in kulturnega življenja. Za vnanjo zamudo nas vedno bogato nagradi in preseneti z izbranimi, resnično kvalitetnimi prispevki.

Kakor malone vsak, tako tudi pričujoči zvezek zelo jasno razodeva pa še nekaj, kar je za »Dom in svet« zelo značilno in mu daje še svojo posebno vrednost: namreč idejno sklenjenost, ki svobodno veže krog njegovih součudnikov. Iz slehernega članka čutiš, da so to ljudje, ki vedo, kaj hočejo in ki vsi stremijo po kulturnem idealu, kakršni je zasidran globoko v duhovnosti in idejnosti vsake posamezne osebnosti. Niš psevdokulturnega larpularizma in brezidejnosti, a polno življanske problematike in aktualnosti: to je obraz in duhovna gesta dominovalec.

Tako nas n. pr. že uvodni članek »Narodnost izhodišče vsega kulturnega ustvarjanja«, katerega je napisal Ebin Boje, seznanja z morebiti najkult.

○ Dijak si prerazal žile. Včeraj popoldne je reševalni avto prepeljal z Večne poti v bolnišnico 18 letnega osmočolca B. F., sina posestnika in gostilničarja, ki si je v živčnem napadu prerazal z britvijo žile na levi roki. Mladí dijak je namreč neumorno študiral, zlasti tuje jezike in so se mu pri tem utrudili živi tako, da si je v trenutnem napadu hotel vzeti življenje. Njegovo stanje k sreči ni nevarno.

○ Trije ponesrečeni otroci. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela tri ponesrečene otroke. 12 letni Ivan Kovačič, sin delavca iz Gorenje vasi št. 53, je včeraj padel po stopnicah in se močno poškodoval po nogah. — 4 letni Ignac Mežnar, sinček delavca iz Dešnja 22 pri Drtiji, je padel doma s klopi in si zlomil levo roko. — Angela Zalaznik, 7 letna hči delavca iz Vižmarij 35, je gledala pri sosedu, kako podirajo sadno drevje. Drevo pa je padlo nanjo in ji zlomilo levo nogo.

Med. Univ.

Dr. Guido Dobajak

je prišel ordinirati od 11—12 in od 2—4

Dunajska cesta 15 (Kavarna »Evropa«)

Diatermija, višinsko solnce in Sollux

Telefon 27-29

○ Svetilke v Studentovski ulici. Studentovska ulica, ki je najbolj pripravna pot na Grad, je imela dosedaj zelo pomanjkljivo razsvetljavo. Mestna občina je sedaj sklenila, da odpomore temu zlu, pod katerim so zelo trpeli večerni sprehajalci in ljubitelji sprehodov na Gradu. Včeraj so delavci pričeli postavljati v tej ulici nove drogove za električne svetilke. — Med zelo slabo razsvetljenimi ulicami pa je še vedno Streliška ulica, kakor je to čudno, zakaj ta ulica je zvečer precej prometna. Še tu naša mestna občina stori svoje!

○ Poskušeni samoumor. Na Kanjarjevem nabrežju so pasanti predinočajim ob ¼ na 7 našli nezavestno mlado dekle, ki je še očitno zastrupila. Poklicali so reševalni avto, ki je dekle prepeljal v bolnišnico. Dekle je 20 letna Amalija K., iz Stareja trga pri Ložu, ki je izpila v samomorilnem namenu zelo močno količino nekega strupa najbrže lizola. V bolnišnici se dekle kljub takojšnji pomoči še ni zavedlo in je njeno stanje še vedno nespremenjeno nevarno. V poslovnem pismu, ki so ga našli pri njej, je dekle sporočilo, da jo je pognal v obup sramoten način njenega življenja, ki ga mora zaradi brezposelnosti živeti. Zlostosten slučaj, ki tipično razkriva, v kako blato lahko dekleta zaidejo v mestu, pogosto tudi proti svoji volji.

○ Pretep na šentpeterskem mostu. Prednočnim je prišlo na šentpeterskem mostu do hudega pretepa, ki ga je povzročil neki Gabriel O., ki je bil močno pijan. Najprej je napadel dijaka in ga je pričel tepsti, dokler ni posegel vmes stražnik, ki je oba pozval, naj se razideta. Dijak je ubogal, ne pa Gabriel, ki je šel za dijakom in ga hotel ponovno napasti, tako, da je dijak zopet iskal zaščite pri stražniku. Vpričo stražnika je O. tedaj navahil na dijaka in bi ga pretepel, da ni posegel vmes stražnik. O. pa se tudi stražnika ni ustrelil in se je prišel z njim ruvati. Stražnik je moral bojeviteža pobiti s pendrekom na tla, da se ga je ubranil. Morala sta priti še dva stražnika, da sta Gabriela pomagala ukrotiti in spraviti na policijo. Zjutraj se je pretepač malo strelzil in seveda pričel svojo nasilnost opravičevati s pijanostjo.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Začetek ob 20.

Petek, 1. aprila: REVNA KOT CERKVENA MIŠ. Red A.

Sobota, 2. aprila: KAR HOCETE. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 3. aprila ob 15: JUBILEJ. Izven. Znižane cene.

Ob 20: PRI BELEM KONJČKU. Izven. Znižane cene.

Opera.

Začetek ob 20.

Petek, 1. aprila: Zaprt.

Sobota, 2. aprila: SEVILJSKI BRIVEC. Red E.

Nedelja, 3. aprila ob 15: OJ TA PRESMENTANA LJUBEZEN. Izven. Znižane cene.

Ob 20: CAVALIERIA RUSTICANA. GLUMACI. Izven. Znižane cene.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Petek, 1. marca: Zaprt.

Sobota, 2. aprila ob 20: KAVERNA. Ab. D.

Nedelja, 3. marca ob 15: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR. Znižane cene.

Ob 20: TRAVIATA. Gostovanje ge. Tinke Wesel-Polla.

Ob 20: ZEMLJA SMEHLJAJA. Znižane cene.

Celje

○ Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrl včeraj, 31. p. m. v visoki starosti 71 let, zasebnik Knešt Jožef iz Rogatca. Pokojnikovi duši večni mir in pokoj, žalujočim preostalim pa naše iskreno sožalje.

○ Važno za obrtnike. Po § 456 obrtnega zakona mora vsakdo, ki opravlja obrt ali poklic, ki spada pod obrtni zakon, v treh mesecih potem, ko je stopil zakon v veljavo, pristojnemu občemu upravnemu oblastvu I. stopnje prijaviti svojo obrt ali poklic. Tej prijavi je treba priložiti obrtnico v originalu s tremi prepisi. Če se prijave v predpisanim roku ne podajo, se imetniku obrti odvzame pravica obratovati. Opozorjamo, da mora biti prijava spisana na predpisnem obrazcu. Te obrazce ima obrtno društvo v Celju v zalogi. Pisarna Obrtnega društva je vsem obrtnikom v mestu in okolici na razpolago vsak dan od 2 popoldne dalje. Kdor se hoče poslužiti pisarne, naj prinese s seboj svoj originalni obrtni list ali koncesijo in mu bo vlogo popolnoma izgotovila pisarna. Prijave so proste vsake takse. Prosimo pa, da se obrtniki v najkrajšem času prijavijo, da ne bodo zamudili roka in pa, da ne bo koncem prijavnega roka prevelikega navala. — Odbor Obrtnega društva.

○ Statistika mestne klavnice. V mestni klavnici je bilo zaklanih v Velikem tednu 18 volov, 7 krav, 3 telice, 32 telet in 56 svinj, uvoženo v mesto pa je bilo 908 kg teletine, 107 kg svinjine in 250 kg sveže slanine. Na pristojbinah je bilo vplačanih za klanje živine 3289 Din, za nadpregled uvožene mesa pa (32.50 Din.

○ Nočno lekarniško službo ima v prihodnjem tednu od sobote 2. aprila do vstetega petka 8. aprila lekarna »Pri Orlu« na Glavnem trgu.

Ptuj

Vinska razstava. Priprave za drugo banovinsko vinsko razstavo in vinski sejem, ki se vrši dne 8., 9. in 10. maja t. l. v Ptuj v Društvenem domu, so v polnem teku. Pokrovitelj razstave je ban dr. Marušič. Na razstavi bodo izložene vse vrste vin Dravske banovine od lahkih namiznih do najfinjših sortnih vin, desertna, penača in medicinska vina ter vinski destilati (konjaki), tropinovka in droženka. Razstavljeni bodo tudi stroji in orodje vinarke in kletarske tehnike ter sredstva za zatiranje boleznih in škodljivcev in umetna gnojila. Razstava bo odprta vsak dan od 8—18. Istočasno se vrši dne 8. maja ob 3 IV. vinarski kongres v dvorani Narodnega doma. — O nadaljnjih pripravah za razstavo bomo še poročali.

Nočni napad. V bolnišnico so pripeljal Alojzija Zamuda iz Moškanje s težkimi telesnimi poškodbami. Ponoči so ga napadli neznaní ljudje ter ga prenatili, da je obležal. Orožništvo zasleduje storilce ter je napad prijavljen tudi sodišču.

Kamnik

Občni zbor SK Kamnik se je vršil v torek, 29. marca v kavarni Kamniškega doma. Otvoril ga je predsednik dr. Zvolkel, ki je na kratko orisal delovanje kluba v preteklem letu. Odbor, ki je imel v kratkem času 8 mesecev 22 sej, je vestno vršil svoje naloge. Največjo važnost je polagal na organizacijo kluba in podpiral ustanovitve novih odsekov. Pristopil je k centralnim sportnim organizacijam in se udeleževal vseh njihovih prireditvev. Ker hoče postaviti klub na popolnoma novo podlago, je sestavil nova pravila. Iz poročil načelnikov posameznih odsekov je razvidno, da beleži klub velik napredek v vseh sportnih panogah. Najbolj se je izkazal smuški odsek, ki šteje 66 članov. Priredil je dvoje medklubskih skakalnih tekem, ki so bile prava propaganda za smuški sport. Klub je z lastnimi sredstvi zgradil vzorno smuško skakalnico, ki je edina v LZSP. Prva hockey-tekma v državi, katero je odigral klub na kamniškem drsališču v Iliriji, je pokazala, da ima klub tudi lepo število dobrih drsalcev, ki bodo še častno zastopali kamniške barve. Nogometaši so odigrali 15 tekem. Častno so zastopali Kamnik v Kranju, Trzinu, Škofji Loki in Domžalah. Teniški odsek je odigral dvomatch z SK Elanom v Novem mestu in z Ilirijo v Kamniku. Izvedel je tudi zanimiv turnir domačih igralcev. Plavalni odsek je organiziral dvoje medklubskih plavalnih tekem in dosegel tudi lepe uspehe na podsaveznih prvenstvenih tekmah. Kljub velikim stroškom, ki jih je imel klub z zgradbo skakalnice in izvedbo prireditvev, izkazuje blagajna nad 2000 Din prebitka. Po poročilih funkcionarjev je občni zbor soglasno sprejel nova pravila in izvolil za 2 leti nov upravni odbor s predsednikom dr. Zvolkeljem. Za načelnika plavalnega odseka je bil izvoljen Lado Stergar, zimsko-sportnega Karl Kumer, teniškega Valter Stuzzi in nogometnega Stane Krek.

Pridobivate novih naročnikov!

ceta Bevka z naslovom »Težek kamen na njeni duši«. Novela, ki se bo nadaljevala v prihodnjih številkah, je osnovana na zanimivem psihološkem problemu: sin med materjo in nevesto. Dalje priobčuje Bogomir Magajna prvi del novele »Učiteljica svetlih treh kraljev«, ki je avtorju zelo uspela. Miran Jare pa je objavil »fragment iz dramske pesnitve« z naslovom »Verginije«, močno stvar, ki je zanimiva prav tako idejno kakor stilno. Te verzje pač lahko merimo ob onih iz »Veronike Deseniške«.

Kritični del prinaša na prvem mestu daljšo analizo in oceno Kozakovega »Šentpetra« (France Vodnik). Slede še poročila: P. Lippert: Od duše do duše (V. Vodšek), Knjige Vodnikove družbe (M. Javornik), Sinclair Lewis: Balbist (M. Javornik), M. Vidovič: Pregled filozofije (E. Boje), Willibrord Verkade: Der Antrieb ins Volkommene (Fr. Stele), Hugo Obermaier: Urgeschichte der Menschheit (R. Ložar).

O umetnostni razstavi Fr. Goršeta je napisal poročilo R. Ložar; isti poroča tudi o umetnostni razstavi pri A. Kosu.

O gledališču poroča France Vodnik. Poročilo, ki obsega ljubljansko dramo v sezoni 1931-32, ima najprej splošen pregled gledaliških problemov, posebej pa sta »Slebernik« in »Dogodek« v mestu Gogic obdelana v tem zvezku.

»Dom in svet« se naroča pri upravi Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani, Naročnina znaša Din 100.— letno.

Novo književno in revije

Vestnik Prosvetnih zvez je izšel. Marec-aprilska številka prinaša poleg drugega zanimivega članka aktualni članek M. Pohlina, tehničnega vodje ljubli opere: Pedeželski odr in njih ustroj, na katerega izrecno opozarjamo.

Zdravje. Februar-marec. Vsebinska: Zima in zdravje. — Zemljevid delavske tuberkuloze, ki predobuje grafično, da je največ tuberkuloze v

Naznanila

Liubliana

Na nedeljskem koncertu Hubadove pevsko župe nastopijo v II. delu koncerta naslednji zbori: Bežigradska pevsko društvo iz Ljubljane pod vodstvom Ivana Godeca z Foersterjevimi zborom Njega ni in Gerbičevu Slanico. Ljubljanska Sava zapoje pod vodstvom Marjana Binterja Adamičeve Kragata se baba i devotka ter Oevirkovega Kralja Matjaža. Slavec, ki ga vodi Kristo Perko zapoje Krekov zbor Blagor jim. Moste pod vodstvom prof. Pirnata zapoje Hajdrinovo v Tihni noči in Marin-kovičev Na Adriju. Cankar, ki ga vodi tudi Kristo Perko, nastopi s Pavčičevimi Bolnimi rožami. Prof. Gröbming dirigira Krakovo-Trnovo, ki poje Ipavčev Obletku. Ljubljana nastopi pod vodstvom dr. Dolinarja z Brnobičevu Na poljni. Grafika zapoje pod vodstvom prof. Gröbminga Foersterjevega Spaka in končno Ljubljanski Zvon s Prelovcem Adamičevu Preizkušnje zvestobe. Koncert bo v nedeljo, 8. t. m. ob 10 pop. v veliki dvorani hotela Union. Vstopnina od 30 Din nazdol v Matični knjigarni.

Proslava desetletnice Jadranske Straže. Jadranska Straža obhaja desetletnico svojega obstoja. Ob tej priliki priredi tukajšnja krajevna organizacija dne 2. aprila 1932 v vseh prostorih Uniona ob pol 9. zvečer »Jadransko noč« z zanimivim, smiselnim programom. Velika atrakcija bodo krasne dekoracije, ki nas bodo popolnoma prenesle na naše Primorje. Prireditelji so pri določevanju cen zelo upoštevali današnje težke gospodarske razmere. Obeta se velika revija narodnih noš. Naj nihče ne zamudi tega večera.

Člani Fotokluba Ljubljana! — V petek 1. aprila ob 20. članski sestanek pri »Sokolu«. Na dnevnem redu predavanje in debata, nato pregled slik, ki jih prinesete s seboj, zlasti za razstavo namenjenih slik. Pridite v čim večjem številu.

Člani in članice podpornega in posmrtnega društva železniških uslužbencev in upokojenecv se pozivajo, da se zanesljivo udeležijo drugega občnega zbora, ki bo dne 10. aprila ob 8. zjutraj v veliki dvorani OUZD na Miklošičevi cesti 20. Na dnevnem redu so zelo važni predlogi, pred vsem za povzemanje posmrtnine.

Prosvetno društvo Trnovo ponovi v nedeljo, dne 3. t. m. Fr. S. Finžgarjevo ljudsko igro »Verginac«. Začetek točno ob 8 zvečer v društvenem domu, Karunova ulica 14.

TK Skala. Vabimo vse tovariše na članski sestanek, ki se bo vršil v petek, 1. aprila ob 20.30 v zadnji sobi Narodne kavarne. Zadeva važna in nujna! — Člani.

Čebelarjem. Svetovno znan čebelar in znanstvenik dr. Phillips iz Amerike bo drevi ob osmih predaval potom tolmača v restavraciji Zvezda. Vstop prost.

Maribor

Prosvetna knjižnica na Aleksandrovi 6 je dobila tretji del Fiedlerjeve trilogije »Defensive oder Offensive«: Komme dein Reich!

Materinski dan priredi Katoliška omladina na Marjinih praznik ob 17. Na sporedu je tudi trodejanjska »Matice«.

Jugoslovanska Matica v Mariboru ima svoj redni občni zbor v ponedeljek dne 11. aprila 1932 ob 20 v prostorih Narodne Odrbane v Grajski ulici št. 5.

»Naša Krila« imajo redni občni zbor dne 3. aprila v lovski sobi pri »Orlu« s pričetkom ob 10.15.

Jutri zvečer v Zadržno gospodarsko banko, kjer se pomerijo boksači SSK Maratona z najboljšimi atleti SK »Heros« iz Gradca. Spored nad vse zanimiv! Pričetek ob 20.

Gostovanje SK Sturm v Mariboru. V ponedeljek, dne 4. aprila nastopi v Mariboru renimirano nogometno moštvo SK Sturm iz Gradca. Gradčani bodo odigrali prijateljsko tekmo z ISSK Mariborom.

Domžale. Godbeno društvo v Domžalah upripori v nedeljo, dne 10. aprila v svojem domu igro v sedmih slikah: »Carski selc«. Pri predstavi sodeluje društveni orkester. Začetek ob 15.

Celje. Krekova mladina za brezposelnice. Krekova družina vpripori v nedeljo, 3. t. m. popoldne ob pol 4 v veliki dvorani Ljudskega doma pretresljivo igro »Ugasle očie. Čisti dobiček je namenjen brezposelnim.

Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolico bo v torek, 5. aprila ob 8 do 12 v posvetovalnici Gremija trgovcev v Celju, Razlagova ulica št. 8.

Trbovlje. V nedeljo, 3. aprila bomo videli na odru v Društvenem domu »Divjega lovca«. V ponedeljek, 4. aprila na Marjinih praznik pa bo v Društvenem domu običajna vsakoletna materinska proslava z zelo pestrim sporedom.

mariborskem potem pa ljubljanskem srezu. — Za sanacijo naših vasi. — Bolezni kot posledica nesnage. — O specialitetah. — Veletakualno poročilo o zdravstvenih priklakah v Dravski banovini. — Prerojenje. — Drobiž in vestnik Protituberkulozne lige. — Izvrstno urejeno glasilo pripravimo!

Cvetje z vrhov sv. Frančiška. April. Vsebinska: Dobri Pastir (Krizostom). — Sv. Frančišek, ljubitelj ubošiva (p. H. Felder). — Mali umetnik v katakombah (Anton Ve Wall-Evstahij). — Bogoslužje v družini (p. Gvido). — Vseučiliški profesor — tretjereditnik (P. Č.). — Božje njive (P. Roman). — Pismo misijonarja p. B. Turka — Božja beseda in življenje (p. Angolik). — Naša ljubezen — Tebi Gospa (p. Roman). — Glasnik velikega Kralja (p. Krizostom). — Razgled po svetu. — Frančiškova mladina.

Mark Twain: Jovanka Orleanska. Ilustriral V. Zedinski. Izšla v kolekciji Zlatna knjiga. Uredništvo in uprava Belgrad, Dobročina 30. Urednik Z. Vukadinovič. Izdaja knjigarna Geze Kohna, Belgrad, Knez Mihajlova ul. 1. Letno predplačilo za 10 publikacij »Zlatne knjige« 90 Din, polletno 50 Din, tromesečno za tri publikacije 30 Din. V knjižni prodaji stane Mark Twainov prevod 15 Din.

Katoliški misijoni 7. štev. Vsebinska: Katoliška cerkev na Japonskem. — Slovensna obletnica praganjanja. — Ziva pokopana. — Svatskovo pismo. — Misijonski razgled in dopisi misijonarjev. — Dve strani lepih slik. — Stane letno 12 Din. Naroča se v Misijonišču, Domžale-Groblje.

Slovenski učitelj, pedagoška revija in glasilo Slovske družbe v Ljubljani. Izšla je 3-4 številka z veletakualno vsebino. Slovske — naš duhovni vrtnar (E. Boje). — Mladinstvo (I. Vindišar). — Misli o sportu (H. J.). — Reforma ocenjevanja v osnovni šoli (A. Kopriva). — Problem izvešolskega dela (W. Winkler). — Rad bi si razširil gnezdo (S. Hribški). — Književni zapiski in obzornik. — Toplo priporočamo vsej kat. inteligenci.

Dnevna kronika

Koledar

Petek, 1. aprila: Hugo, škof; Venancij, škof, mučenec. Dan je danes dolg 12 ur 51 minut in zraste ta mesec za 1 uro 37 minut na 14 ur in 28 minut.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospa Roza Legat, vdova vodje bivše Mohorjeve tiskarne v Celovcu. Blag ji spomin! Žalujočim naše sožalje!

† V Ljubljani je včeraj umrla gospa Marija Tominec, roj. Tomc, diplomirana babica. Pokopali jo bodo v soboto ob 4 popoldne. Blag ji spomin! Žalujočim naše sožalje!

† V Kropi je umrla gospa Marija Pesjak, trgovka. Pogreb bo v soboto ob pol 4 popoldne. Od vseh vlakov vozi v Kropo avtobus. Pokojnici svetila večna luč, žalujočim naše iskreno sožalje!

† V St. Ilju v Slovenskih gorah je nenadoma umrl zadel od kapi posestnik in trgovec s sadjem g. Josip Lielck, star 62 let. Njegovo izgubo bodo obžalovali vsi, ki so ga poznali kot dobrega in poštenega človeka. Zapušta ženo in šest sinov, katerim je bil skrben oče. Pogreb drugega pokojnika bo v soboto ob 9 popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče. Naj počiva v miru, žalujočim rodbini naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Iz banovinske službe. Imenovani so: dr. Bogomir Kreuziger za banovinskega sekundarnega zdravnika v VIII. položajni skupini, Rikard Kokalj za banovinskega računskega kontrolorja v zdravilišču Dobrni, Avgust Zolšek za banovinskega uradniškega pripravnika pri okrajnem cestnem odboru v Kranju, Matija Strajnar za banovinskega cestnega nadzornika pri cestnem odboru v Novem mestu, Zora Bajlec-Košir za upravno uradnico v splošni bolnišnici v Mariboru, Eleonora Vovk za zaščitno sestro X. položajne skupine pri zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani. Iz banovinske službe je odpuščen banovinski zdravnik zdravstvene občine v Cankovi dr. Franc Breznik, služba je prenehala banovinskemu kmetijskemu pristavu pri banski upravi v Ljubljani ing. Josipu Cernetu.

— Premeščeni so po službeni potrebi: podnadzornik policijskih agentov pri predstojništvu mestne policije v Mariboru Franc Bežjak k upravi policije v Ljubljani, podnadzornik policijskih agentov pri upravi policije v Ljubljani Matija Čuk k predstojništvu mestne policije v Celju, arhivar pri okrajnem inšpektoratu v Mariboru Alojzij Podkubovšek k okrajnemu načelnstvu Maribor desni breg, zvančnik pri banski upravi v Ljubljani Konrad Čeh k okrajnemu načelnstvu v Kranju, na lastno prošnjo je premeščen podnadzornik policijskih agentov pri upravi policije v Ljubljani Karel Pisorn k predstojništvu mestne policije v Mariboru.

Ostale vesti

— Zupnim uradom ljubljanske škofije. Kološko misijon, ki ga je prevzela Kršćanska ženska zveza v Ljubljani, bo te dni poslal župnim uradom lepake, v katerih se opozarjajo žene in dekleta na njegovo pisarno v Vzajemni zavarovalnici. Zupni uradi naj ta lepake izobesijo na cerkvenih vratih ali na kakem drugem primernem prostoru. — Škofijski ordinariat v Ljubljani.

— Zupnijskim uradom lavantinske škofije. Po liturgičnih predpisih je letos praznik Marijinega Oznanjenja pro choro et foro prenešen od velikega petka na ponedeljek 4. aprila. Ker spada ta praznik med nezapovedane, je delo dovoljeno in obisk službe boje ni obvezen. To naj gg. dušni pastirji vernikom s prižnice oznanijo, sicer pa dan glede službe boje praznujejo, kakor je običajno od drugih nezapovedanih praznikov. — Lav. šk. ordinariat.

— Sopek lepo dišečih vijelic nam je poslala ga. I. M. iz Velike Loke z željo, da bi že skoraj zaveli pomladni vetrovi in nosili s seboj seme upanja in vere v lepše dni.

— Telefonski promet. Prometno ministrstvo je odobrilo, da se otvori telefonski promet Majšperg z vsemi mesti v Madjarski. Pristojina za tri minutni pogovor je 1.80 zl. fr. in taksa za madjarsko upravo po razdajni mesta, s katerim se govori.

— Absolventi in absolventke drž. trgovske akademije in bivšega abiturijentskega tečaja v Ljubljani prosijo ravnateljstvo, da javijo v svrhu statistike po dopisnici svoj poklic in sedanjí naslov.

— Bančni zavodi v dravski banovini na praznik Marijinega Oznanjenja, to je v ponedeljek, dne 4. aprila, ne bodo poslovali. — Društvo bančnih zavodov v Dravski banovini.

— Razpis zdravniške službe. Kr. banska uprava razpisuje na osnovi § 31 zakona o banski upravi in § 43 zakona o zdravniški službi banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Cankova s sedežem v Cankovi s plačo uradniškega pripravnika v stroki, v kateri so zvanja razporejena od VIII. pol. skupine III. drag. razreda in s potno povprečno letnih Din 7800. Prosilci za to mesto morajo izpolnjevati pogoje iz § 3 zakona o uradnikih ter dokazati, da imajo vsaj šestmesečno prakso iz porodništva. Lastnorčno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogami je vložiti najkasneje do 20. aprila pri kr. banski upravi dravske banovine v Ljubljani.

— Slovensko planinsko društvo sporoča, da so odprte in oskrbovane sledeče kočje in domovi: V Triglavskem pogorju: Stara Aljaževa kočja (neoskrbovana), Erjavčeva kočja na Vršiču (odprta in oskrbovana ob nedeljah in praznikih ter dnevi pred nedeljami in prazniki). V Karavankah: Valvazorjeva kočja pod Stolom, Dom na Kofcah (stalno odprto in oskrbovano). V Kamniških planinah: Dom v Kamniški Bistrici, Koča na Veliki Planini in Dom na Krvavcu. — Nadalje sporočamo, da so odprte in oskrbovane vse leto: Novozgrajena posojanka na Sv. Gori, kočja na Sv. Planini, novozgrajeni Dom na Mrzlici, vse kočje na Pohorju, Celjska kočja nad celjem, Piskernikova in Tilerjeva kočja v Logarski dolini, Mozirska kočja na Mozirski planini. Preršernova kočja na Stolu bo odprta in oskrbovana za silo v slučaju lepega vremena 3. in 4. aprila t. l. Triglavski dom na Kredariji je odprt in oskrbovan od 4. aprila t. l. Krekova kočja na Ratitovec je odprta in oskrbovana od 6. aprila t. l.

— Otrok pri igranju zlomil nogo. 11letni ženinčarjev sin Marjan Miltonik se je v sredo popoldne igral s svojimi sošolci v Gradcu pri Litiji. Po nesrečnem naključju ga je baje vrgel na tla neki soigralec, ter tako nerodno stopil na njegovo desno nogo, da mu jo je zlomil. Ponesrečenega fantka je njegov oče poljal k litijskemu sanitetnemu referentu dr. Hočvarju, ki je dečku nogo za silo vrvanil, nakar so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

— Golfulija s srečko. »Mundus vult decipere — ljudje hočejo biti golfuljani,« star pregovor, ki v

naših časih najbolj prihaja do veljave pri raznih sumljivih kupcih s srečkami, posmrtnimi zavarovalni in podobnim. Nepošteni agentje so v teh stvareh povzročili že ogromno ško ljudem, ki se vedno nočejo spamelovati. Pred časom je neki upokojeni železničar v Ljubljani kupil srečko vojne škode za 720 Din in jo plačal v 20 obrokih po 36 Din. Preplačal jo je po tednji vrednosti s še enkratnim zneskom. Če bi jo kupil sedaj, bi dobil za ta znesek tri take srečke. Pa še ob to srečko je bil mož. Agent, ki mu je srečko prodal, je namreč prišel zopet k njemu in mu dejal, da mora srečko odnesti v Belgrad zaradi nekakega pregleda. Mož je srečko res izročil, agenta pa od tedaj ni videl več in niti ne srečke. Od prodajalnice srečk pa je mož dobil pouk, da po zakonu ne more preklicati srečke, ker dobi izplačan denar ali celo dobiček le donositelj srečk, ne pa pravi lastnik. Na vsak način mora mož dobiti najprej golfulivega agenta, od katerega naj izterja srečko, seveda, če jo bo ta še imel. Golfulivega agenta iščejo sedaj oblasti.

— Pri odebelelosti naravna »Franz-Josef«-grenčica močno pospeši prebavo in napravi telo vitko. Mnogi profesorji jemljejo »Franz-Josef«-vodo kot celo proti odebelelosti srca zelo dragoceno sredstvo in sicer zjutraj, popoldne in zvečer po tretjino kozarca. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Vlom v trgovino s čevlji so izvršili nepoznani zlikovci ponoči od velikonočne nedelje na ponedeljek. Trgovina se nahaja na Starem trgu v Ljutomeru in je last gospoda Poljanca. Tatovi so vdrli vrata in tako prišli v trgovino. Iz izlože in iz zaloge so pobrali okoli 70 parov čevljev. Izginili so brez sledu, ne da bi jih kdo ponoči slišal ali motil pri njihovem poslu. Lastnik trpi precejšnjo škodo, ki pa je krita z zavarovalnico.

— Borba med možem in ženo. V vasi Budrovca sta živela v srečnem zakonu Mato in Kata Priselc z dvema otrokoma. Lansko leto pa je prišlo nekaj navržil in zakonske sreče je bilo konec. Mož je postal silno ljubosumen na svojo ženo in to ne brez vzroka. Žena je silila na ločitev zakona in te dni bi moralo priti do tozadevne odločitve na sodišču. Mož je nagovarjal ženo, naj se zaradi otrok spravi, žena pa je vsako spravo odločno zavrnila. Tako je prišlo med njima do pretepa. Žena je navaila na moža z nožem, on pa je zagrabil drug nož. Razvila se je borba, ki je trajala celo uro. Končno je žena padla na tla in obležala. Dobila je številne ubodljaje z nožem na rokah, prsih in licu, prebodena so ji bila pljuča, tako da je bila vsaka zdravniška pomoč zaman. Žena je izkrvavela. Mož ima samo lahke rane. Po uboju je izjavil: »Žal mi je za ženo, ker sem jo zelo ljubil, bal sem se pa, da me hoče ubiti, da bi potem lahko živela s svojim ljubimcem.«

— Previden trgovec prodaja Gaglova semena.

— Voznik s konji utonil. V Novih Karlovcih pri Sremski Mitrovici se je dogodila zaradi narasle vode huda nesreča. 28 letni kmet Zarko Turčinovič se je peljal na vozu, v katerega sta bila prepržena dva konja čez lesení most, ki pelje v Slankamen. Ker je potok silno narasel in poplavlil most, je pretila velika nevarnost, Turčinovič pa je mislil, da se bo lahko pripeljal čez most. Pogнал je konja, a sredi mosta je voz in konja spodnesla deroča voda in vse skupaj vrgla z mosta v narasli potok. Turčinovič in oba konja so utonili.

— Nesrečen konec pijanca. Blizu Karlova je vlak povozil nekega moža, ki je ležal na tračnicah. Komisija je ugotovila, da gre za 32 letnega čevljarskega pomočnika Rudolfa Gobca. Gobec je bil undan pijan in je v zadnjem času zapil 19.000 dinarjev, katere je dobil na račun dedščine. Očividno je, da je Gobec pijan obležal na železniški progi in tam zaspal.

— Večno stedi, greje: Original-Lutz peč!

— Ali že znate fotografirati? Ako še ne — pa imate vesleje in sredstva za ta sport Vam priporočamo knjžico: **Kratko navodilo za fotografiranje.** Din 4.—, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Istotam je velika zaloga fotografiranih aparatov — od najcenejšega do najboljših svetovnih znamk. Ako ste še začetnik dobite v fotooddelku vsa potrebna navodila o fotografiranju, tam se tudi razvija in povečava. Oglasite se v našem fotooddelku, kjer Vam bodo razkazali aparat, ki bo odgovarjal Vaši želji.

— Popravek »Poštnega krajevnega leksikona na dravsko banovino«. Z prejšnji mesec je naznanil Fr. Purc, adm. uradnik poštné direkcije v Ljubljani in autor tega znanega pripomočka, da bo izdal popravek, ker so se podatki v dveh letih že silno spremenili. Sedaj je popravek natisnjen in ga prodaja gori omenjeni po 10 Din. Kdor pa morda te potrebne knjžice še ne bi imel, naj jo takoj naroči s popravkom vred za Din 80.— pri njem. Popravek in knjžico raznaša tudi poseben kolporter.

— Proizvajanje obutve za Orient. Po vrnitvi Tomaža Bate iz Indije se je pričelo v njegovem podjetju delati na tem, da se za Orient proizvajajo ona obutve, ki bo najbolje odgovarjala kulturnim in socialnim potrebam tamosnjega prebivalstva. Pred tremi tedni so bili v oddelku za izdelavo modelov izgotovljeni specialni vzorci. Vse to delo je zahtevalo mnogo truda. Pri tem delu so bili zaposleni čevljarski tehniki in strojni konstrukterji pod Batinim osebnim nadzorstvom. Že danes postuje nekoliko oddelkov v tovarni, ki izdelajo samo za Indijo 100.000 parov čevljev tedensko. Na ta način rešuje Bata krizo. Zrtvoval se je 2 meseca na potu po daljnem Vzhodu in iskal načina, kako plasirati proizvode, istočasno pa nabavljati tam surovine. Tudi v tem slučaju je ostal Bata zvest sebi rekoč, da za onega, ki hoče delati, ni krize.

— Bakrene, medene in aluminijaste predmete izdeluje Josip Otorepec, Ljubljana, Za Gradom 9.

Trbovlje

Novi stavbenik. Gospod Jože Češut, uslužben pri rudniškem stavbnem obratu, je položil izpit za mestnega stavbenika. Iskreno čestitamo!

Poroke. G. Albert Božič, učitelj, z gđ. Pavlo Kmet, učiteljico; g. Mrežar Franc, rudar, z gđ. Mrdava Ivanko; g. Pogljaj Ivan z gđ. Zupanc Marijo; g. Drnovšek Josip z gđ. Cukjati Anico; g. Zaletel Karl z gđ. Klanšek Marijo. Bilo srečno! Nesreča. Otroci so se igrali na lesnem skladišču pri Sušniku. Otroška lahkomišljenost je povzročila nesrečo. Sestletnega Hinko Klobčarja je udaril hloč, ki se je zvalil s skladowice tako nesrečno po glavi, da so dečka takoj morali odpeljati v tukajšnjo bolnišnico. Otrok ima hujše poškodbe na glavi.

Smrti kosi. Pri Sv. Katarini je umrla 28. marca kot žrtve materinskega poklica Hribar Alojzija, žena-rudarja. Naj v miru počiva.

Sport

CROSS-COUNTRY TEK NA STADIONU

Največje lahkoatletsko tekmovanje v letošnjem letu v Ljubljani bo cross-country tek za prvenstvo države, ki bo v nedeljo popoldne ob 11 na Stadionu ob Dunajski cesti. Čudno je, da se vrši cross-country v zaprtem prostoru, ko pomeni beseda »cross-country«, ki je angleškega izvora, tek v naravi. Mesto gornjega izraza uporabljamo pri nas besedo gozdni tek, ker smo slična tekmovanja prirejali vedno po gozdnem terenu.

Ko se je letos na zvezni skupščini glasovalo, kje naj se vrši letošnje prvenstvo, so stavili zagrebški ljudbi predlog, da se mora cross-country vršiti v zaprtem prostoru, na progi dolgi najmanj 600 m. Mislijo se je, da v Ljubljani nimamo sportnega prostora, kjer bi lahko izpeljali tako dolgo progo. Imamo pa Stadion, in tega so naši delegati predlagali. Skupščina je predlog sprejela in v nedeljo bo Stadion prvič uporabljen v sportne svrhe.

Na 10 km dolgi progi se bodo pomerili med seboj najboljši jugoslovanski tekmovalci na dolge proge. Kot moštvo brani Ilirija naslov državnega prvaka že dve leti in tudi za letošnje tekmovanje je mobilizirala vse razpoložljive moči. Z našim maratonce in rekorderjem Spornom na čelu, bodo branili belo-zelene barve Lejka, Illovar, Brunčič, Tinta, Mahenič, Plkš, Osterman, brata Senčarja, Marchiotti, Osvald, Kumer I., Zuccato, Vrečko, Banovec, Rupnik. Primorjaci v sestavi Krevs, Slapničar, Zoraga, Ogrin, Blatnik, Kovačič, Gregore, bodo prvi, ki bodo skušali Iliriji izrgati ponosni naslov. Zanimaja nas nastop Primozca Gregorca, ki je Zagrebu pred kratkim tekkel 100 km. A ne smemo podcenjevati zagrebškega Haška, Concorde in Marathona, ki so absolvirali že letos nekaj countryjev, dočim nastopijo naši tekmovalci »na novoc«. Tudi Belgrajčani in Mariborčani pošljejo svoje najboljšje, a za Pančevački SK nastopi Stevan Buljevič.

Darila, ki sta jih poklonila ban in župan, so razstavljena v modni trgovini »Noblesse«, na Aleksandrovi cesti.

OTVORITEV KOLESARSKÉ SEZONE

Tukajšnji aglinj SK Disk bo v nedeljo dne 3. aprila t. l. že otvoril letošnjo sezono s kolesarsko dirko medklubskega značaja. Pravico do starta, ki je ob 13 pred igriščem SK Diska, imajo vsi člani klubov, ki so včlanjeni v kolesarski zvezi.

Dirka se vrši na progi: Domžale—Kamnik—Domžale. 22 km. Start in cilj je v Domžalah, obrat pa v Kamniku na Šutni. Startalo se bo v eni skupini, oblika starta pa se odloči na željo gg. dirkačev, na startu.

Ker je proga lepa in nikjer posuta z gramozom, je upati, da bo ta start v novo sezono vsakor privabil v lepe Domžale mnogo prijateljev lepega kolesarskega sporta.

Zadnja poročila:

Romunija

in problem obdonauskih držav

Bukarešt, 31. marca. tg. Na interpelacijo o Tardieujevem načrtu srednje Evrope je izjavil danes v poslanski zbornici notranji in finančni ministar Argetoianu: **Obtožujejo nas, da nismo ničesar sporočili parlamentu o gospodarskem in obnovenem programu obdonauskih držav. O tem nismo goverili, ker za to še ni prišel čas. Ta program je zelo zapleten, tudi za zeleno mislo so težkoče velike. Treba je še pred rešitvijo tega vprašanja urediti mnogo drugih zadev. Ni res, da se morajo najprej razumeti med seboj podonavske države, saj so vse poljedelske države, temveč najprej se morajo sporazumeti zapadne velesile, ki vse kupujejo žito. Z zadovoljstvom smo ugotovili, da je zapad razumel našo revščino. Tudi Anglija ima svoje kmetijske probleme, ki jih mora rešiti, posebno v dominijonih Kanadi in Avstraliji. Dobili smo iz Francije prijateljske informacije, ki pa nas vežejo, da moramo molčati o poteku po-**

gajanj. Ko bodo pogajanja med velesilami končana, bomo sporočili parlamentu določeni program. V tem trenutku pa se vodi samo akcija Tardieu, da se določi tak program. Gospodarska stran tega problema po mojem mnenju ne bo prinesla pričakovane zboljšanja. Možno je, da pride do revizije dolgov, od preračunavanja amortizacijskih obrovov in zmanjšanja vojnih in predvojnih dolgov, ki so se z ozirom na našo valuto ocenili previsoko. Mi smo revni in naši notranji dolgovi se odplačujejo počasi in težko, posebno, kar se tiče plačil uradnikom in upokojencem. Tudi prehrana je otežkočena. Kar pa se tiče zunanjih dolgov, smo na tekočem, pa še več kot to. Pri narodni banki imamo namreč na razpolago za plačila meseca aprila, maja in junija 645 milij. lejev, ter nam za julij ostane še 110 milijonov. Ne more se torej reči, da Romunija ne bi plačevala svojih inozemskih dolgov.

Francoski parlament razpuščen

Pariz, 31. marca. tg. Francoska poslanska zbornica je na svoji današnji zadnji seji z veliko hitrico rešila še ostale zakonske predloge. Šlo je predvsem za razne finančne zakone, tako za izdajo 3 in pol milijarde francoskih nakazil s 30-letnim obdobjem, da se financira program za preskrbo dela. Odobreni sta bili dve novi trgovinski pogodbi z Jugoslavijo in Romunijo. Obe pogodbi pa morata biti sprejeti tudi še v senatu. Nocojšnja seja bo trajala najbrže pozno v noč, nakar bo Tardieu prečital dekret o razpustu.

Pariz, 31. marca. tg. Zbornične volitve bodo, kakor je sedaj gotovo, 1. in 8. maja. Tardieu se je danes popoldne podal k predsedniku republike v Elizej, da določi skupno z njim oba termina, ker je bil danes proračun od senata in zbornice sprejet.

Predsedniške volitve v Nemčiji

Berlin, 31. marca. tg. Ker se je sedaj tudi Winter izrazil, da se odpove drugim volitvam za predsednika nemške republike, se bodo ožjih volitev udeležili samo komunist Thälmann, narodni socialist Hitler in Hindenburg.

Težaven finančni položaj v Bolgarii

Sofija, 31. marca. AA. Bolgarska agencija poroča: Na včerajšnji seji sobranja je predsednik vlade Mušanov vnovič odgovoril na vprašanje, kaj je za zahtevanimi olajšavami v zvezi z napovedano finančno obnovo Bolgarske. Mušanov je pojasnil, v kakšnem stanju se trenutno ta pogajanja s finančnim odborom nahajajo in kakšne bodo koristi za Bolgarsko od predlaganih reform. Ti predlogi bodo tvorili podlago za kasnejši sporazum s lastniki obveznic bolgarskih posojil. Pri tej priliki je predsednik bolgarske vlade vnovič govoril o hudem finančnem položaju Bolgarske. Ta položaj se je v zadnjem času znatno poslabšal predvsem zaradi močnega odtoka deviz. Svija izjavljajta je Mušanov končal s tem, da se nadeja, da bo v kratkem dosežen sporazum o olajšavah, ki jih je Bolgarska zahtevala od DN. Od tega sporazuma je odvisno, ali bo Bolgarska mogla tudi v prihodnje izpolnjevati svoje inozemske obveze.

Pred nevarnostjo

gripe, influence in nelezljivih boleznih vratu varujejo



Dobivajo se v vseh lekarnah. Cena malega zavilka Din 8.—, velikega zavilka Din 15.—.

Maribor

□ Stare korenine izumirajo. Na Radvanjskih cesti 28 v Novi vasi je umrla včeraj ena najstarejših občank okoliške občine Radvanje gospa Katarina Jarčič, vdova po železničarju, v visoki starosti 84 let. Pogreb blagopokojne se vrši v soboto ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti na radvanjsko pokopališče. — Umrla so nadalje še v Mariboru: Marija Voglar, zasebnica, Kacijanerjeva ulica 17. Pogreb pokojnice, ki je dosegla starost 71 let, se bo vršil danes popoldne ob pol 3 iz mrtvašnice na franciškansko pokopališče. — V splošni bolnišnici je preminul pekovski pomočnik Franc Bacher, star 65 let. Pogreb bo danes ob 15.45 iz mrtvašnice na magdalenško pokopališče. — Danes ob 3 se bo vršil na franciškanskem pokopališču tudi pogreb 21 letnega trgovskega potnika Jožefa Pittnerja, o čegar obupni smrti smo že poročali. — Naj počiva v miru, žalujočim naše sožalje.

□ Tiskarski skrat je muhelj. Pravilno se glasi ime blagopokojnega bivšega profesorja tukajšnje gimnazije, ki je umrl v Inostou, dr. Josip Murr in ne Burr.

□ Stanovanjski tatovi na delu. V eni sami noči beleži mariborska zločinska kronika dve drzni stanovanjski tatvini, kateri je moral izvesti premeten in specializiran dolgorpstež. Iz stanovanja poštno uradnice Stanovec Minke je zmanjkala v četrtek zvečer iz viseče suknje denarnica, v kateri se je nahajala manjša vsota denarja in več dragocenosti, vsega skupaj v vrednosti 700 Din. Okradena uradnica je videla istega dne smukati se okrog hiše, v kateri stanuje, starejšo žensko, ki bi prišla morda kot storiteljica v početev. — V noči od četrta pa se je pripiljal tat v stanovanje nekega profesorja v Ciril-Metodovi ulici 18. Z dvoriščne strani, kamor je dospel preko vrto in zaščitnega zidu, se je povzpel na balkon in od tam je prišel v stanovanje. Pobasal je vse, kar je viselo v predstobi: plašč, svitre, obleko itd. Ter napravil lastniku okrog 3000 Din škode. Neopazeno in neslišno je potem odkuril po poti, po kateri je prišel. Na dvorišču zavoda Vesna pa mu je padel iz rok ženski plašč, katerega je pustil ležati, ker se mu je očividno mudilo.

Pred velikim profikomunističnim procesom v Italiji

Rim, 31. marca. ž. V preteklem letu je policija odkrila v Bologni tajno komunistično centralo, ki je imela široko razpredeno organizacijo ter v vseh večjih mestih svoje podružnice in zaupnike. Zlasti v bolonjski pokrajini in v Parmi je ta organizacija razvijala zelo živahno akcijo. Na čelu akcije je bil slikar Karl Alpi. On se je l. 1932. izselil s svojo družino v Belgijo, pred dvema leti pa se je vrnil v Italijo in je kot emisar komunistične internacionale prišel v stik z najbolj uglednimi antifašisti v Milano, Bologni, Parmi in Reggio Emilii. V teh krajih je imel sestanke s komunistično mladino, katero je organiziral, z drugimi antifašisti pa je vodil živahno propagando proti fašističnemu režimu. Delal je zelo oprežno. Člani njegovih komunističnih organizacij so se svobodno kretali in so lahko vršili tajno propagando, ker so imeli ponarejene izkaznice fašistične stranke ter so nosili tudi fašistične znake. Ko je policija aretirala Karla Alpia, je številnim njegovim tovarišem uspelo, da pobegnejo v inozemstvo, ker so imeli ponarejene potne liste. Razen Alpia je policija prišla še mnogo drugih oseb, za katere je mislila, da so v zvezi s to komunistično organizacijo. Tajna fašistična policija OVRA je obtoženo izročila izrednemu tribunalu za zaščito države. Državni tožitelj je dvignil obtožbo proti 24 obtožencem ter se bo proces vršil 4. aprila.

Anglija ni bila pripravljena na vo no

London, 31. marca. ž. Te dni je izšla knjiga, ki jo je napisal angleški mornariški kapetan Murro in ki je polna senzacionalnih odkritij, v katerem se je nahajalo angleško brodogve, v trenutku, ko je izbruhnila vojna. V knjigi je objavljeno tudi pismo lorda Pehatyja takratnemu vojnemu ministru lordu Churchillu, v katerem mu je tožil, da nimajo skoraj nobenih poštenih podmornic in minonosev za protinapad. Zaradi tega je bilo angleško brodogve prisiljeno, da skoraj vsak teden menja mesto. Šele pozneje so bile luke opremljene s potrebnimi varnostnimi napravami. Po mnenju kapitana Murrija bi energična akcija s strani Nemčije ob izbruhu vojne imela lahko katastrofalne posledice za Anglijo.

CERKVENO EDINSTVO

Ruski misijonski dnevnik »Borba za Cerkev«, ustanovljen v Bell Crkvi in zdaj v Parizu, urednika p. Ioan (kn. Sahovskoj) in p. Sava (Struve), prinaša uvodnik »Cerkev in politika« s podnaslovom »Psihologija navidezne cerkvene razcepjenosti«, ki izvaja v glavnem sledeče:

»Cerkev in politika« je najbolj pereče bolno dnevno vprašanje. Sovrašstvo, razdraženost, podtikanje je najbolj značilno za ruski dnevni tisk, ki razpravlja o tem poglavju. Slično razpoloženje pomeni večjo zapreko na poti do sporazuma kakor nasprotja v miselnosti sami. Če hočemo vprašanju priti do dna, si moramo predočiti, da postaja (v javnem političnem življenju) umevna) strastnost nedopustna, čim se lotimo cerkvenih zadev. Verniki ni v stanju o Cerkvi razpravljati s stališča



Tardieu in Macdonald se sestaneeta prihodnje dni v Londonu. Sestanek bo izredne važnosti, ker bo na njem padla odločitev o Podonavski konferenci, o kateri bo kmalu nato razpravljala konferenca veselil.

izvencerkvenega političarja. Kristjani ne morejo zaupati onemu glasu, kjer odmeva nestrpnost ali vsaj nevoščljivost. Mar ne govori nam Cerkev po sv. Izaku Sirskem, puščavniku: »Nikogar ne sovraži radi vere ali njegovih slabih dejanj. Če pa koga hoče povrniti k resnici, pomiluj ga, a ne smeš vzplamteti v gnevu, da ne bi niti zaslužil tvojega sovrašstva. Kajti ljubezen ni zmožna jeze, razdraženosti ali nestrpnega očitanja.« To točno odgovarja evangeljski označbi Dobrega pastirja (Jan. X). Izogibajmo se učenikom, ki nimajo Kristusovega Duha. Vsekakor se nismo v stanju pri njih učiti.

Vedno zopet slišimo: — Naj bo Cerkev neodvisna, ločena od države. Ne mešajte Cerkev v politiko. Pustite nam, da molimo v miru. — Kaj pomeni ta »ločitev«? Če se rabi ta označba v istem pomenu kakor pri enciklopedistih (in francoski revoluciji) pustimo jo, ker prikriva preplitvo in materialistično vsebino. Kristjan mora vedeti, da ni nihče v stanju na katerikoli način »ločiti« Cerkev. Nasprotno izloči Cerkev sama neskesan duh. Cerkev je Popolnost (Ef. I, 23) vsebuje vesoljstvo z neštevilo zvezd. Kako in kje jo bodo »ločili« roke malih ljudi? Samo grehu podjarmljena duša ostane izven Cerkev.

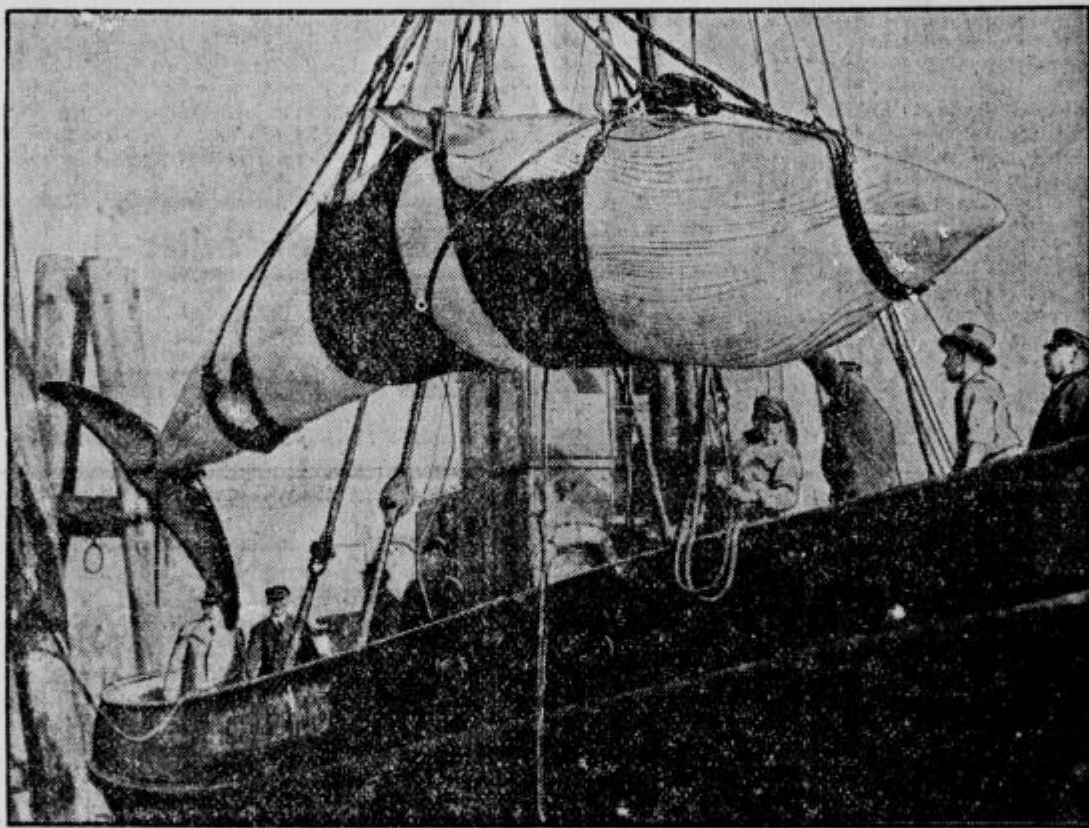
Cerkev je ograja, ki brani vernike pred zunanji, Kristusu tujim svetom. Vsi moramo na delo, da bi utrdili in zvišali ta nasip, da bi postali prožeti z resnično, sveto in borbena cerkvena kultura. Samo na ta način lahko kljubujemo za ves svet nevarni napadalni mačkovaški zlobnosti. Bog je že dvakrat zavrnil kristjansko mladošt: Islam je zrušil Carigrad, in Rusija je podlegla internacionalni pentagrami. Moramo postati neizprosnejši napram sebi, se skesati po prestanih udarcih, v Odrešeniku najti rešitev, z mesom in krvjo se združiti z Njegovo razmesarjeno oskrnjeno Cerkvijo.

Tristoletno preganjanje prve Maloazijske Cerkev je oblikovalo miselnost številnih, dasi redkobesednih vernikov, ki so se umaknili dnevnemu političnemu življenju. Niso bili državi sovražni, a ostro občutili trenoten, časovno omejen pomen državnosti in se rajši osredotočili na »edinem potrebnem« osebnem izpopolnjevanju. Javnost je malokdaj ugovarjala filozofiji posameznika, ki je videl smisel življenja v okusni izbrani kuhinji, osebnem bogastvu ali celo čisti umetnosti. Nihče ni očital sličnim ljudem, da se »premalo zanimajo za državo«, da niso »državotvornici«. A če ne kaže posameznik zadosti »srčnec« vneme za državna politična vprašanja, ker je zatopljen v lastno duševno poglabitev, — marsikdo mu rad očita »apolitičnost« in ga celo dolži. Marta, brezverska in celo verna, ne razume in ošteva Marijo.

Predočiti si moramo zgodovinski nastanek različne cerkvene duševnosti, da bi pojasnili psihologijo sedanje navidezne cerkvene razcepjenosti.

Vzhodni, »maloazijski« svetovni nazor se je smatral v teku prvih treh stoletij kot nasprotje zapadnega »rimskega«. Rimski kristjani, ki so živeli v območju mogočne državnosti in so bili odgojeni v duhu pravnih načel rimske državne kulture, niso iskali neodvisnosti samo v begu pred svetom, temveč ji hoteli podvreči ta zunanji svet. Tako sta kmalu nastali v Cerkvi dve temeljni javni struji. Vzhodna se je samo na zunaj pokorila državi preganjalcev, a pred njo pobegnila v duhu. (Obstojal je sicer tudi zunanji beg, ki je neločljiv od razcveta puščavništva na Vzhodu, a v splošnem se je Vzhod predvsem v duhu odstranil od nasilne državnosti). Nasprotno je osvojila zapadna struja državnost v obliki cerkvenega ustroja, jo prekvasila in podvrgla. Vase zatopljeno vzhodno kristjanstvo se še vedno smatra za protistavek zapadnemu »praktičnemu« rimskemu kristjanstvu. A obe ti cerkveni struji sta bili bratski in bliski, navdušeni po isti ljubezni, po različnih potih zasledovali isti cilj ter dosegli isto zmago. Notranjo zmago nad pogansko duševnostjo so dovršili in zapečatili nauki cerkvenih saborov in globoka, neprekosljivo mogočna filozofija cerkvenih učiteljev. Zunanja kristjanska zmaga je izpodrinila poganski Rim. Država je za dolga stoletja postala samo pridatek, podružnica Cerkev. V nasprotju z vsemi logičnimi in gmotnimi zakoni je imela ta osvovitev organski mirni značaj, se je izvršila v znamenju sv. Duha. Notranja moč navidezno brezorožne Cerkev ni podvrgla, temveč je preoblikovala državo.

Zastopniki »vzhodne« kristjanske miselnosti se niso posebno navduševali za državnost, ker so mislili predvsem na svoje osebno razmerje do Boga. Šele po tem so vpoštevali svetne stvari in njihovo potrebno cesarjevo oblast, dasi so po svojih močeh širili kristjansko miselnost v javnem življenju in delali za kristjansko državno kulturo. Zastopniki »rimskega« državnega kristjanstva so se podvzivali v istem času in se vneto požrtvovalno potrudili podvreči posvetno državo Kristusovi res-



Ogromnega kita so te dni ujeli v pristanišču Cux haven. Ta morski velikan je tehtal 12 tisoč funtov in je dolg 8 metrov in je eden največjih eksemplarjev, kar so jih doslej ujeli.

nici. Obe struji sta tvorili od početkov kristjanstva edino cerkveno duševnost in zasledovali isti ideal. Nista poznali razdraženosti in nezaupanja pri skupnem tvornem delovanju. Tako je hotel sv. Vladimir, apostol Rusije (988) v verski gorečnosti odpraviti smrtno kazen za razbojnika. A škofji so ga morali opomniti, da ima od Boga naložene vladarske dolžnosti, ker je trpelo vedno več nedolžnih, dokler so ostali zločinci nekaznovani.

Cerkev je v teku njene zgodovine odkrito in nedvomno blagoslovila oba omenjena socialna svetovna nazora, kajti temeljita na enih in istih evangeljskih besedah: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega«. Cerkev je z največjim veseljem blagoslavljala beg iz življenja, če se je dogajal kakor pri puščavnikih v svrhu čim tesnejšega zedinjenja s Stvarnikom. A Cerkev



Londonška kraljica pomladi. Mala kraljica pomladi s svojim spremstvom. Vsako leto izvolijo po starodavnem običaju mlado deklico za kraljico pomladi, saj je prisposoba med mladostjo in pomladjo tako točna. Volitev se vrši pod pokroviteljstvom kraljeve hčerke in je velik otroški praznik.

se je tudi veselila v državne posele zatopljene duševnosti, če je zopet v imenu Očeta, Sina in sv. Duha izvršila maziljenje novega vladarja. Obe poti slejkoprej enako vodita k Resnici. »Vzhodni« kristjani si morajo predočiti zakonitost »zapadne« miselnosti, ki veruje v možnost »kristjanske države«, odseva Nebeškega Kraljestva« na zemlji, če bo vsa moč na strani resnice, in se ne bo več občutila pravna meja med državo pa Cerkvijo. Priznajmo, da odgovarja v bistvu ta rimsko-kato-

Ameriška vljudnost

Neki ameriški list opominja svoje naročnike radi neplačane članarine s posebnim listom, priloženim pismu, v katerem med drugim čitamo: »Dragi naročnik; gotovo se še spominjate časov, ko ste si napravili vozec na svojem žepnem robcu, da ne bi na nekaj pozabili. Morda ste to lepo navado opustili in sedaj kako malenkost pozabite. Napravite zopet kakor v starih dobrih časih vozec na svojem robcu, ki naj vas spominja na to, — da ne pozabite na priloženi račun in položnico. Upamo, da vam bo čitanje teh vrstic prijetno in da bomo imeli radostno presenečenje z obratno pošto zvedeti o vaši cenjeni osebi.«

Profesor dr. Herman Zondek, znameniti berlinski zdravnik-internist, je bil nujno poklican v Moskvo, da pregleda sovjetskega diktatorja Stalina, ki je nenadoma obolel. Njegova bolezen je nevarna. Nekateri listi poročajo, da so Stalina zastupili komunistični prvaki, ki niso bili zadovoljni z njegovo politiko.



Novi davki v Bolgariji

V teh težkih časih, ko so obdavčene vse stvari, vsak luksuz, je fin. ministrom prav gotovo težko odkriti nove vire davčnih dohodkov, ki so potrebni za ravnotežje proračuna. Bolgarskemu finančnemu ministru pripada čast, da je iznašel nove vire dohodkov — nove davke. Obdavčene bodo lepe glave bolgarskih žen, namreč vse t. zv. »bubi-frizure«. Davek bodo morali pobirati sami brivci, ki bodo morali vsaki ženski po olepšanju, skrajšanju in onduliranju las poleg računa priložiti še potrdilo za plačilo 10 odstotkov računa državne takse. Ta potrdila morajo ženske skrbno čuvati, ker je upepljena »leteča kontrola«. Posebno nadzorniki imajo od vsake ženske, ki ima pristrižene lase, zahtevati ta potrdila. — Nadalje bodo posebej obdavčeni vsi oni, ki ne morejo sami skrbeti za svoje nohte na rokah in nogah. — V kavarnah, kjer se po stari orientalski navadi igra ure in ure pri skodelici črne kave, mora lastnik pobirati od kvartopircev in »kibicev« posebno državno takso 5 levov na uro. — Tudi razni izrodki moške mode so na črnem spisku novih obdavčenj. Tako bodo morali vsi moški, ki kupujejo trde ovratnike, ki se uvažajo iz inozemstva, že v trgovini proti potrdilu plačati posebno takso do 20 odstotkov vrednosti. — Kakor drugod, imajo tudi v Bolgariji trgovci navado svoje firme krstiti z raznimi zvenečimi imeni, kakor: Ekseelzior, Pri Parizanu, Dunajska eleganca in slično, kakor da bi se sramovali lepih družinskih imen svojih dedov in očetov. Vsi taki tuji naslovi prodajalen in trvdki bodo zelo obdavčeni. — Upajo, da bo finančni efekt teh novih davkov zelo ugoden.



Sportna karikatura: Ben Eastmann je pretekel 440 jardov (402,5 m) in fenomenalnem času 46,4 sekund in je s tem dosegel nov svetovni rekord.

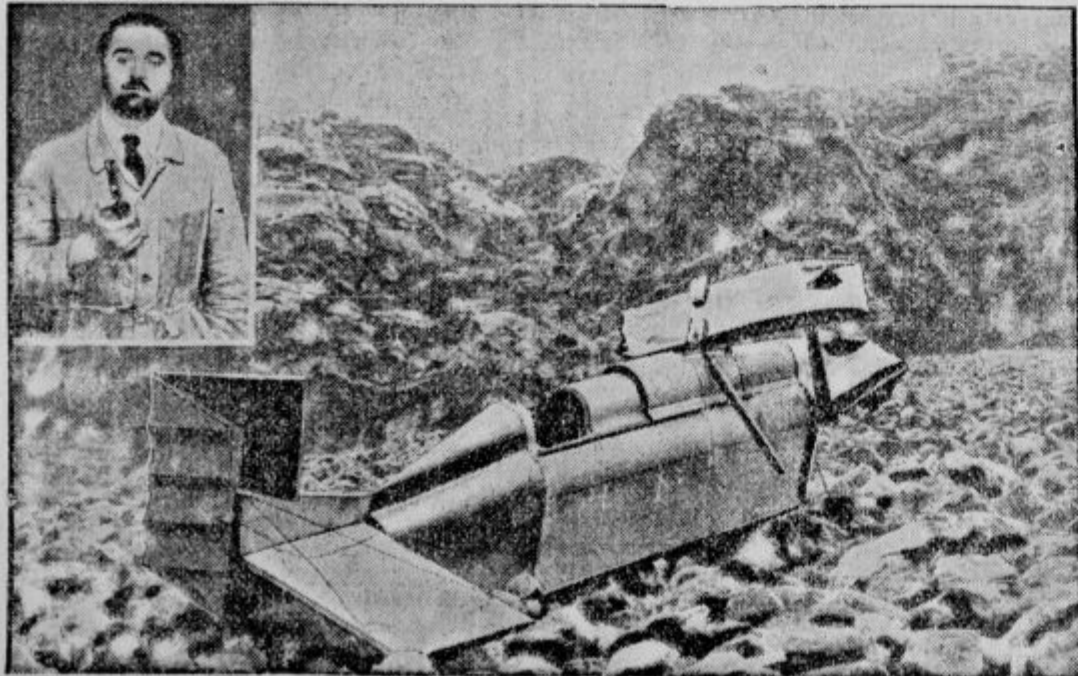
liška cerkveno-državna filozofija pravoslavne državnemu idealizmu z njegovimi častiljivimi izročili.

Laž, ki vedno gnezdi poleg resnice, poskuša podkopati kristjansko vzajemnost s tem, da dvomi o odkritosrčnosti cerkvene »politike«. Samo ljubezen in bratsko zaupanje lahko premosti ta dozdeven prepad. Ruska Cerkev mora zdaj nuditi zavetišče številnim navidezno pravoslavim, ki se zatečejo v njeno ograjo, da bi preboleli težke udarce in izgubo domovine. Slični po cerkvenih postavah krščeni in poročeni ljudje lahko so vdani Materi Cerkvi, jo po svoje imajo radi, varujejo kot najsvetejše mladostne verske spomine, a vendar niso nobeni udi Cerkev, ker ne živijo v Kristusu. Nimajo one vere, ki je mrtva brez del, in zato samo škodujejo poslanstvu cerkvene kulture, če pišejo kot nepoklicani »zastopniki cerkvene javnosti« o politiki in nacionalizmu. Niso v stanju pravilno razumeti socialno stališče in politično nalogo Cerkev. Njih rovarjenje je značilno za sodobno cerkveno življenje. Otrsteti se moramo nepoklicane kritike, ker smo potrebni harmoničnega kulturnega edinstva Zapada in Vzhoda. Razcepjenost je samo voda na mlin napadalnih brezbožnikov!

Vse to dokazuje, da živimo zdaj v »politični« dobi. Človeštvo je zašlo v politično dobo, kakor je poznalo poprej bronasto in kamenito. Katero nalogo stavi Cerkvi ta doba? Na to imamo samo en odgovor: Cerkev se ne sme podvreči politiki, temveč nasprotno si jo mora podvreči. To pomeni, da bo stala Cerkev nad politiko in sleherno socialno posvetno obliko. Cerkev ne sme vezati temeljnih globin svojega življenja na katerekoli zunanje ustanove, zato pa jih mora brez izjeme preobraziti v svojem duhu. Trdna volja in blago bratovstvo mora tvoriti cerkveno, resnično kristjansko duševnost vseh socialnih nalog.

Nemiri v rudarskih revirjih

Poročali smo že o stavki rudarjev na severnem Češkem. Stavka se je v zadnjih dneh zelo razširila in danes stavka nad 30.000 rudarjev. Ko so v torek hoteli rudarji zborovati, je politična oblast mesta Komotav to zborovanje prepovedala. Prišlo je do spopadov med orožništvom in policijo. Na obeh straneh je več ranjencev. Vladni organi so pričeli s posredovanjem v prilog delavstva in upajo, da bodo podjetniki popustili in stavka kmalu končana.



Prostovoljen padec s letalom. Francoski izumitelj Sauvant je napravil posebno letalo, katerega trup je zgrajen na poseben način. Po zatrevljanju izumitelja nudi tako letalo popolno sigurnost za življenje potnikov tudi v slučaju nevarnih padcev z višin. Ker mu policijske oblasti niso dovolile, da bi napravil poskuse v Parizu, je te dni izumitelj s svojim letalom odplul v oddaljeno provinco in se pri kraju Escagnolles strmoglavil z velike višine na skalnato hribovje. Kakor je videti, je bilo letalo zelo poškodovano, trup je ostal popolnoma ohranjen in tudi drzni letalec je ostal živ in zdrav.

Nova ureditev alkoholne obdačbe

Ljubljana, 31. marca.

Danes razpravlja Narodna skupščina v Belgradu glede nove ureditve trošarine na vino. Predlog zakona je v glavnem naslednji:

§ 1. Točka 4. člena 72. zakona o državnih trošarinah se odslej glasi:

1. Na vino, uvoženo iz inozemstva, se bo pobiralo na račun državne in banovinske trošarine za 100 litrov 200 Din, na žganje, uvoženo iz inozemstva, pa od hektolitrske stopnje po 20 Din.

2. Državna in banovinska trošarina se bo v bodoče pobirala samo od gostilničarjev in od onih obratov, ki prodajajo vino in žganje v originalnih zaprtih steklenicah. Pod »gostilničarji« se razumejo vsi točilci pijač na drobno. Od teh se bo pobiralo na račun državne in banovinske trošarine, plačljivo v dveh mesečnih obrokih naprej pri pristojnih davčnih uradih, in sicer:

1. v Belgradu in Zagrebu desetkratni iznos odmerjene točilne takse, I. kategorije, ki znaša v 1. skupini 3000, v 2. skupini 2000, v 3. skupini 1500 in v 3. skupini 1000 Din, tako da bo znašala ta trošarinska taksa v 1. skupini 30 tisoč, v 2. skupini 20 tisoč, v 3. skupini 15 tisoč in v 4. skupini 10 tisoč Din letno.

2. V Ljubljani, Mariboru, Subotici, Osijeku, Novem Sadu, Sarajevu in Splitu osemkratni iznos točilne takse, I. kategorije, torej v 1. skupini 24 tisoč, v 2. skupini 16 tisoč, v 3. skupini 12 tisoč in v 4. skupini 8000 Din.

3. V mestih, ki imajo nad 20.000 prebivalcev, šestkratni iznos točilne takse I. kategorije, torej 18, 12, 9 in 6 tisoč Din.

4. V mestih, ki imajo 10 do 20 tisoč prebivalcev, štirikratni iznos točilne takse II. kategorije, ki znaša 2000, 1500, 1000 in 600 Din letno, tako da znaša trošarinska taksa 8000, 6000, 4000 in 2400 Din.

5. V mestih, ki imajo 5 do 10 tisoč prebivalcev, trikratni iznos točilne takse II. kategorije, torej 6000, 4500, 3000 in 1800 Din letno.

6. V mestih, ki imajo izpod 5000 prebivalcev, dvakratni iznos točilne takse II. kategorije, torej 4000, 3000, 2000 in 1200 Din letno.

7. V krajih, ki imajo nad 5 tisoč prebivalcev, štirikratni iznos točilne takse III. kategorije, ki znaša v 1. skupini 1500, v 2. skupini 1000, v 3. skupini 600 in v 4. skupini 400 Din, tako da bo torej znašala trošarinska taksa letno po skupinah 6000, 4000, 2400 in 1600 Din.

8. V krajih, ki imajo 2500 do 5000 prebivalcev, trikratni iznos točilne takse III. kategorije, torej 4500, 3000, 1800 in 1200 Din letno.

9. V krajih, ki imajo izpod 2 tisoč prebivalcev, dvakratni iznos točilne takse III. kategorije, torej 3000, 2000, 1200 in 800 Din letno.

Opomba 1.: Gostilničarji plačajo to takso v dvomesečnih, trgovci pa v tromesečnih obrokih naprej. Od tako pobranih taks se bo izplačalo 50 odstotkov pristojni bankski upravi, ostanek pa gre v državno blagajno.

Opomba 2.: Osebe, ki bodo brez trošarinske pravice pričele točiti pijače, ne da bi predhodno plačale takso, določeno s tem zakonom, namesto državne in banovinske trošarine, se kaznujejo s trikratnim iznosom predpisane točilne takse.

Opomba 3.: Branjarje, specerijske in ostale trgovine, ki prodajajo vino in žganje v originalnih zaprtih steklenicah, morajo plačati na račun državnih in banovinske trošarine:

1. v Belgradu, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Novem Sadu, Osijeku, Sarajevu, Splitu in Subotici po 6000 Din letno;

2. v krajih, ki imajo nad 2000 prebivalcev, 3600 Din letno;

3. v krajih, ki imajo manj kakor 2000 prebivalcev, 1200 Din letno.

Ta znesek se mora plačati tromesečno naprej pri pristojni davčni upravi, ki izda o tem posebnim potrdilo. Kdor bi prodajal vino in žganje brez prijave in ne da bi plačal to takso, se kaznuje z enkratnim iznosom te takse.

Opomba 4.: Občinske trošarine za tekoče leto ostanejo neizpremenjene. Od 1. januarja 1933 dalje pa se maksimirajo in bodo smele občinske trošarine na vino znašati največ 50 Din od 100 litrov, na žganje pa največ 5 Din od hektolitrske stopnje.

Opomba 5.: Postopanje o trošarinskih prestopkih, ki so ob uveljavljanju tega zakona v teku, se ustavi. Do sedaj še neplačane trošarinske kazni se oprostijo in morajo obsojenci plačati samo stvarno trošarino.

Opomba 6.: Kmetje in vinogradniki, ki prodajajo vino lastnega pridelka v svojih krajih od 5 litrov naprej, v mestih, trgih in na sejmih pa od 10 litrov naprej naenkrat, se ne smatrajo za točilce na drobno in ne plačajo ne točilne takse in ne trošarinske takse. Prav tako smejo prodajati brez plačila teh taks izven kraja svojega stalnega

bivališča vino v količinah nad 50 litrov, žganje pa v količinah nad 25 litrov skupno.

Opomba 8. Zasebna trošarinska skladišča za vino in žganje se s 1. aprilom 1932 ukinejo.

9. Po dosedanjih predpisih že plačane državne trošarine za vino in žganje od zalog, ki se bodo nahajale 1. aprila 1932, ko stopi ta zakon v veljavo, v skladiščih, se bodo vrnila na prošnjo, ki jo je treba vložiti do 1. maja 1932. Isto velja tudi za banovinske trošarine. Za količine žganja izpod 10 litrov in vina izpod 25 litrov, se že plačana trošarina ne bo povrnila.

10. Pričenši s 1. aprilom 1932 se ne bo več pobirala državna in banovinska trošarina na vino in žganje, ne glede na to, ali se nahaja blago na potu ali pa se baš v tem času odpremi kupcu. Z istim dnem bodo davčne uprave zadolžile vse točilce pijač na veliko in na drobno s taksami po tem zakonu za preostala tri tromesečja tekočega leta.

11. Iznosi, predvideni kot nadomestek za državno in banovinsko trošarino in ki so po tem zakonu vezani na točilno takso, se lahko povisajo ali znižajo pod enakimi pogoji, kakor točilna taksa.

12. Potrebna navodila za izvršitev teh odredb bo predpisal finančni minister s posebnim pravilnikom.

Trošarina na spirit se odmerja enako za poljedelske in industrijske tvornice na 24 Din. Ob enem se ukine prepoved dajanja novih koncesij za nove tovarne špirita. Prav tako se ukine prepoved, po kateri poljedelske tovarne niso smele izdelovati rafiniranega špirita. Banovinska trošarina se s 1. aprilom 1932 maksimira na 5 Din od hektolitrske stopnje, občinska trošarina pa s 1. januarjem 1933 na isti znesek.

§ 4. V svrhu enotne prodaje se ustanovi v Belgradu prodajna centrala za spirit. Vlada se pooblašča, da v sporazumu s finančnim odborom lahko predpiše mešanje bencina s spiritom za motorski pogon. Za to zmes se določa trošarina v znesku 3 Din od kg. Vlada se nadalje pooblašča, da določi, kake surovine se smejo uporabljati za izdelavo špirita.

§ 5. Trošarina na esence se določi na 3000 Din od 1000 kg.

§ 6. Trošarina na kvas se povisja od 4 na 8 Din od kg. Ob enem se ukine dosedanja prepoved izdajanja novih koncesij za tovarne kvasa.

Finančni efekt.

Iz tega zakona je razvidno, da je dosedanja obdačba konsuma vina spremenjena iz trošarine v takso. Ker pa te takse ne bodo plačevali več konsumenti, ki bodo kupovali direktno od kmeta, je pričakovati, da se bo konsum vina zvišal, kar bo priložilo prid vinogradnikom. Poznavalet razmer upajo, da bo vinogradnikom uspelo brez posredovanja trgovine in gostilničarjev prodati vsaj del svojega pridelka in doseči zanj ugodnejše cene. Na drugi strani pa bo to zmanjšalo konsum vina, posebno v podeželskih občinah, ki so bližje vinorodnim krajem. Zato je vprašanje, če bo mogoče od gostilničarjev v takih krajih dobiti namesto trošarine novo takso.

Ker za l. 1931 se nimamo podatkov, se v naslednjem poslužujemo statistike za l. 1930. V tem letu so državne trošarine na vino prinesle 112,4 milj. Din, trošarinske takse pa so prinesle 32,2 milj. Din. Ker je novi zakon zgrajen na mnogokratnikih točarskih taks, bi moralo biti povprečno povečanje takse štirikratno. Novi zakon računski z 2 do 10kratno sedanje takso.

Trošarina na spirit je zmanjšana od 28 na 24 Din, torej za eno sedmino. Donos je dosegel leta 1930 nekaj nad 100 milijonov Din. Novost je povisjanje trošarine na kvas, pri kateri je pripomniti, da se cene kvasu ne bodo smele zvišati in bo šlo tako povisjanje v breme karteltranih tovarn. Trošarina na kvas je prinesla l. 1930 10 milijonov Din, kar pomeni letni konsum 2,5 milj. kg. V l. 1931 je bil konsum gotovo večji, tako da bo donos nove trošarine večji kot 20 milijonov Din.

Hmeljarsko društvo za Slovenijo v Zalcu. V nedeljo 10. aprila t. l. ob pol 9 dopoldne se bo vršil v Roblekovi dvorani v Zalcu 52. glavni občinski zbor po običajnem dnevnem redu. Vsi člani Hmelj. društva smejo prisostvovati glavnemu občinskemu zboru. Glasovalno in posvetovalno pravico imajo je le delegati.

Enodnevní tečaj za oskrbovanje sadnega drevja. Vinarška podružnica v Dolnji Lendavi priredi v sredo 6. t. m. za učence kmetsko nadaljevalnih šol enodnevní tečaj za oskrbovanje sadnega drevja. Tečaj bo trajal ves dan. Vršil se bo na posestvu g. Magdiča v Dolnjelendavskih goricah. Namenjen je učencem kmet. nadaljevalnih šol. Radi tega naj

vsaka nadaljevalna šola pošlje na tečaj vsaj nekaj učencev. Vsak posetnik naj po možnosti prinese s seboj drevesne škarje in žaglico. Pridejo naj le tisti, ki bodo ostali ves dan na predavanjih in vajah. Tečaj bo vodil okraj. kmetijski referent.

Carinske omejitve v Boh. Bistrici ukinjene. S sklepom generalne direkcije drž. žel. in z veljavo od 1. aprila t. l. se razveljavljajo dosedanje omejitve glede izvoznega carinjenja pošilk na postaji Bistrica-Bohinjsko jezero in na postaji Skrljevo (Bakar). AA.

Sedaj je čas
gnojenja
z
Nitrofoskal
Ruše

Borza

Dne 31. marca.

Denar

V današnjem deviznem prometu so bili tečaji Bruslja, Curija, Pariza in Trsta nespremenjeni, dočim so vsi ostali tečaji bili višji. Promet je bil slab.

Na zagrebški in belgrajski borzi so bili zabeleženi isti tečaji kot na ljubljanski. Zagreb je notiral se Newyork kabel 56.2902—56.5728.

Skupni promet brez kompenzacij je znašal na zagrebški borzi 129.706 Din.

Ljubljana, Amsterdam 2280.67—2292.03, Berlin 1341.83—1352.63, Bruselj 787.94—791.88, Curij 1094.35—1099.85, London 213.13—214.73, Newyork 5629.02—5657.28, Pariz 222.15—223.27, Praga 167.31—168.17, Trst 292.27—294.67.

Curij. Pariz 20.30, London 19.525, Newyork 516.50, Bruselj 72.075, Milan 26.75, Madrid 39, Amsterdam 208.55, Berlin 122.85, Stockholm 104.50, Oslo 103, Kopenhagen 107, Sofija 3.74, Praga 15.30, Varšava 57.85, Atene 6.60, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.04, Helsingfors 8.80.

Dunaj, Dinar notira na Dunaju (valuta) 12.30.

Vrednotni papirji

V današnjem prometu je bila tendenca za državne papirje slabša in so tečaji bili nižji. Promet v dinarskih papirjih ni bil znaten (na zagrebški borzi sploh ni prišlo do zaključkov), več prometa pa je bilo v dolarskih papirjih. Na zagrebški borzi so bili zaključeni 8% Bler. 3000 dol. in 7% Bler. 9000 dol. Belgrajska borza pa izkazuje naslednji promet: begl. obv. 115.000, vojna škoda 400 kom., 7% Bler. 7000 dol. in 7% pos. Drž. hip. banke 2000 dol. Nadalje je bilo zaključenih 41 kom. delnic Privilegirane agrarne banke.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 58 bl., 7% Bler. pos. 55 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 61—62.50, agrarji 31 bl., vojna škoda ar. kasa 223—225, 4. 223—226, 8% Bler. pos. 56.50—57 (56.50, 57), 7% Bler. pos. 52.50—53 (54, 53.50, 53.625, 53.25), 7% pos. Drž. hip. banke 53.50—55, 6% begl. obv. 39.56—40.50.

Belgrad. Narodna banka 4.750—4.800, Priv. agr. banka zaklj. 250, 7% inv. pos. 62.50 bl., agrarji 31.50—32, vojna škoda 225—226.50 (224, 226, 225.50, 225), 6% begl. obv. zaklj. 40.50, 8% Bler. pos. 58 bl., 7% Bler. pos. zaklj. 54.50, 53.50, 7% pos DHB zaklj. 54.

Dunaj. Don. sav. jadr. 88, Wiener Bankverein 11, Escompteges. 109, Zivno 70, Aussiger Chemische 88.50, Mundus 100, Alpine 12.20, Trboveljska 30.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno, Promet 75 vagonov. Tendenca mirna.

Budimpešta. Pšenica: maj 13.06—13.20, zaklj. 13.06—18.08, junij 13.38—13.48, zaklj. 13.37—13.38, Rž: maj 16.10—16.12, zaklj. 16.10—16.12. Koruza: maj 15.05—15.15, zaklj. 15.10—15.15, julij 15.00.

Chicago. (Začetek.) Pšenica: maj 55, julij 57.50, sept. 39.375. Koruza: maj 36.875, julij 39.75, sept. 41.25. Oves: maj 24. Rž: maj 47.875, julij 48.25, sept. 49.375.

Winnipeg. Pšenica: maj 61.50, julij 63.25, okt. 65.50.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 1. aprila: 11.30 Šolska ura: Viktor Pirnat: Prismska šola, šala v govoru in petju. — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.15 Gospodinska ura, vodi gđ. Cilka Krekova. — 18.45 Uvodna beseda o Haydnu (govori L. M. Škerjanec). — 19.05 Prenos z Dunaja: Haydn »Letni čas«. — 22.30 Čas, poročila.

Sobota, 2. aprila: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče. — 17.00 Salonski kvintet. — 18.00 Viktor Pirnat: Strupene pomladne rastline. — 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. — 19.00 Ga. Orthaberjeva: Anglesčina. — 19.35 Prenos z Dunaja. — 21.00 Prenos z akademije Jadranske straže (Union). — 22.00 Čas, poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Sobota, 2. aprila.

Budapest: 12.05 Radio kvintet. 19.40 Pianinski koncert. 20.30 Koncert operetnega orkestra. — Praga: 19.00 Instrumentalni koncert. 22.20 Koncert vojaške godbe. — Langenberg: 20.00 Pester koncert. — Rim: 12.45 Vokalni in instrumentalni koncert. 20.45 Prenos iz opere. — Belgrad: 12.05 Radio orkester. 19.35 Prenos z Dunaja. 22.30 Balalajke. — Berlin: 19.35 Prenos z Dunaja. 20.30 Pester večer. 22.30 Pestra in plesna glasba. — Milano: 19.05 Pestra glasba. 20.20 Izbrana glasba. 21.00 Simfonični koncert. — Zagreb: 12.30 Plošče. 19.35 Prenos z Dunaja. Plesna glasba. — Mor. Ostrava: 19.20 Praga. 20.00 Brno. 23.00 Jazz. — Trst: 13.00 Radio kvintet. 19.05 Radio kvintet.



Naznanjamo tužno vest, da nas je danes, dne 31. marca 1932 za vedno zapustila naša ljubljena soproga, sestra, teta in svakinja, gospa

Marija Tominec roj. Tomc

diplomirana babica.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 2. aprila 1932 ob 4 popoldne iz mrtvašnice Stara pot št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 31. marca 1932.

Žalujoče rodbine Tomc, Tominec, Turk in ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Humboldt: Na Orinoku in v pragozdovih Južne Amerike

(Dalje.)

V tej deželi ljudožrstvo ne temelji na verskih običajih in obredih kakor na otokih v Tihem oceanu, ampak je zgolj posledica požrečnosti, ali kakor pravijo v misijonih, na zablodi apetita. Tudi zmage nad sosedi so Indijanci v teh deželah praznovali s tem, da so pri slavnosti pojedli del ubitega sovražnika. Z namenom pridobiti si človeškega mesa ubijajo s strupenimi puščicami naprotalke, ki jih slučajno srečajo in napadajo tudi posamezne družine. Divjaki različnih plemen se tod sovražijo in love drug drugega kakor družod divjačino. Obveznosti do svoje družine in sorodstva sicer spoštujejo, ne poznajo pa dolžnosti do človeštva, ki temelje na zavesti, da družji ena vez vsa bitja. Brez usmiljenja zamorejo ti divjaki pobijati tudi žene in otroke sovražnega plemena; da ta bitja, ki se ne morejo braniti, pojedjo po koočanih vojnih pohodih in na svojih svečanostih še s posebno slastjo.

Misionar je Indijance ostro obsodil; trdil je, da so sicer krotki, skromni in izvrstni delavci — a kadar morajo naloviti nekoliko Indijancev za misijon, tedaj poizkusijo vse, da bi pridobili nekoliko človeške pečenke tudi zase. Pa tudi Humboldt je doživel nekaj zanimivega: med svojimi spremljevalci je imel nekega Indijanca, ki ga je kmalu tako izučil, da mu je mogel postavljati instrumente za opazovanje nočnega neba. Bil je zelo krotak in inteligenten in Humboldt ga je nameraval obdržati tudi po vrnitvi iz Orinoka v svoji službi. Strašno pa je divjak razočaral učiteljka, ko se je kot ljudožre izrazil, da je meso manimonda opice sicer temnejše, a je ravno tako okusno kakor človeško in da jedo njegovi rojaki poleg medvedjih šap najrajši meso s človeških dlani. Pri tem je kazal vsjo svojo ogabno in sirovo

požrečnost. Ko ga je Humboldt vprašal, če mu še diši človeško meso, je nepriljuno izjavil, da bo v misijonu jedel to, kar mu bodo dali redovniki...

V Mandavaki je bilo skoraj nemogoče gojiti kulturne rastline, kajti tudi ob lepem vremenu je bilo tod preveč vlage. Poleg mokrote pa so bili sočnim rastlinam silno nevarne velike črne mravlje, ki so v dolgih procesijah prehajale po pragozdu, kjer najdejo večinoma le lesnikasto hrano. Zato pa se s tem večjo slastjo vržejo na slastne sočne rastline, ki jih človek goji za svojo korist. Nekateri misijonarji so si pomagali na ta način, da so svoje vrtnice, v katerih so gojili evropsko zelenjavo, dobesedno obesili na kole ali jih postavili na visok oder. Ti obeseni vrtnici so namreč v starih, za plovbo nerabnih čolnih, ki so jih misijonarji napolnili z dobro, črvo in mravelj običajno zemljo. Procesije velikih mravelj, ki gredo vedno svojo pot naprej, na ta način obidejo mrtve kole, na katerih visi vrtni, ki bi ga sicer gotovo do zadnje bilke uničile. Težak je boj, ki ga bije kulturni človek v silnem tropičnem pasu Južne Amerike, kjer prevladujejo v pridi divje živali in kjer divje rastlinstvo kar kipi iz tal. Kljub izredni rodovitni prsti je silno težavno izpremeniti košček te zemlje v vrt ali polje v našem smislu.

14. maja. Mravlje in moskiti naših popotnikov niso pustili spati in že ob dveh ponočih so morali iz svojih spalnih mrež. Mravlje so priplezale do spečih mož po vrveh ali pa so padle z dreves nanje. Tod se jim ni bilo mogoče ubraniti tega nadležnega mrčesa.

V smeri proti Orinoku je postajala struga Kasikviareja ožja. Gregovi so bili zelo močvirni in Bonpland je le z velikim naporom prilezel do nekega drevesa karolineja, ki ga krase veliki, skratlato rdeči cveti. To drevo je najlepše, ki krasí pragozdove ob Orinoku in Kasikviareju.

Od 14. do 21. maja so možje neprestano taborili pod milim nebom. Ti kraji ob Kasikviareju

so tako zapuščeni, da je bilo celo Humboldtovim indijanskim spremljevalcem malone vse tuje. Le nekoliko reči so poznali po imenu. Vrečevanje pa je bilo tod združeno z velikimi težavami. Tropični pragozd je bil tod razvit v vsej svoji bujnosti. Tal tod ni bilo mogoče več uzreti — breg je obstojal iz tesno drug poleg drugega stoječih debel gosto listnatih dreves. Popotniki so se vozili v nekakem do štiri sto metrov širokem kanalu, ki ga obdajajo stene velkankskih dreves, prepletenih z lijanami. Može so se večkrat poizkusili izkrcati, a na mnogih krajih zaradi pregošte rastlinske stene niso mogli zapustiti čolna. Proti večeru so eno uro iskali kakšen nekoliko manj gosto zarasel prostorček. Tam, kjer se je drevesna stena nekoliko razredčila, so izstopili in Indijanci so s sekirami napravili prostor za tabor. Tako jim vsaj ni bilo preočiti v preozki pirogi, kjer so se moskiti zvečer kar kupoma vsedali pod nizko listnato streho. Nikoli niso bile roke in obrazi od pikov tako silno otečeni kakor tod ob Kasikviareju.

Veliko umetnosti je zahtevalo tudi zanečenje in hranjenje prepotrebne ognja. V vedno mokrem pragozdu skoraj ni bilo mogoče najti lesa, ki bi bil rad gorel. Suh les leži v teh deželah le ob peščenih in neporastih bregovih, kamor ga nanosijo povodnji. Kuriti pa so morali, ker bi jih sicer napadli jaguarji.

18. maja so se izkrcali na bregu, ki ga omejujejo divji kakaovci. Dež je curkoma lil; pod ovijalkami, ki so z nekaterimi gostolistnatimi rastlinami tvorili lepo lopo, pa so našli prav dobro zavetje pred dežjem; spletili so nad svojimi spalnimi mrežami streho iz listja helikonij in drugih rastlin. Tabor je bil izredno slikovit. Ognjeni zublji so v temi noči osvetljevali do 20 metrov visoka sloka debta palm, s cvetjem pokrite ovijalke in stebre belega dima. Le roji starih moskitov so Humboldta ovirali pri opazovanju tega lepega prizora.

V zadnjem taboru ob Kasikviareju se je pri-

klatil prav v bližino tabora drzen jaguar. Bilo je že pozno ponoči, ko so Indijanci zbudili popotnike ter jim naznanili, da slišijo rjoveti jaguarja z bližnjih dreves. Gozd je tod tako gost, da morejo v njem živeti samo take živali, ki znajo plezati, torej v glavnem opice in zveri majega plemena. Ker pa je gorel ogenj z velikim, jasnim plamenom in ker so se popotniki, živeč toliko časa v vedni nevarnosti, navadili prezirati opasnost, so se tudi tedaj prav malo zmenili za jaguarja, ki se je oglašal v bližini. Najbrž ga je privabil taborni pes, ki je začetkom glasno lajal. Ko pa se je zver taboru zelo približala, je začel pes — bila je velika doga — tuhtiti in se skrivati pod spalno mrežo svojih gospodov.

Ko so se jutraj zbudili, so se razžalostili nad novico, ki so jim jo povedali Indijanci, da je doga, njihova prijazna spremljevalka, ponoči izginila. Nedvomno, jaguarji so jo odveliki. Morda se je odstranila od ognja, ko je zver nehala rjoveti; morda pa jo popotniki niso čuli, ko je cvilila ob napadu, kajti vsi so dobro spali.

Ob Orinoku in Magladenskem Veletoku trdijo domačini, da so stari jaguarji, ki so že mnogo let lovili ponoči, tako premeteni, da si znajo poiskati svoj plen prav v sredini tabora. Živali, ki jo pograbiijo na tak način, stisnejo grlo, da ne more kričati.

Ko so se popotniki čez tri dni zopet izkrcali na tem taborišču, so zopet slišali jaguarje prav v bližini, o približenem psu pa seveda ni bilo nobenega sledu več.

21. maja so dospeli zopet na Orinoko, tri milje pod misijonom Esmeralda. Bili so 1350 kilometrov oddaljeni od mesta Angosture, a ta velika razdalja jih ni več strahla, saj so bili zopet na Orinoku, ki jih je imel po nekaterih dneh zopet ponesti iz pragozdov zopet nazaj v prijaznejše kraje. Tudi moskitov se jim na povratku ni bilo treba tako bati, kajti v sredini širnega veletoka, kjer so se doli grede poljali, je bilo te nadloge mnogo manj, kakor ob bregu, na katerem so morali v minulih tednih tolikokrat pristajati.

Naši pomladanski modeli so to — kar Vi zahtevate!

DOBRA KVALITETA — OKUSNA OBLIKA — NIZKE CENE.



Vrsta 1937-22
Čevlji iz črnega ali rjavoga telečjega boksa z gumijastimi podlati. Preje cena Din 169 — sedaj samo Din 99.—



Elegantni moški čevlji za izprehod in za telete. Napravili smo jih iz rjavoga telečjega boksa z močnim usnjatim podplatom.



Okusni moški čevlji iz rjavoga telečjega boksa z močnim usnjatim odplatom. Udobna oblika daje tem čevljem posebno eleganco.



Vrsta 7627-63
Elegantni moški čevlji iz črnega boksa z okusno perforacijo. To vrsto imam tudi v mahagonovi ali rjavi barvi za isto ceno.



Čistite Vaše čevlje z našo kremo

Pri nas dobite dobre in cenene nogavice.

Volnene nogavice Din 5.—, flor in bombaževe Din 10.—

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo tiskovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena z namka. Ček račun Ljubljana 10.349.

Priveditve



Posetite razstavo na Velesajmu od 2. do 5. aprila

Službe iščejo

Mlad šofer
išče službo h kakršnemu koli avtomobilu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4409. (a)

Žagar, mlinar, tesar
išče službo. Hvalica, pošta Gorenjavas, Skofja Loka. (a)

Službo služe
ali kaj sličnega želi moški srednje starosti, zanesljiv, trezen in nekadalec. Naslov v upravi »Slovenca« št. 4400. (a)

Samostojna kuharica
mlada in poštena, vajena tudi večjega obrata, s prvovrstnim spričevalom — želi službo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4376. (a)

Iščem službo
za 19 letnega močnega in zanesljivega fanta. Gre za vsako delo. Martin Tomazin, Male Lipljene, p. Turjak. (a)

OGLAŠUJTE v »SLOVENCU«

Vajenci

Beseda samo 50 par
Sprejem
tako mesarskega vajenca. Karol Verglez, Rače št. 8. (b)

Službodobe

Beseda samo 50 par
Služkinjo
pridno, pošteno, vajeno vsega gospodinjstva — sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 4368. (b)

Zastopnika

kateri je pri tovarnah usnja, strojarnicah in tekstilnih tovarnah dobro vpeljan, išče tuzemska tovarna za prodajo tehničnih olj. Ponudbe z referencami na »Poštni predal 24« Ljubljana. (b)

Pouk

Beseda samo 50 par
Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblast, koncesionarna. Prospekt št. 16 za zastonj. Pišite ponj! Sprejem učencev vsaki čas. (a)

Denar

Beseda samo 50 par
Brezplačno hrano
in stanovanje dobi, kdor mi posodi 10—15.000 Din proti garanciji za 1 ali 2 leti. Ponudbe pod »Brezplačno« št. 4448 na upravo »Slov.« Maribor. (d)

Vnajem

Beseda samo 50 par
Lokal
primeren za krojaštvo oddam. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 4385. (n)

Stanovanja

Beseda samo 50 par
IŠČEJO:
Solčno stanovanje
enosobno, iščevo. Ponudbe pod »Ves dan odsotna in brez otrok« št. 4426. c

Dvosobno stanovanje
iščeta 2 mirni osebi, nedaleč od centra. Naslov pod št. 4277. (c)

Dvosobno stanovanje
s kuhinjo, v bližini cerkve sv. Jožefa ali Tabora iščem za 1. maj. Ponudbe pod »Mala družina« 4403 na upravo »Slov.« (c)

Dvosobno stanovanje
s kopalnico in pritliklinami išče samec. Ponudbe pod »Miren 3« št. 4421 na upravo »Slovenca«. (c)

Iščem stanovanje
2—3 sob s pritliklinami, pripravno za krojaški salon. Ponudbe pod »Center« št. 4420 na upravo »Slovenca«. (c)

Sobo
z zajtrkom išče uradnik. Ponudbe pod »Cena« št. 4396. (s)

Boljša gospodična
išče lepo sobo s hrano. Ponudbe pod »Cena« št. 4430 na upravo »Slov.« s

ODDAJO:

Trisobno stanovanje
s kopalnico, verando in drugimi pritliklinami, se odda za maj v Udmatu, Ciglarjeva ulica 18. (c)

Stanovanje
visokopritlično, dvosobno, kabinet, pritlikline, se odda za maj mirni stranki. Naslov v upravi »Slovenca« št. 4294. (c)

Sostanovalec
se sprejme v Vodmatski ulici 25. (s)

Opremljeno sobo
s hrano, elektriko in posebnim vhomom takoj oddam. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 4364. (s)

»Kdo plača Vaše inserate?«

»Vaša konkurenca, ki ne inserira!«

Nakazilo

Proti predložitvi tega nakazila, ki ga izrežite, priobčimo

brezplačno

od 30. marca do 2. aprila 1932 vsak na novo naročeni

mali oglas

v obsegu 7 besed (obenem z debelim naslovom). Pri večjih oglasih je za vsako nadaljnjo besedo doplačati 50 par. Izvzeti so oglasi z neprimernim besedilom. Nakazilo z naročilom in besedilom se mora poslati naravnost na upravo »Slovenca« v Ljubljani ali Mariboru.

Gotovo te mnogo ljudi

ki bi hoteli stare predmete zamenjati ali pa kupiti. S cenimim malim oglasom v »Slovenca« najdete zanesljivo kupca!

Upravništvo »Slovenca«.

Prazna soba

se odda. Vodmatska ulica 14. (s)

Meblovano sobo

z ali brez oskrbe oddam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 4370. (s)

Malá sobica

se odda. Sv. Petra cesta št. 52. (s)

Krasno kletno

meblovano sobo ugodno oddam. Einšpilerjeva 25, Bežigrad. (s)

Separatno sobo

solčno, oddam gospodu ali gospodični. Kolodvorska ulica 23/I. (s)

Razno

Beseda samo 50 par

Birmanski boter
se išče — vsled pomankanja poznanstva. Ponudbe pod »Birma« št. 4401 na upravo »Slov.« (r)

Jazbečar

(Dakel), rjav, se je našel. Lastnik naj vpraša pri juvelirju Eberle na Mestnem trgu. (r)

Pozor gospodinjel!

Razpošiljamo najnovejšo garantirano čistilno sredstvo »Rexfon«, katero odstranja brez vsakega mučenja vse madeže. Veliki paket stane 25 Din in se pošilja s točnimi navodili po povzetju. Ambrožič, Ljubljana, poštni predal 74. (r)

Zivali

Beseda samo 50 par

Par lepih konj
proda S. Tičar, Jezdarska 19, Maribor. (l)

Prodám golobe

golšče, florentince — in enoletnega psa čuvaja — Rožna dolina IX/43. (l)

Posestva

Beseda samo 50 par

Hišo

lepo, z vrtom, v Ljubljani, kupim. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Obširno« št. 4405. (p)

Kupim vilo

v Ljubljani. Ponudbe pod »V bližini centra« 4407 na upravo »Slov.« (p)

Trgovsko hišo

prvovrstno, poceni proda Zagorc, Višnja gora. (p)

Prodám hišo

večjo, nedograjeno. Vpraša se: Lesce 80. (p)

Nakup in prodajo

posestev posreduje Rebolj, Kranj. (p)

Kmečko posestvo

v Črnomlju proda Martin Plut. (p)

Prodám hišo

novo — visokopritlično, dvodružinsko, velik vrt, v mirnem kraju Ljubljane za 74.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« št. 4452. (p)

Parcelo

za Bežigradom prodám. Naslov v upravi »Slovenca« št. 4428. (p)

Kupim hišo

ali vilo od 100—300.000 Din. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod značko »Takoje« 4427. (p)

Kupino

Beseda samo 50 par

Srečke, delnice, obligacije
kupi Uprava »Merkur«. Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadstr. (l)

Ping-pong mizo

kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ping-pong« št. 4404. (k)

Prodám

Beseda samo 50 par

Letve za ograjo
od 25 par naprej nudi »Zora«, Črnomelj. (l)

Drval

2—3000 m³ bukovega gozda za drva, prodám. Informacije v upravi »Slovenca« pod št. 4291. (l)

Pubasto perje

čisto, čobano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto belo. gosce po 130 Din kg in čisti pub po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju. L. BROŽOVIC — Zagreb, Hlica 82. Kemična čistilnica perja

Gojzerce na obroke

TEMPO«, Gledališka ul. št. 4 (nasproti opere). (l)

Mlin naprodaj

v najbolj prometnem kraju pri žel. postaji. Ponudbe na oglas. odd. »Slovenca« pod šifro »Prometni mline« št. 4183. (l)

Prodám

kompletno jedilnico (Altdeutsch, 10 kom.) in preprogo 3,60 x 4,20 m, ter klavir (Stutzflügel). Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4337. (l)

Pisalni stroj

dobro ohranjen, zelo poceni naprodaj. Iva Kolkaj, Gradišče 11/II. (l)

Smrekovke sadike

več tisoč — prodám. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4395. (l)

Ugodna prilika!

Damske nogavice od 8 Din dalje, moške nogavice od 3,50 Din dalje. Modno blago! M. Sušnik, Krekov trg 10, nasproti Mestnega doma. (l)

Valilni aparat

znamke »Nickerl« Ideal, ca. 260 jajc, umetno kokljo Petrol Vergasser-Schirmglucke — proda Hadl, Novo mesto. (l)

Polenovka

najboljša v delikatesi Kovacič, Miklošičeva cesta št. 32. (l)

Predalna omara

lepa — poceni naprodaj. Idrijska 13. (l)

ASTMA

Težkoče pri dihanju in pomanjkanje sape so težke muke, ki store človeka nervoznega in ga spravljajo v obup, da nima miru ne podnevi ne ponoči. Proti temu se z velikim uspehom uporabljajo:

Asimol prašek za kajenje,
Astimol bronhial cigarete za kajenje.

Dobivajo se v lekarnah.
Pazite vedno na ime ASTMOL.

Odobreno od Ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja št. 2061 od 8. II. 1932 leta.

Damski klobuki
in slamniki že od 60 Din naprej v največji izbiri vedno zadnjih novosti samo v modnem salonu »La Femme Chic« Anica Puhsek, Selenburgova ulica 6/I. (l)

Čitajte in širite »Slovenca«!

Suhe deske
česnjeve in hrastove, po izredno nizki ceni prodaja »Zora«, Črnomelj. (l)

Bičevnike
raznovrstne, tržačke in trstikove nudi najceneje Peric, Pobrežje — Maribor. (l)

Prodám obednico
iz orehovega lesa. Vprašati: Vildenrajnerjeva 17, Maribor. (l)

Obleka
za 16 letnega mladeniča poceni naprodaj. Idrijska št. 13. (l)

Obrot

Beseda samo 50 par
Spec. brzolikalnica
ki Vam obleko zlika na ameriškem univerzalnem stroju na paro. Boc, Kolodvorska 6. (l)

Tudi v naši podružnici
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnine za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne
Telefonska številka 3030.

Naznanjamo, da nam je danes umrla naša preljuba mama in stara mama, gospa

ROZA LEGAT

vdova vodje bivše Mohorjeve tiskarne v Celovcu.

Pogreb bo v petek, dne 1. aprila ob 16 od hiše Gradišče 8a na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo darovala 5. aprila t. l. ob 7 zjutraj v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, dne 31. marca 1932.

Rodbina dr. Kušejeva.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Prodám hišo
novo — visokopritlično, dvodružinsko, velik vrt, v mirnem kraju Ljubljane za 74.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« št. 4452. (p)

Parcelo
za Bežigradom prodám. Naslov v upravi »Slovenca« št. 4428. (p)

Kupim hišo
ali vilo od 100—300.000 Din. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod značko »Takoje« 4427. (p)

Prodám golobe
golšče, florentince — in enoletnega psa čuvaja — Rožna dolina IX/43. (l)

Srečke, delnice, obligacije
kupi Uprava »Merkur«. Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadstr. (l)

Potrti globoke žalosti sporočamo tužno vest, da je v sredo 30. marca ob 7 zvečer prenehalo biti v 62. letu starosti blago srce predobrega očeta, moža, brata in svaika, gospoda

JOSIPA LIELEGA

posestnika in trgovca s sadjem v št. Ilju v Slovenskih Goricah.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v soboto 2. aprila ob 9 dopoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.

št. Ilj v Slov. Goricah, dne 31. marca 1932.

Barbara Lieleg roj. Sterba, soproga. Jakob, Jožef, Franc, Karl, Herbert, Ferdinand, otroci. Karl Lieleg, brat. Marija Lieleg, svakinja. Jospina Dachs, snaha ter ostali sorodniki.

Smrt med velikonočno procesijo

† Zupnik Friderik Repolusk

Sv. Vid nad Valdekom, 27

Na veliko soboto je pri Sv. Vidu nad Valdekom pri Slovengradu nenadoma umrl tamonjski župnik g. Friderik Repolusk. Rojen je bil kot sin številne družine dne 13. julija 1864 v Limbušu, zrastle pa v Rušah, kamor so se njegovi starši kmalu potem preselili. Kot dijak je pretrpel veliko pomanjkanja, ker so bili starši revni; zato je tudi bolel al vse svoje življenje. Vendar je dosegel še visoko starost. S pomočjo dobrih Rušanov je srečno končal studije in bil dne 25. julija 1892 posvečen v mašnika. Dne 31. julija 1892 je pel v Rušah prvo sv. mašo; tudi za primicijo so mu blaga srca preskrbela vse potrebno. Kaplanoval je samo na dveh mestih, nato pa dne 28. decembra 1897 prevzel hribovito župnijo Sv. Vida nad Valdekom, kjer je ostal do svoje smrti.

Večkrat so ga že zdravniki radi njegovega slabega zdravja obsodili na smrt, vendar je še vedno okrevljal in zadnji čas celo deloma sam opravljal svojo službo kot župnik. Umrl pa je nenadoma. Udeležil se je vstajenja na veliko soboto ob 6. urah; monštrance ni nosil sam, menda se je čutil preslabega, pač je nosil kadilnico in je incenziral Najsvetejše. Ko pride procesija do velikih vrat,

omahne g. župnik hipoma, se zgrudi in je bil takoj mrtev; zadela ga je srčna kap.

Procesijo so takoj prekinili, duhovni pomočnik je nesel Najsvetejše k oltarju, gospoda župnika pa so spravili v župnišče in ga še mazili s sv. oljem, pa ni več bilo opaziti nobenega življenja v njem — imeli so za veliko noč mrliča! Letos bi pokojni gospod obhajal 40 letnico svojega mašništva in 35 letnico svojega župnikovanja pri Sv. Vidu, pa Bog je sklenil drugače. Še veliki terek je prošil g. župnik sosednega duhovnega tovariša, da ga obišče, ker bi rad opravil sv. velikonočno spoved, veliko sredo je zadnjič maševal, veliko soboto je umrl med svetimi obredi, kakor umrje vojak na bojišču.

Pogreb je bil na velikonočni terek; 10 duhovnih sobratov in vsa župnija so ga spremili na njegovem zadnjem potu. Sv. obrede je opravil g. dekanjski upravitelj Al. Čížek iz Slovenjgradca, ki mu je govoril v cerkvi tudi ganljive besede v slovo. Pokojni gospod župnik je bil blaga duša. Ljubil je zlasti duhovne sobrate in jih rad vabil na hrib Sv. Vida. Njegovo blago srce je zdaj nehalo biti, ni ga več med nami. Bodi mu Bog bogat plačnik za vso veliko ljubezen!

Mariborska obrt propada



Kaj pravi zastopnik mariborskih obrtnikov. Uvodoma moramo spomniti, da se je znašel v vrstah mariborskih obrtnikov nenadoma tudi naš priznani umetnik g. Sojč. Uspoštevalo razmere časa, si je poleg svojega umetniškega ateljeja, v katerem snuje narčne za nova bodoča dela, ki bodo krasila naše cerkve, osnoval tudi kamnoseško delavnico, v kateri se izdelujejo raznovrstni nagrobniki. Kajti od same umetnosti je danes

pač težko živeti. In tako so pridobili mariborski obrtniki v njem dobro organizatorično moč, ki se uveljavlja v njihovem pokretu ter zavzema podpredsedniško mesto v slovenskem obrtnem društvu v Mariboru. G. Sojč nam je na naša vprašanja radevolje postregel z naslednjimi odgovori:

»Kakšen je danes položaj mariborskega obrtnika?«

Kogarkoli vprašam, od vsakogar dobim isti odgovor: stanje je neznosno! Naročil ni, in če je morda v naših vrstah še kdo tako srečen, da dobi naročilo, pa ni denarja! In to je v vseh strokah brez izjeme. Povrhu drag material, drage delovne moči, skratka, tako ne more iti več dalje. Najhujše so prizadeti mali obrtniki, toda tudi večji obrti delajo brez dobička. Brezposelnost narašča nagloma tudi v obrtniških krogih.

»Kaj mislite o novem obrtnem zakonu?«

Bojim se, da ni baš posrečen. Sicer je vsesvozi modernega značaja, vendar ne upošteva sedanjih kritične čase in radi tega se je bati, da bo baš pri nas rigorozna izvedba vs-h določil zakona obrtništvo težko prizadela. Obrtništvo je pričakovalo od novega zakona, da se bodo z njim sedanje težke razmere deloma izboljšale, vendar najbrže temu ne bo tako. Mnogo je hib, ki se morda v dobrih časih ne bi opazile ter bi celo blagodejno vplivale, toda za sedanj pomenjajo za ramena obrtnika prehudo obremenitev. Mislim tu predvsem socialne dajatve in plačane dopuste. Obrtništvo priznava potrebo obojega, boji se pa zlorab. Za večje obrate, ki imajo znatnejše število pomočnikov in delavstva, pomenjajo plačani dopusti silno obremenitev, ki se bo dala le težko vnesti v kalkulacijo. Poleg tega pa se je bati, da bodo baš te določbe znatno zavrle napredek obrtništva. V obrtniškem naraščanju bodo zatrla željo po osamosvojitvi in s tem tudi željo in smisel za čim večjo izobrazbo in izpolnitvev v stroki. Baš želja po osamosvojitvi se je dosle pokazala kot tista gonilna sila, ki je mladega pomočnika vedno navajala z navdušenjem do

čim večjega izpopolnjevanja. Pozdravljamo tudi določbo o starostnem zavarovanju mojstrov, toda ne moremo se strinjati s tem, da bi se združilo z sedanjim delavskim zavarovanjem. Razlogi za to našo zahtevo so tehtni in menda tudi vsakomur jasni. Sicer pa bi bilo pogrešno novi obrtni zakon že v naprej obsojati ter ga zavratiti. Praksa mora šele pokazati njegove dobre in tudi slabe strani in potem se da pač še marsikaj izpremeniti in izboljšati.

»Kaj mislite o novem obrtnem zakonu?«

Positivna stran novega zakona pa je predvsem to, da bo v kal zatrl šušmarstvo in da je upoštevana zahteva po pomočniških in mojstrskih izpitihi, ki bo za napredek obrtništva velikega pomena.

»Kaj mislite o novem obrtnem zakonu?«

»Je mogoče rešiti našega obrtnika iz sedanjega težkega položaja?«

Seveda, pa še kako lahko in brez velikih žrtvev. Potrebna pa nam je v ta namen pomoč vseh odgovarjajočih faktorjev in predvsem pa naša. Časopisje in oblast mora našo javnost opozorjati, da kupuje domače blago. Deviza: »kupuj domače blago« je rešila Nemčijo in druge zapadne države in bi rešila tudi nas. Bili smo pomočniki v tujini in ne najzadnji. Tujina nas je priznala, zakaj bi nas sedaj kot mojstre zavratila domovina. Treba je poučiti javnost, da je patriotska dolžnost kupovati domače blago, naročiti pri domačem obrtniku. Zalibog manjka pri nas ta zavest. Kar prihaja iz tujine, pa magari je še tako slabo, je dobro, kar se izdela doma, je slabo, pa naj bo še tako prvovrstno. Kdor leta po vsako malenkost v tujino, ne pozna domovinske ljubezni, pa naj se izdaja še za takega patrijota.

Druga zahteva pa je cene kredit. Obrtništvo je danes zadolženo, kredit za surovine je drag in tu bi bilo treba mu pomagati. Važnejša pa je vsekakor prva zahteva in če bi se striktno izvajala, potem bi obrtniki prišli na zaleno vejo tudi brez cenene kredita. In potem bi se prav gotovo tudi vse druge razmere izboljšale, o tem ni nikakega dvoma.

Mislim, da sem vam navedel par stvari, ki silijo danes obrtnika k resnemu razmišljanju, kaj bo z njim in njegovimi v bodoče. Kriza nas tlačil k tlem čimdalje huje in izgleda na izboljšanje v doglednem času nobenega. Posledice sedanjih težkih dni se bodo poznale v obrtniškem stanju še dolgo. Dobrostoječa solidna stara podjetja bodo propadla, mladina bo uvidela, da ji obrt nudi le grenek kruh in tako bo prišlo, da ne bo nekega dne nobenega naraščanja. Izginilo bo dobro in zdravo načelo, da se je obrt podredovala v rodbinah od očeta do sina ter postala za gotove rodbine naravnost sveta tradicija.



I. velika razstava društva „Živalica“

»Društvo rejcev malih živali za dravsko banovino« priredi v času od 2. do 5. t. m. na velesajmu v Ljubljani v prostorih paviljona K veliko razstavo malih živalic.

Spored razstave je sledeč:

1. aprila (petek) celodnevno ocenjevanje po strokovni komisiji.
 2. aprila (sobota) ob 10 dop. svečana otvoritev razstave.
 - Ogled razstave se vrši v dne 2., 3., 4. in 5. aprila proti vstopnini 4 Din za osebo. Dijaki, vojniki in otroci plačajo 1 Din. Člani društva imajo prost vstop.
 6. aprila (sreda) odpošiljanje razstavljenih živali in predmetov.
- Razstavljeni bo:
1. Živali: Koze, ovce, purani, fazani, pavi, gosi, race, pegatke, kokoši, kuncji, mačke, psi, srebrne lisice, Nutrija bobri, morski prašički, golobje, grlice, ptice pevke, ribice in inozemske ptice, bele miši itd.
 2. Predmeti: a) valilna jajca; b) ustrojene in neustrojene kožice, volna in perje; c) raznovrstni izdelki iz usnja, kožuhovine, volne in perja; d) krmlila: razne vrste žita, seno, detelja, razne vrste zdroba, ribje moke, klajno apno, semena itd.; e) železnina: mreže za kletke in ograje, strešna lepčna, pločevinasti napajalniki umetne koklje iz pločevine, jasli za kunce, obročki za perutnino, orožje za kapunjenje, tehtnice za jajca, stroj za mleto kosti, žične kletke za ptice itd.; f) lesni izdelki: kletke za kunce, perutnino, golobniaki, zaklopna gnezda, avtomatični hranilniki, valilni aparati, valilne skrinjice za ptice, krmlilnice za ptice itd.; g) posode iz gline: razne vrste napajalnikov in korita; h) lepenkarstvo: škatlje za prenos jajc in enodnevnih piščancev; i) zaklana perutnina in kunčevina.
 3. Literatura: Strokovne knjige, spisi, listi, statistike, slike vzornih farm, živali in njih bolezni, pridobljene diplome itd.

Fotoamaterji!

Povečave Vaših negativov Vam lepo in poceni napravi **fotooddelek Jugos.ov. knjigarne Ljubljana** Zahtevajte cenik!



ASPIRIN tablete v originalnih oмотih jamčijo, da so pristne.
Odobreno od Ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja št. 1410. 6/2 1932

Zdravje v Sloveniji

Ljubljana, 31. marca.

Zadnja številka revije »Zdravje«, ki jo moramo radi njene bogate vsebine priporočati, prinaša prav važne podatke o gibanju prebivalstva v naši banovini v zadnjih letih.

Iz podatkov Higijenskega zavoda v Ljubljani je razvidno, da se splošne zdravstvene prilike na področju banovine od leta do leta izboljšujejo. Statistika kaže nadalje, da rojstva pri nas polagoma padajo, kar je splošen pojav po vsem svetu, vendar je pri nas relativno rojstev še zelo veliko v primeri z različnimi evropskimi državami. Število živorojenih otrok je znašalo na 1000 prebivalcev lani 27.66, v letu 1930 28.66 in v povprečju 1920—1929 28.76. Nasprotno pa je umrlo v letu 1921 na 1000 oseb 16.83, leta 1930 15.71 in v povprečju 1920—1929 18.66. Tudi smrtni slučajji polagoma padajo.

Ves prirastek prebivalstva na Slovenskem od leta 1921, torej od enega ljudskega štetja pa do drugega leta 1931 je mnogo manjši kakor bi moral biti po številu rojstev po odbitku smrtnih slučajev. 40.000 v naši banovini rojenih oseb se je v tem desetletju izselilo v druge dele države in v inozemstvo. V prekomorske države jih je v tem desetletju šlo 13.250.

Umrljivost dojenčkov se polagoma manjša. V letu 1931 je znašala (bila je nekoliko višja kot v letu 1930) na 10.000 živorojenih 56 v starosti do 1 meseca, 135 v starosti do 1 leta in 178.5 do 5 let starosti. Splošna umrljivost pada od leta do

leta, dočim se srednja starost umrlih polagoma dviga. Leta 1931 je znašala 41.08, leta 1930 40.92 in v povprečju 1920—1929 39.77. Ker imamo še dosti mladine, se nam ni bati ostarelosti naroda. Razmerje starih in mladih je še vedno v prid mladim. V padanju umrljivosti se približujemo državam z zelo majhno umrljivostjo (v Nemčiji je znašala n. pr. umrljivost 12 na 10.000 prebivalcev.

V umrljivosti in rojstvih delata izjeme mestu Ljubljana in Maribor. Rojstev imata polovico manj, toda tudi umrlost je manjša. Ta manjša umrlost pa je v zvezi z manjšim številom rojstev. Domače prebivalstvo je zapisano smrti, če se število rojstev ne zviša. Ves povojni prirastek teh mest gre na račun doseljencev prebivalstva.

Umrljivost na tuberkulozi hitro pada. Še v povprečju 1920—1929 je umrl na tuberkulozi vsak deveti človek, lani pa samo vsak deseti, vse to je pripisavati izboljšanju higijenskih razmer, v izboljšanju prehrane, razvoju sporta, pouku prebivalstva, predvsem pa zaščiti dojenčkov, malhi in šolskih otrok, kjer tuberkuloza tudi pričinja. V poštev pa je treba vzeti tudi možnost virusa tuberkuloze.

Od prijavljenih nalezljivih bolezni so v Sloveniji najvažnejše: tifuz, griža, davica in škrlatinka, ker najpogosteje nastopajo in zahtevajo največ smrtnih žrtve. Opaža pa se tudi v tem oziru izboljšanje, ker se, kakor že omenjeno, pri nas razmere v zdravstvenem pogledu izpreminjajo na bolje.

Delavskim prijateljem in vsej javnosti

Tisoči jeseniškega delavstva so še vedno brez zaslužka in brez kruha. Vodijo se še vedno pogajanja med delavstvom in KID, ki pa ne pridejo do zaključka. Zdi se, da hoče podjetje prisiliti delavstvo na redukcijo osebja. Delavstvo na to ne more pristati, ampak zahteva kruha za vse izprto delavstvo. Kdo more predvideti, kdaj bo konec nezadržnega položaja? Krščanski strokovni organizaciji z Jesenic in Javornika sta organizirali pomožno, oziroma nabitralno akcijo, da more delavstvo vzdržati v svoji borbi. Več javnost naprošamo, da sledi pozivu in prošnji jeseniškega delavstva in ga podpre. Dvakrat da, kdor hitro da! Prispevke pošiljajte na naslov: Kirokova skupina kovinarjev, šiljajte na naslov: Strokovna skupina kovinarjev,

50 let

Metlika.

Niš ni zaigrala godba, niš niso zapeli pevci, niš ni vedela o tem javnost tako da je povsem nepazeno preteklo prvo polstoletje življenja zelo zaslužnega in vsem priljubljenega metliškega gospoda prošta Gregorija Cerarja. 25. marca 1882 se je rodil v Moravčah in na veliki petek letos je dopolnil petdeseto leto svojega življenja. Pa kdo je za to znal, in če bi znal — bilo je na veliki petek!

Petdeset let življenja, 26 let dušnopastirskega dela! Kdo bi mu mogel prešteti korake, ki jih je z veliko gorečnostjo meril skozi osem let po črnomeljski fari, kjer je s spretno roko vodilno posegal tudi v tedanjo predvojno politično borbo. Še vedno ga ima narod v blagem spominu, dširavno je že 16 let od tedaj, ko je z isto gorečnostjo nastopil svojo službo kot župnik v Podzemlju. Od tam je prišel v Metliko, kjer mu teče že 11 leto njegovega, sicer skritega, a zato tem bolj globoko zasnovanega duhovnega dela, ki ga podpira s svojo molitvijo. Skrito je njegovo delo, ker je gospod prečt tako skromen. Le tisti, ki to njegovo delovanje od blizu natančno opazuje, le tisti more zasledovati pota, katera hodi njegova globoka pastoralna modrost. Spovednica v kateri si je gospod prošil raztrgal že več kot en talar, bi vedela povedati, s koliko ljubeznijo in razumnostjo zdravi ta dušni zdravnik bolne duše; množice, ki se ob sobotah in nedeljah zgrinjajo tedn za tednom okrog njega, pa to javno izpričujejo. Eno pa je kar gospod da boli: to so tisti, ki ne pridejo niti pred njega niti pred drugega spovednika: katerim nikdar svete hrtstje dati ne more, ker jih nikdar blizu ni; katerim je tudi dan za vodnika, pa ga nočejo poslušati, pa ga bo večni sodnik tudi po teh povprašal: za te mu je hudo, ker jih zagovarjati ne bo mogel.

Pa če tudi našemu gospodu proštu godba zaigrala k njegovemu jubileju ni, četudi mu nihče k temu niti čestital ni, četudi bo kar gotovo gospod prečt meni takole povedal: tudi tega ni bilo treba, pa vendar je prav, da se mu tudi javno prizna, kar hvaležna srca čutijo, in čemu bo Bog pravičen plačnik. Bog daj, da bi bil gospod prošil še dolgo Gregor, in da bi nas prav veliko s seboj pripeljal tja-gor.

Tatovi izgubili plen

M. Sobota, 30. marca

Prebivalci dokležovske občine so danes doživeli zanimivo senzacijo. Vozniki so blizu Mure kopali šoder. Eden izmed voznikov je šel v bližnjo hosto. Tu je opazil tri velike cule, kakršne nosijo običajno ciganke, kadar hodijo prosjačih. Šel je pogledat, kaj je v culah in na veliko začudenje opazil, da so cule polne novih čevljev. Mož je takoj vedel zakaj gre. Tatovi so iz neznanega vzroka pustili svoj plen v hosti.

Mož je urno zdirjal s kolesom v vas in povedal, kaj je videl. O dogodku so obvestili orožnike v Beltincih. Čevlje so pripeljali v vas. Orožniki so prešteli čevlje. Bilo jih je 108 kosov, večinoma neparnih. Čevlji so bili moški in ženski, mali in veliki: seveda sami novi. Poleg čevljev je bilo tudi eno čleto, ki so ga pač rabili zlobneži pri svojem nepoštenem delu.

Cez noč so orožniki stražili na kraju, kjer je

bilo najdeno blago, če bi ga mogoče nepošteni lastniki prišli iskat. Pa so zaman vso noč stali. Tatov ni bilo od nikoder.

Kakor smo pozneje zvedeli, so bili čevlji ukradeni v Ljutomeru pri trgovcu Štiblarju.

Žalostne vesti iz ameriške Slovenije

Iz ameriških listov povzemamo: Naselbina Calumet, Michigan, je zopet izgubila enega svojih pionirjev, ko je zadnjo soboto umrl znani rojak Jakob Butala. Rajnki Butala je bil 75 let star, in je zadnjih 45 let preživel na Calumetu. Doma je bil iz vasi Grič, negaleč od Doblič v črnomeljsem okraju. V Ameriko je prišel leta 1887. in je takoj dobil delo pri Calumet & Hecla rudniški družbi. Zadnja leta je oslabil in ga je družba upokojila. S soprogo, ki mu je umrla pred nekaj leti, je imel tri sinove in tri hčere.

V svojem stanovanju na Greenfield Ave. v Milwaukee, Wisconsin, se je usmrtil 37 letni rojak George Bertoneelj. Vzrok za ta čin ni znan, ker je bil rajnki tibeja in mirnega značaja. Mogoče je bil vzrok avtomobilska nesreča, katero je imel pokojnik nekaj dni pred smrtjo. Pri tej nesreči je bila poškodovana njegova žena Justina, ki je še sedaj v postelji. Rajnki Bertoneelj je bil doma iz Skofje Loke in je živel v Ameriki 20 let. Zapuščala ženo in dvoje otrok.

Mrtvega so našli v Milwaukee, Wisconsin, 53 let starega rojaka Antona Zlebnika. Vse popoldne se je mudil pri svojem svaku Johnu Janježiču na West Allis, zvrčer pa je odšel domov in čez eno uro so ga našli obešenega v kleti. Rajnki je bil rojen v vasi Ručica v Savinjski dolini in so ga klicali po domače Martinov Toni. V Ameriki se je nahajal 25 let. Zapuščala ženo in brata Franka.

V So. Chicago, Illinois, je po dolgi bolezni umrl rojak Louis Pritekel. Zapuščala ženo in več otrok.

V Ridgewoodu, N. Y., je umrl rojak Peter Petek, star 58 let, doma iz Doba pri Kamniku. Kot 14 letni deček je že odpotoval po svetu.

V Oregon City, Oregon, se v bolnici nahaja močno poškodovan rojak Alojzij Zorza, doma z Notranjskega. Poškodovan se je pri lomljenju kamna na svoji lastni farmi.

V Forest City, Penna., kandidira ga, Jennie Zajc, soproga Antona Zajca, za čast državne poslanke na socialističnem tiketu.

Ze nekaj časa je bolehal rojak Martin Zupančič, 1103 E. 63rd St. V sredo ob 6 je bil odpeljan v bolnišnico, kjer je uro pozneje umrl. Rajnki je bil star 62 let, doma iz vasi Retlje, fara Hinje. V Ameriki je bival 36 let. V domovini zapuščala ženo, dve hčeri, sina in sestro. Tu pa zapuščala sina Jožefa, iz čegar hiše se vrši pogreb v soboto popoldne. V Montreal, Kanada, zapuščala tudi sina Franka.

V mestni bolnišnici je umrl Geo. Hrastovec, 1378 E. 52nd St. rodem Hrvat. Preteklo soboto je še delal, bolezni pa ga je spravila v nekaj dneh v postelj in v smrt.

Kranj

Nenadna smrt. V noči od nedelje na ponedeljek je naglo in nepričakovano umrl Peval Fuhar, 17-letni sin posestnika, ki je bil staršem radi svoje pridnosti in delavnosti v veliko oporo in pomoč. Popoldne je odšel v posteljo radi slabosti in se je zaklenil v sobo. Zvečer ga je brat zadnjikrat videl. Ko je v ponedeljek oče hotel sina poklicati, je moral s silo vdreti v sobo, kjer je našel sina mrtvega. Zdravnik je ugotovil, da je fant zadela kap. Pokopalj so ga v sredo popoldne. Zalujočim staršem naše sožalje.

Javna dražba za dobovo in vojnjo gramozna se bo vršila v terek dne 5. aprila ob 8 popoldne pri okrajnem cestnem odboru v Kranju za sledeče ceste: Medvode—MavčičeLobore; Kranj—Besnica; Tacen—Smlednik—Trbonje—Kranj; Suha—Jeperca—Smlednik—Vodice; Kranj—Skofja Loka; Višoko—Šenčur—Trbonje in za dovozno cesto k železniški postaji Kranj. Interesente opozarjamo na to, da bo okrajni cestni odbor zahteval potrdilo o plačanih davkih in 10% kavejle, katero bodo dražitelji morali položiti ob pričetku dražbe.

Lep uspeh kmetjskih otrok v opereti

Sevnica, 30. marca.

Služaj je nanesel, da sem bil na velikonočni ponedeljek v Sevnici. Letaki so vabili zvečer v Tarški grad na opereto: »Knezevič iz Trebizonda«. Ker sem imel čas, sem jo tudi jaz mahnil gori že zato, da bi videl, kako izvajajo opereto na deželji. Stopim v dvorano Tovarš in na moji desnici me pouči, da je opereta posneta po veliki Offenbachovi operi »Trelizondska knežina«. Rodovodnost je v meni venomer rasla. Oglasi se zvonček in mali priznani orkester začne z ouverturo. Zastor se dvigne. Na oder se vsuje polno ljubeznivih otrok in odraslih mladeničev — vsi v barvnih črnskih kostumih. Zvedel sem da so to domači dijaki, otroci pa so dečki iz okolice, ki prihajajo semkaj v salezijski mladinski dom. Prvi zbor zadoni mogočno z odra. Bil sem očaran! Od kod ta zvočnost, ta mladeniški zanos in izvajanje? Od kod ta živahnost in finesa v kretnjah? Pa je mogoče, da so to kmečki otroci — šolarji? Mine prvo, drugo in tretje dejanje! Opereta izvzveni z zadnjim mogočnim zborom! Očaran grem domov in vprašujem tovariša to in ono. Otroci so izvajali najfinišne motive Offenbachovih in pridediteljevih melodij z nativo čisto eleganco. Pri klavirju je sedel sam mladi, živahni prideditelj — glasbenik in skladatelj Jerko Gržinič, ki je res moštersko pridedil opereto in jo tudi izvršno naštudiral.

Prepričan sem da bi mladi igralci tudi v ljubljanskem gledališču želi burne aplavze. Torej se lahko tudi na deželji veliko doseže treba je le potrivovalnih moči, kakor je za sevniško okolico gospod prideditelj. Slišal sem tudi, da so tamkaj kar na vsakonedeljskem programu lepi in velikopotezni prosvetni večeri!

Požrtvovalnim gospodom čestitam, drugi pa posnemajmo!

D. M.

Cerknica

V katoliško vero je prestopila iz protestantovske vere ga. Marija Semic, doma v Murski Soboti. Pretekli teden je bila krščena. Botrovala sta ji g. dekan Juvanc in gospa Francka Germek, žena finančnega preglednika.

Davica se je pojavila v Cerknici. Zahtevala je že eno žrtev, in sicer malega Miloša Keršiča.

Ljubljana

„Živalica“ na velesajmu

V prostorih velikega »K« paviljona na ljubljanskem velesajmu se in teden prejeto pod okriljem Društva rejcev malih živali za Dravsko banovino I. velika razstava malih živali, na kateri bodo zastopane skoraj vse vrste in pasme malih živalic Dravske banovine. Razstava, katere glavni namen je pokazati našemu narodu in predvsem malemu človeku v današnji hudi gospodarski krizi nova pota do boljše in lepšega gnotnega položaja. Nudila nam bo celotni vpogled v rejo malih živalic, kako iste redili in izkoristili tudi vse ono, kar bi sicer zavrgli; videli bomo pa tudi najlepše eksemplare naših perutinarjev, kakor: kokoši najrazličnejših standardiziranih pasem, nadalje gosti, raze, purmane, zlate fazane, pegatke, raze pasme golobov, orodje in razne tehnične pripomočke za perutinarstvo, valitne aparate, umetne kottke iz pločevine itd. itd.

Kuncerejci, katerih je prijavljenih že preko sto, bodo razstavili v prav lepega življenja najrazličnejše in čistokrvne pasme domačih kuničev. Seveda ne bo razstava brez kozuhovine domačega kunca. In še več: zelo mali in srčkani morski prašički bodo tu razstavljani. Broz koncerta in petja pa tudi ne bo, saj bodo razstavljene tudi ptice pevke; nekaj skupin (kolonij) kanarčkov naših vodilnih rejcev, gg. Golob, Gojenkar, Piskar in Omahna, katerih imena nam jamčijo za lepo in ubrano petje njih rejcev. Znani pihtar g. Vidmar nas bo iznenadil s krasnimi piškami eksoti, katerih pešje je tudi prav lepo in prijubljeno. Vse živali bodo ocenjene po strokovni komisiji ter se bo šlo prav živo za prve nagrade.

Društvo za varstvo ptic nam bo pokazalo, koliko je naraslo krme lačnim piščkam v letošnji ne baš mili zimi: razstavilo bo pa tudi nekaj praktičnih krmilnih hiš in valitnih za piščke-duplarje. Z eno besedo: razstava bo prav pestra in bo prišel gotovo vsak poselelek iste na svoj račun, posebno pa še naša mladina, kateri so male živalice osobito pri srcu. Raze živalice bodo tudi na prodaj in bomo našim malim lahko kupili pač po želji ali mucka, malega kuža, zajčka, lepo pisanega piščka eksota, kanarčka, petelinčka itd. itd. Razstava bo trajala samo tri dni in sicer od vselej sobote 3. do ponedeljka 4. aprila. Vstopnina je malekocina: Din 3 za odrasle, za mladino, dijake in vojsake pa samo Din 1.

Kaj bo danes?

Drama: »Revna kot cerkvena miša«, Red A.
Opera: »Seviljski brivci«, Red E.
Kino Kodeljevo: Ob 8 zvečer: »Zmagovalec Sahare«. Vstopnina znižana.
Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marjin trg 5 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 29.

Materinska pros'ava

Ali ste že kupili vstopnico za Materinsko praznikovo Kršč. ženskega društva za 4. aprila v opernem gledališču ob pol 20. uri zvečer. Vstopnice v uninski trafik.

Smuške tekme meseca junija namerava razpisati Zimsko-sportna zveza v Ljubljani na Poljanskem nasipu. Tam so namreč ob hriščih še cele gore ledenega snega, ki je prav ugoden za smučenje in bo gotovo še junija mesec na razpolago, ker leži na severni in senčni strani, kamor ne seže moč solca. Na nasprotni sončni strani Ljubljanske na Sv. Petra nasipu so celo s proti strugi visečega obrežja zmetali ves sneg v Ljubljano, čeprav bi ga tam toplo solnce prav kmalu vzele in bi ta sneg prav nič ne zamakal ceste. Cesta tam je že suha. Poljanski nasip, kjer ni nič manjši promet kakor na Sv. Petra nasipu, pa je tako blaten in neprehoden kakor gotovo nobena druga ulica v Ljubljani in tudi ne na periferiji Ljubljane. Ker je na mesnem magistratu kredil za kidanje snega že izčrpan, imajo prebivalci Poljanskega nasipa in tudi drugi števiti ljudje, ki tod hodijo, še edino upanje, da bo sneg vzel vsaj junijsko solnce. Do takrat bodo pa potrpežljivo brodirali po blatu...

»Za 25 Din — 4 meseca zapora.« Pred dnevi smo poročali pod gorenjim naslovom, da je bil Tone obsojen na 4 meseca, ker je na kolodvorskem firu pobral tri polena in nekaj premoga v skupni vrednosti 25 Din. Dodatno smo izvedeli, da je bil Tone zaradi premoga že predkaznovan.

Kosti 70 para

kuhinjske in mesarske plačmo do nadaljnjega za 1 kg vsem ljubljanskim dobaviteljem franko naše skladišča, ali franko tujakšnja tovarna.

»OBNOVA«
akcionarsko društvo za izkoriščanje sprovin
Ljubljana
Vošnjaškova ulica 22
(za gosp. bolničarom)

○ **Dijak si prezeval žile.** Včeraj popoldne je reševalni avto prepeljal z Večne poti v bolnišnico 18 letnega osmošolca B. P., sina posestnika in gostilničarja, ki si je v živem napadu prezeval z brivno žilo na levi roki. Mladji dijak je namreč neumorno studiral, zlasti tuje jezike in so se mu pri tem utrudili živci tako, da si je v trenutnem napadu hotel vzeti življenje. Njegovo slanje k sreči ni nevarno.

○ **Trije ponesrečeni otroci.** Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela tri ponesrečene otroke. 12 letni Ivan Kovačič, sin delavca iz Gorenje vasi št. 58, je včeraj padel po stopnicah in se močno poškodoval po nogah. — 4 letni Ignac Mežnar, sinček delavca iz Desuja 22 pri Držici, je padel doma s klopi in si zlomil levo roko. — Angela Zalaznik, 7 letna hči delavke iz Vižmarji 85, je gledala pri sosedu, kako podirajo sadno drevje. Drevje pa je padlo nanjo in ji zlomilo levo nogo.

Med. Univ.
Dr. Guido Doblak
je prišel ordinirati od 11—12 in od 2—4
Dunajska cesta 15 (Kavarna »Evropa«)
Diatermija, višinsko solnce in Sollux
Telefon 27-29

○ **Svetilke v študentski ulici.** Študentska ulica, ki je najbolj pripravna pot na Grad, je imela dosedaj zelo pomanjkljivo razsvetljavo. Mestna občina je sedaj sklenila, da odpomore temu zlu, pod katerim so zelo trpeli večerni sprehajalci in ljubitelji sprohodov na Gradu. Včeraj so delavci pričeli postavljati v tej ulici nove drogeve za električne svetilke. Med zelo slabo razsvetljenimi ulicami pa je še vedno Streljska ulica, kakor je to tudi, zakaj ta ulica je zvečer precej prometna. Še tu naj mestna občina stori svojeto.

○ **Pokušeni samoumor.** Na Cankarjevem nabrežju so pasanti predinočnim ob ¼ na 7 našli nezavestno mlado dekle, ki se je očitno zastrupila. Poklicali so reševalni avto, ki je dekle prepeljal v bolnišnico. Dekle je 20-letna Amalija K., iz Stareja trga pri Ložu, ki je izpila v samomorilnem namenu zelo močno količino nekega strupa najbrže lizola. V bolnišnici se dekle kljub takojšnji pomoči še ni zavedlo in je njeno stanje še vedno nespremenjeno nevarno. V poslovnem pismu, ki so ga našli pri njej, je dekle sporočilo, da jo je pognal v obup sramoten način njenega življenja, ki ga mora zaradi brezposelnosti živeti. Zlostest služaj, ki tipično razkriva, v kako blato lahko dekleta zidejo v mestu, pogosto tudi proti svoji volji.

○ **Pretep na Šentpeterskem mostu.** Prednočnim je prišlo na Šentpeterskem mostu do hudega pretepa, ki ga je povzročil neki Gabrijel O., ki je bil močno pijan. Najprej je napadel dijaka in ga je pričel pepti, dokler ni posegel vmes stražnik, ki je oba pozval, naj se razideja. Dijak je ubogal, ne pa Gabrijel, ki je šel za dijakom in ga hotel ponovno napasti. Tako, da je dijak zopet iskal zaščito pri stražniku. Vpršeno stražnika je O. tedaj navlil na dijaka in bi ga pretepel, da ni posegel vmes stražnik. O. pa se tudi stražnika ni ustrašil in se prišel z njim ravnati. Stražnik je moral bojvileža pobiti s pendrekom na fla, da se ga je ubrali. Morala sta priti še dva stražnika, da sta Gabrijela pomagala ukrotiti in spravili na policijo. Zjutraj se je pretepač malo streznil in seveda pričel svojo nasilnost opravičevati s pijanostjo.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.
Začetek ob 20.
Petek, 1. aprila: **REVNA KOT CERKVENA MIŠA.** Red A.
Sobota, 2. aprila: **KAR HOCETE.** Izven. Znižane cene.
Nedelja, 3. aprila ob 15: **JUBILEJ.** Izven. Znižane cene.
Ob 20: **PRI BELEM KONJČKU.** Izven. Znižane cene.
Opera.
Začetek ob 20.
Petek, 1. aprila: Zaprto.
Sobota, 2. aprila: **SEVILJSKI BRIVCI.** Red E.
Nedelja, 3. aprila ob 15: **OJ TA PRESMENTANA LJUBEZEN.** Izven. Znižane cene.
Ob 20: **CAVALLERIA RUSTICANA.** GLUMACI. Izven. Znižane cene.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Petek, 1. marec: Zaprto.
Sobota, 2. aprila ob 20: **KAVERNA.** Ab. D.
Nedelja, 3. marca ob 15: **VIKTORIJA IN NJEN HUZAR.** Znižane cene.
Ob 20: **TRAVIATA.** Gostovanje ge. Tinke West-Polla.
Ob 20: **ZEMLJA SMEHLJAJA.** Znižane cene.

Celje

○ **Marija Kosa.** V javni bolnišnici je umrla včeraj, št. p. m. v visoki starosti 71 let, zasebnik Kneštl Jožef iz Rogatec. Pokojnikovi duši večni mir in pokoj. Žalostnim preostalim pa naše iskreno sožalje.

○ **Važno za obrtnike.** Po § 456 obrtnega zakona mora vsakdo, ki opravlja obrt ali poklic, ki spada pod obrtni zakon, v treh mesecih potem, ko je stopil zakon v veljavo, pristojnemu občemu upravnemu oblastvu I. stopnje prijaviti svojo obrt ali poklic. Tej prijavi je treba priložiti obrtnico v originalu s tremi prepisi. Če se prijava v predpisanim roku ne poda, se imetniku obrti odvzame pravica obratovati. Opozarjamo, da mora biti prijava spisana na predpisnem obrazcu. Te obrazce ima obrtno društvo v Celju v zalogi. Pisarna Obrtnega društva je vsem obrtnikom v mestu in okolici na razpolago vsak dan od 2 popoldne dalje. Kdor se hoče poslužiti pisarne, naj prinese s seboj svoj originalni obrtni list ali koncesijo in mu bo vlogo popolnoma izgojovila pisarna. Prijava so proste vsake lakse. Prosimo pa, da se obrtniki v najkrajšem času prijavijo, da ne bodo zamudili roka in pa, da ne bo koncem prijavnega roka prevelikega navala. — Odbor Obrtnega društva.

○ **Statistika mesne klančine.** V mestni klančnici je bilo zaklanih v Velikem tednu 18 volov, 7 krav, 3 telce, 32 telet in 50 svinj, uvoženo v mesto pa je bilo 608 kg telečine, 107 kg svinjine in 250 kg sveže slanin. Na pristojbinah je bilo vplačanih za klanje živine 3289 Din, za nadprejeto uvoženo mesa pa 632,50 Din.

○ **Nočno lekarniško službo** ima v prihodnjem tednu od sobote 2. aprila do vsehletega petka 8. aprila lekarna »Pri Orlu« na Glavnem trgu.

Ptuj

Vinska razstava. Priprave za drugo banovinsko vinsko razstavo in vinski sejem, ki se vrši dne 8., 9. in 10. maja t. l. v Ptujju in Društvenem domu, so v polnem teku. Pokrovitelj razstave je ban dr. Marušič. Na razstavi bodo izložene vse vrste vjn Dravske banovine od lahkih namiznih do najtežjih sortnih vin, desertna, peneka in medicinska vina ter vinski destilati (konjaki), tropinška in droženka. Razstavljene bodo tudi stroji in orodje vinarske in klarske tehnike ter sredstva za zatiranje boleznih in škodljivcev in umetna gnojila. Razstava bo odprta vsak dan od 8—18. Istovestno se vrši dne 8. maja ob 8 IV. vinarški kongres v dvorani Narodnega doma. — O nadaljnjih pripravah za razstavo bomo še poročali.

Nočni napad. V bolnišnico so pripeljali Alojzija Zamuda iz Moškanje s težkimi telesnimi poškodbami. Ponoči so ga napadli neznan ljudje ter ga premajali, da je obležal. Oražništvo zasleduje storilce ter je napad prijavljen tudi sodišču.

Kamnik

Občni zbor SK Kamnik se je vršil v torek, 29. marca v kavarni Kamniškega doma. Otvoril ga je predsednik dr. Zvolek, ki je na kratko orisal delovanje kluba v preteklem letu. Odbor, ki je imel v kratkem času 8 mesecev 22 sej, je vestno vršil svoje naloge. Največjo važnost je polagal na organizacijo kluba in podpiral ustanovitev novih odsekov. Pristopil je k centralnim športnim organizacijam in se udeleževal vseh njihovih prireditev. Ker hoče postaviti klub na popolnoma novo podlago, je sestavil nova pravila. Iz poročil načelnikov posameznih odsekov je razvidno, da beleži klub velik napredek v vseh športnih panogah. Najbolj se je izkazal smuški odsek, ki šteje 66 članov. Priredil je dvojne medklubskih skakalnih tekem, ki so bile prava propaganda za smuški sport. Klub je v lastni središnji zgradbi vzorno smuško skakalnico, ki je edina v LZSP. Prva hokej-tekma v državi, katero je odigral klub na kamniškem drsališču z Hirijo, je pokazala, da ima klub tudi lepo število dobrih drsalcev, ki bodo še častno zastopali kamniške barve. Nogometaši so odigrali 15 tekem. Častno so zastopali Kamnik v Kranju, Trzinu, Škofji Loki in Domžalah. Teniški odsek je odigral dvomatch z SK Elanom v Novem mestu in z Hirijo v Kamniku. Izvedel je tudi zanimiv turnir domačih igralcev. Pavalni odsek je organiziral dvojne medklubskih pavalnih tekem in dosegel tudi lepe uspehe na poudarjenih prvenstvenih tekmah. Klub velikim stroškom, ki jih je imel tudi z gradbo skakalnice in izvedbo prireditev, izkazuje blagajna nad 2000 Din prebitka. Po poročilih funkcionarjev je občni zbor soglasno sprejel nova pravila in izvolil za 2 leti nov upravni odbor s predsednikom dr. Zvolekom. Za načelnika pavalnega odseka je bil izvoljen Lado Stiergar, zimsko-sportnega Karl Kumer, teniškega Valter Stuzl in nogometnega Stane Krek.

Pridobivate novih naročnikov!

Naznanila

Liubliana

Na nedeljskem koncertu Hubadove pevske župe nastopijo v II. delu koncerta naslednji zbori: Bežigradska pevska družba iz Ljubljane pod vodstvom Ivana Godca z Foersterjevimi zborom Njega in Gerbičevu Slnice. Ljubljanska Sava zapoje pod vodstvom Marjana Binterja Adamičeve Kregala se baba i devojka ter Ocvirkovega Kralja Matjaža Slavec, ki ga vodi Kristo Perko zapoje Krevkov zbor Blagor Jim. Moste pod vodstvom prof. Pirnata zapoje Hajdrihovo y Tihy noči in Marin-kovičev Na Adriju, Cankar, ki ga vodi tudi Kristo Perko, nastopi s Pavčičevimi Bolnimi rožami, Prof. Gröbning dirigira Krakovo-Trnovo, ki poje Ipatjev Oblačku, Ljubljana nastopi pod vodstvom dr. Dolnarja z Brnobičevu Na poljani, Grafika zapoje pod vodstvom prof. Gröbninga Foersterjevega Spaka in končno Ljubljanski Zvon s Profetovem Adamičevu Preizkušnju zvestobe. Koncert bo v nedeljo, 3. t. m. ob 15 pop. v veliki dvorani hotela Unjon. Vstopnice od 30 Din nazdol v Matični knjigarni.

Proslava desetletnice Jadranske Straže, Jadranske Straže obhajajo desetletnico svojega obstoja. Ob tej priliki priredi tujakšnja krajevna organizacija dne 2. aprila 1932 v vseh prostorih Unjona ob pol 9. zvečer »Jadransko noč« z zanimivim, smiselnim programom. Velika atrakcija bodo krasne dekorecije, ki nas bodo popolnoma prenesle na naše Primorje. Prireditev so pri določevanju cen zelo upoštevali današnje težke gospodarske razmere. Obeta se velika revija narodnih noš. Naj nihče ne zamudi tega večera.

Člani Votekluba Ljubljana! — V petek 1. aprila ob 20. članski sestanek pri »Sokolcu«. Na dnevnem redu predavanje in debata, nato pregled slik, ki jih prinesete s seboj, zlasti za razstavo znanstvenih slik. Pridite v čim večjem številu.

Člani in članice podpornega in posrpnega društva železniških uslužbencev in upokojenec se pozivajo, da se zanesljivo udeležijo drugega obšnega zbora, ki bo dne 10. aprila ob 8. zjutraj v veliki dvorani OUZI na Miklošičevi cesti 29. Na dnevnem redu so zelo važni predlogi, pred vsem za povzicanje posrpnine.

Prosvetno društvo Trnava ponovi v nedeljo, dne 3. t. m. Fr. S. Finžgarjevo ljudsko igro »Verigice«. Začetek točno ob 8 zvečer v društvenem domu, Karunova ulica 14.

TK Škala. Vabimo vse tovariše na članski sestanek, ki se bo vršil v petek, 1. aprila ob 20.30 v zadnji sobi Narodne kavarne. Zadeva važna in nujna! — Člani.

Čebelarjem. Svetovno znan čebelar in zasnovalec dr. Phillips iz Amerike bo drevi ob osmihi predaval potom tolmacha v restavraciji Zvezda. Vstop prost.

Maribor

Prosvetna knjižnica na Aleksandrovi 6 je dobila tretji del Fiedlerjeve trilogije »Defensive oder Offensive: Komme dein Reich!«

Materinski dan priredi Katoliška omladina na Marjin praznik ob 17. Na sporedu je tudi trodeljanka »Matie«.

Jugoslovanska Matica v Mariboru ima svoj redni občni zbor v ponedeljek dne 11. aprila 1932 ob 20 v prostorih Narodne Odbrane v Grajski ul. št. 5.

»Naša Krila« imajo redni občni zbor dne 3. aprila v lovski sobi pri »Orlu« s pričetkom ob 10.15.

Jutri zvečer v Zadržno gospodarsko banko, kjer se pomerijo boksači SSK Maratona z najboljšimi atleti SK »Heros« iz Grada. Spored nad vse zanimiv! Pričetek ob 20.

□ **Gostovanje SK Sturm v Mariboru.** V ponedeljek, dne 4. aprila nastopi v Mariboru renomirano nogometno moštvo SK Sturm iz Grada. Građani bodo odigrali prijateljsko tekmo z ISSK Mariborom.

Domžale. Godbeno društvo v Domžalah uprizori v nedeljo, dne 10. aprila v svojem domu igro v sedmih slikah: »Carški selc. Pri predstavi sodeluje društveni orkester. Začetek ob 15.

Celje. Krevkova mladina za brezposelne. Krevkova družina vprizori v nedeljo, 3. t. m. popoldne ob pol 4 v veliki dvorani Ljudskega doma pretresljivo igro »Ugasle oči. Cisti dobiček je namenjen brezposelnim.

Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolico bo v torek, 5. aprila od 8 do 12 v poslovalnici Gremifa trgovcev v Celju, Razlagova ulica št. 8.

Trbovlje. V nedeljo, 3. aprila bomo videli na odru v Društvenem domu »Divjega lovca«. V ponedeljek, 4. aprila na Marjin praznik pa bo v Društvenem domu obhajala vsakoletna materinska praznika z zelo pestrim sporedom.

Kulturni obzornik

Dom in svet št. 1-2

Pred nekaj dnevi je izšel prvi zvezek »Doma in svet« za leto 1932, s katerim pričena naša odlična literarna in umetnostna revija za svoj petinštideseti letnik. Navadili smo se že nekako, da izhajajo listi kot dvomesecniki, kar je nedvomno v skladu z njegovo zunanjo obliko in opremo, ki zahtevata obširnega materiala, da prideta popolnoma d oveljavje. Zato »Dom in svet« izgleda skorajda kakor almanah ali knjiga. To ima nedvomno svojo dobro stran: ne glede na reprezentativni značaj zunanje opreme nam revija na ta način tudi vedno dovolj izbranega čtiva, leposlovnega, esejističnega in kritičnega. Po tej strani »Dom in svet« nikoli ne pomeni le nekaj slučajnega ali samo običajnega, marveč nam nudi vselej pomembne novosti našega duhovnega in kulturnega življenja. Za vnanjo zamudo nas vedno bogato nagradi in preseneči z izbranimi, resnično kvalitetnimi prispevki.

Kakor malone vsak, tako tudi pridujoči zvezek zelo jasno razodeva pa še nekaj, kar je za »Dom in svet« zelo značilno in mu daje še svojo posebno vrednost: namreč idejno sklenjenost, ki svobodno veže krog njegovih sodržavnikov, iz slehernega članka čitnik, da so to ljudje, ki vedo, kaj hočejo in ki vsi stremijo po kulturnemu idealu, kakršen je zasidran globoko v duhovnosti in idejnosti vsake posamezne osebnosti. Ni psevdokulturnega lar-purlarizma in brezidejnosti, a polno življenske problematike in aktualnosti: to je obraz in duhovna gesta dominisvetovca!

Tako nas n. pr. že uvodni članek »Narodnost izhodišče vsakega kulturnega ustvarjanja«, katerega je napisal Etbin Boje, seznanja z morebiti najaktu-

alnejšim sodobnim problemom. Pisec razpravlja o narodnosti in prihaja popolnoma v duhu sodobne sintetične duhovnosti do zaključka, da je narodnost naravna podlaga in izhodišče kulturnega ustvarjanja, med tem ko je religija njena organska dopolnitev in nadnaravno posvečenje. Dostojno osnovni ideji odkloni pisatelj tudi egoistični nacionalizem, prav tako pa seveda tudi kolektivistični socializem, ki sta oba v nasprotju z edino pravilnim, t. j. narodnostno-organskim naziranjem.

Tudi Anton Trstenjak, ki je znan ideolog »Dom in svet«, se v razpravi »Beseda umirac dotakne naravnost bistva sodobne kulturne in duhovne krize: neskončnega poplivenja osebnosti, ki vodi človeštvo vedno dlje v mehanizacijo in formalizem brez duha, v posebno in brezdušno nepravilnost. Za vsem, kar človek danes govori, dela in ustvarja, ne stoji več on sam kot osebnost, vse je postalo konvencionalno in nedoživetvo. To pa je, če pogledamo globlje, nedvomno posledica dejstva, da se je zgodnji človek oddaljil od duhovnega središča — Boga, ki je vir vsake žive stvaritljivosti. Članek je izredno zanimiv in aktualen. Vskak, komur je še na tem, da kljubuje propadanju kulturnega življenja, bo iz njega lahko črpal novih plodnih pobud.

V informativno-esejističnem delu nas Edi Koebch seznanja z vsebino in idejami »Večnega človeka«, znamenitega filozofskega dela slavnega angleškega konvertita in pisatelja Chestertona. France Stiegl je nas v članku »Jože Gorup« — cerkven slikarce seznanja z deli tega najmlajšega slovenskega cerkvenega slikarja, ki jih je lanske leto izvešil v cerkvi sv. Miklavža v Kostanjevici na Dolenjskem. Članek nudi obema izredno pregledno napisano sliko o položaju našega cerkvenega slikarstva vohče Poljsanjieta ga dve umetniški prilogi z več izredno posreženimi reprodukcijami zgoraj omenjenih Gorupovih slikarskih del.

Leposlovni del prinaša najprej pesem »Tako lepo je« (Zdravko Ocvirk) in daljšo novelo Fran-

ceta Bevka z naslovom »Težek kamen na njeni duši«. Novele, ki se bo nadaljevala v prihodnjih številkih, je osnovana na zanimivem psihološkem problemu; sin med materjo in nevesto. Dalje pričbuje Bogomir Magajna prvi del novele »Učiteljica svetlih treh kraljev«, ki je avtorja zelo uspeša. Miran Jare pa je objavil »fragment iz dramske pesnitve« z naslovom »Verginij«, močno stvar, ki je zanimiva prav tako idejno kakor stilno. Te verzje pač lahko merimo ob onih iz »Veronike Deseniške«.

Kritični del prinaša na prvem mestu daljšo analizo in oceno Kozakovega »Senpetra« (France Vodnik). Slede še poročila: P. Lippert: Od duše do duše (V. Vodusek), Knjige Vodnikove družbe (M. Javornik), Sinclair Lewis: Balbist (M. Javornik), M. Vidovič: Pregled filozofije (E. Boje), Willibrod Verkade: Der Antrieb ins Volkommene (Fr. Stele), Hugo Obermaier: Urgeschichte der Menschheit (B. Ložar).

O umetnostni razstavi Fr. Geržeta je napisal poročilo R. Ložar; isti poročila tudi o umetnostni razstavi pri A. Kosu.

O gledališčem poročilo France Vodnik. Poročilo, ki obsega ljubljansko dramo v sezoni 1931-32, ima najprej splošen pregled gledaliških problemov, posebej pa sta »Slebernik« in »Dogodek v mestu Gogic« obdelana v tem zvezku.

»Dom in svet« se naroča pri upravi Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani. Naročnina znaša Din 100.— letno.

Novo knjiže in revije

Vestnik Prosvetnih zvez je izšel. Marec-aprilska številka prinaša poleg drugega zanimivega čtiva aktualni članek M. Pohlna, tebulnega vodje ljublj. opere; Podoželski odri in njih ustroj, na katerega izredno opozarjamo.

Zdravje. Februar-marec. Vsebin: Zima in zdravje. — Zdravjevid delavske tuberkuloze, ki predočuje grafično, da je največ tuberkuloze v

mariborskem potem pa ljubljanskem srezu. — Za sanacijo uših vas. — Bolezni kot posledica nesnage. — O specialitetah. — Veleaktualno poročilo o zdravstvenih prilikah v Dravski banovini. — Prerojenje. — Drobiž in vestnik Profiluberkulozne lige. — Izvstno urejeno glasilo pripravonamo!

Cvete z vrtov sv. Frančiška. April. Vsebin: Dobri Pastir (Krizostom). — Sv. Frančišek, ljubitelj občstva (p. H. Felder). — Mali umetnik v Katakombah (Anton Ve Wall-Evstahij). — Bogoslužje v družini (p. Gvido). — Vseučilski profesor — tretjerednik (P. Č.). — Božje njive (P. Roman). — Pismo misionarja p. B. Turka — Božja beseda in življenje (p. Angelik). — Naša ljubezen — Tebi Gospa (p. Roman). — Glasnik velikega Kralja (p. Krizostom). — Razgled po svetu. — Frančiškova mladina.

Mark Twain: Jovanka Orleanska. Ilustriral V. Zedrinški. Izšla v kolekciji Zlatna knjiga. Uredništvo in uprava Belgrad, Dobročina 30. Urednik Z. Vukadinović. Izdaja knjigarna Geze Kohna, Belgrad, Knez Mihajlova ul. 1. Letno predplačilo za 10 publikacij »Zlatne knjige« 90 Din, polletno 50 Din, tromesečno za tri publikacije 30 Din. V knjizni prodaji stane Mark Twainov prevod 15 Din.

Katoliški misijoni 7. šte. Vsebin: Katoliška cerkev na Japonskem. — Slovenska občinska praganjanja. — Ziva pokopana. — Svatovsko pismo. — Misijski razgled in dopisi misionarjev. — Dve strani lepih slik. — Stane letno 42 Din. Naroča se v Misijskišču, Domžale-Groblje.

Slovenski učitelj, pedagoška revija in glasilo Slomskove družbe v Ljubljani. Izšla je 3-4 številka z velenaktualno vsebino. Slomsček — naš duhovni vrtmar (E. Boje). — Mladinstvo (I. Vindšar). — Mišl o sportu (H. J.). — Reforma ocenjanja v osnovni šoli (A. Kopriva). — Problem izvenškovega dela (W. Winkler). — Rad bi si razširil gnezdo (S. Hribški). — Književni zapiski in obzornik. — Toplo pripravonamo vse kat. inteligenci.

Dnevna kronika

Koledar

Petek, 1. aprila: Hugo, škof; Venancij, škof, mučenec. Dan je danes dolg 12 ur 51 minut in zraste ta mesec za 1 uro 37 minut na 14 ur in 28 minut.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospa Roza Legat, vdova vodje bivše Mohorjeve tiskarne v Celovcu. Blag ji spomin! Žalujočim naše sožalje!

† V Ljubljani je včeraj umrla gospa Marija Tominec, roj. Tome, diplomirana babica. Pokopali jo bodo v soboto ob 4 popoldne. Blag ji spomin! Žalujočim naše sožalje!

† V Kropi je umrla gospa Marija Pesjak, trgovka. Pogreb bo v soboto ob pol 4 popoldne. Od vseh vlakov vozi v Kropo avtobus. Pokojnici svetila večna luč, žalujočim naše iskreno sožalje!

† V Št. Ilju v Slovenskih gorah je nenadoma umrl zadet od kapi posestnik in trgovec s sadjem g. Josip Liolek, star 62 let. Njegovo izgubo bodo obžalovali vsi, ki so ga poznali kot dobrega in poštenega človeka. Zapušča ženo in šest sinov, katerim je bil skrben oče. Pogreb drugega pokojnika bo v soboto ob 9 popoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče. Naj počiva v miru, žalujoči rodbini naše iskreno sožalje!

Osebnosti

Iz banovinske službe. Imenovani so: dr. Bogomir Kreuziger za banovinskega sekundarnega zdravnika v VIII. policijski skupini, Rikard Kokalj za banovinskega računskega kontrolorja v zdravilišču Dobrni, Avgust Zolusček za banovinskega uradniškega pripravnika pri okrajnem cestnem odboru v Kranju, Matija Strajnar za banovinskega cestnega nadzornika pri cestnem odboru v Novem mestu, Zora Bajlec-Košir za upravno uradnico v splošni bolnišnici v Mariboru, Eleonora Vovk za zaščitno sestiro X. položajne skupine pri zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani. Iz banovinske službe je odpuščen banovinski zdravnik združene zdravstvene občine v Cankovi dr. Franc Breznik, služba je prenehala banovinskemu kmetijskemu pristavcu pri banški upravi v Ljubljani ing. Josipu Cermetu.

Premeščeni so po službeni potrebi: podnadzornik policijskih agentov pri predstojništvu mestne policije v Mariboru Franc Bežjak k upravi policije v Ljubljani, podnadzornik policijskih agentov pri upravi policije v Ljubljani Matija Cuk k predstojništvu mestne policije v Celju, arhivar pri okrajnem inšpektoratu v Mariboru Alojzij Podkubavšek k okrajnemu načelstvu Maribor desni breg, zvanik pri banški upravi v Ljubljani Konrad Čeh k okrajnemu načelstvu v Kranju, na lastno prošnjo je premeščen podnadzornik policijskih agentov pri upravi policije v Ljubljani Karel Pišorn k predstojništvu mestne policije v Mariboru.

Ostale vesti

Zupnik uradom ljubljanske škofije. Koldvorski misijon, ki ga je prevzela Krščanska ženska zveza v Ljubljani, bo te dni postal zupnik uradom lopake, v katerih se opozarjajo žene in dekleta na njegovo pisarno v Vzajemni zavarovalnici. Zupnik uradi naj ta lepak izobesijo na cerkvenih vratih ali na kakem drugem primernem prostoru. — Školjski ordinariat v Ljubljani.

Zupnik uradom lavantinske škofije. Po liturgijskih predpisih je letos praznik Marijinega Oznanjenja pro choro et foro prenesen od velikega petka na ponedeljek 4. aprila. Ker spada ta praznik med nezapovedane, je delo dovoljeno in obisk službe božje ni obvezen. To naj gg. dušni pastirji vernikom s prižnice oznanijo, sicer pa dan glede službe božje praznujejo, kakor je običajno ob drugih nezapovedanih praznikih. — Lav. šk. ordinariat.

Sopek tepo dišečih vijolic nam je poslala ga. I. M. iz Velike Loke za željo, da bi že skoraj zaveli pomladni vetrovi in nosili s seboj seme upanja in vere v lepše dni.

Telefonski promet. Prometno ministrstvo je odobrilo, da se odpravi telefonski promet Majšperk z vsemi mesti v Madžarski. Pristojna za tri minutni pogovor je 1.80 zl. fr. in taksa za madžarsko upravo po razdalji mesta, s katerim se govori.

Absolventi in absolventke državne trgovske akademije in bivšega abiturientskega tečaja v Ljubljani prosijo ravnateljstvo, da javijo v svrhu statistike po dopisnici svoj poklic in sedanji naslov.

Bančni zavodi v dravski banovini na praznik Marijinega Oznanjenja, to je v ponedeljek, dne 4. aprila, ne bodo poslovali. — Društvo bančnih zavodov v Dravski banovini.

Razpis zdravniške službe. Kr. banska uprava razpisuje na osnovi § 31 zakona o banški upravi in § 43 zakona o zdravniški službi banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Cankova s sedežem v Cankovi s plačo uradniškega pripravnika k stroki, v kateri so zvanja razporejena od VIII. pol. skupine III. drag. razreda in s potno povprečno letnih Din 7800. Prosilci za to mesto morajo izpolnjevati pogoje iz § 3 zakona o uradnih tih dokazati, da imajo vsaj šestdesetdnevo prakso iz porodništva, lastnorčno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravičnimi in zadostno kolkovanimi priloge, ki vložiti najkasneje do 20. aprila pri kr. banški upravi dravske banovine v Ljubljani.

Slovensko planinsko društvo sporoča, da so odprte in oskrbovane sledeče kočje in domovi: V Triglavskem pogorju: Stara Aljaževa koča (ne-oskrbovana), Erjavčeva koča na Vrščici (odprta in oskrbovana ob nedeljah in praznikih ter dnevi pred nedeljami in prazniki). V Karavankah: Valvazorjeva koča pod Stolom, Dom na Kofcah (stalno odprto in oskrbovano). V Kamniških planinah: Dom v Kamniški Bistrici, Koča na Veliki Planini in Dom na Krvavcu. — Nadalje sporočamo, da so odprte in oskrbovane vse leto: Novozgrajena postojanka na Sv. Gori, koča na Sv. Planini, novozgrajeni Dom na Mrzlic, vse kočje na Pohorju, Celjska koča nad celjem, Pišernikova in Tilerjeva koča v Logarski dolini, Mozirska koča na Mozirski planini. Prečerna koča na Stolu bo odprta in oskrbovana za silo v slučaju tepega vremena 3. in 4. aprila t. l. Triglavski dom na Kredarici je odprt in oskrbovan od 4. aprila t. l. Krekova koča na Ratitovcu je odprta in oskrbovana od 6. aprila t. l.

Otrok pri igranju zlomil nogo, 11 letni železničarjev sin Marjan Miltonik se je v sredo popoldne igral s svojimi sošolci v Gradcu pri Litiji. Po nesrečnem naključju ga je baje vrgel na tla neki sigrarelec, ter tako nerodno stopil na njegovo desno nogo, da mu jo je zlomil. Ponesrečenega fantka je njegov oče peljal k litijskemu sanitetnemu referentu dr. Hočeyarju, ki je dečku nogo za silo vrvnal, nakar so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Goljufija s srečko. Mundus vult decipi — Ljudje hočejo biti goljufani, star pregovor, ki v

naših naših najbolj prihaja do veljave pri raznih sumljivih kupčijah s srečkami, posmrtninskimi zavarovanji in podobnim. Nepošteni agenti so v teh stvarih povzročili že ogromno zla ljudem, ki se vedno nečejo spametovati. Pred časom je neki upokojeni železničar v Ljubljani kupil srečko vojne škode za 720 Din in jo plačal v 20 obrokih po 36 Din. Preplačal jo je po tedajšnji vrednosti a se enkratni zneskom. Če bi jo kupil sedaj, bi dobil za ta znesek tri take srečke. Pa se ob to srečko je bil mož. Agent, ki mu je srečko prodal, je namreč prišel zopet k njemu in mu dejal, da mora srečko odnesti v Beograd zaradi nekakšnega pregleda. Mož je srečko res izročil, agenta pa od tedaj ni videl več in niti ne srečke. Od prodajalnice srečk pa je mož dobil pouk, da po zakonu ne more preklicati srečke, ker dobi izplačan denar ali celo dobitek je donosil srečko, ne pa pravi lastnik. Na vsak način mora mož dobiti najprej goljufivega agenta, od katerega naj izterja srečko, seveda, če je bo ta še imel. Goljufivega agenta iščejo sedaj oblasti.

Pri odedelelosti naravnega »Franz-Josef«-grenaica močno pospeši prebavo in napravi telo vitko. Mnogi profesorji jemljejo »Franz-Josef«-vodo kot celo proti odedelelosti srca zelo dragoceno sredstvo in sicer zjutraj, opoldne in zvečer po tretjino kozarca. »Franz-Josef«-grenaica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Vlom v trgovino s čevlji so izvršili nepoznani zlikovci ponoči od velikonočne nedelje na ponedeljek. Trgovina se nahaja na Starem trgu v Ljutomeru in je last gospoda Poljanca. Tatovi so vdrli vrata in tako prišli v trgovino. Iz izložbe in iz zaloge so pobrali okoli 70 parov čevljev. Izginili so brez sledu, ne da bi jih kdo ponoči slišal ali motil pri njihovem poslu. Lastnik trpi precejšnjo škodo, ki pa je krija z zavarovalnico.

Borba med možem in ženo. V vasi Budrovcu sta živeła v srečnem zakoncu Mato in Kata Dravec, da bi se v javnosti sprožilo vprašanje osebnega postajališča na Tezno. To vprašanje postaja zadnja leta vedno večje važnosti, ker se mesto Maribor čedalje bolj širi proti jugu ter nastajajo v tej smeri celo novi mestni predeli, ki se spajajo z okoliško občino Tezno v organsko enoto. Poleg tega se naseljuje na tem predelu vedno več industrije s kolonijami industrijskega delavstva. Danje gravitirajo sem okoliške občine Radvanje in Razvanje in tudi Pobrežje. Vsi ti gosto naseljeni predeli so pa navezani na glavni kolo vor, ki se nahaja v Mariboru skoro čisto na skrajnem koncu mesta ter je oddaljen od Tezne ter predmestij, na desnem bregu Drave skoro dobro uro psa hoje. Nasprotno se nahaja tezenski tovorni kolodvor skoro v sredini industrijskega dela tega naselja ter v neposredni bližini okoliških občin.

Pravilni trgovec prodaja Gaglova semena. — Voznik s konji utonil. V Novih Karlovcih pri Sremski Mitrovici se je dogodila zaradi narasle vode huda nesreča. 28 letni kmet Zarko Turčinovič se je peljal na vozu, v katerega sta bila vprežena dva konja čez lesen most, ki pelje v Slankamen. Ker je polok silno narasel in poplavl most, je pretila velika nevarnost. Turčinovič pa je mislil, da se bo lahko pripeljal čez most. Pogled je konja, a sredi mosta je voz in konja spodnesla deroč voda in vse skupaj vrgla z mosta in narasli potok. Turčinovič in oba konja so utonili.

Nesrečen konec pijanca. Blizu Karlova je vlak povozil nekoga moža, ki je ležal na tračnih kolicah. Komisija je ugotovila, da gre za 32 letnega čevljarkega pomočnika Rudolfa Gobca. Gobec je bil udan pijani in je v zadnjem času zapil 10.000 dinarjev, katere je dobil na račun dediščine. Očividno je, da je Gobec pijan obležal na železniški progi in tam zaspal.

Večno stedi, greje: Original-Lutz peč! — Ali se znate fotografirati? Ako še ne — pa imate veselje in sredstva za ta sport Vam pripravimo knjižico: Kratko navodilo za fotografiranje. Din 4.—, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Istotam je velika zaloga fotografiranih aparatov — od najcenejšega do najboljših svetovnih znamk. Ako ste že začetnik dobite v fotooddelku vsa potrebna navodila o fotografiranju, tam se tudi razvija in povečava. Oglasite se v našem fotooddelku, kjer Vam bodo razkazali aparat, ki bo odgovarjal Vaši želji.

Popravek »Postnega krajevnega leksikona na dravsko banovino«. Ze prejšnji mesec je naznanil Fr. Pirč, adm. uradnik poštne direkcije v Ljubljani in autor tega znanega pripomočka, da bo izdal popravek, ker so se podatki v dveh letih že silno spremenili. Sedaj je popravek natisnjen in ga prodaja gori omenjeni po 10 Din. Kdor pa morda te potrebne knjige še ne bi imel, naj jo takoj naroči s popravkom vred za Din 80.— pri njem. Popravek in knjigo raznaša tudi poseben kolporter.

Proizvajalci obutve za Orient. Po vrnitvi Tomaža Bate iz Indije se je pričelo v njegovem podjetju delati na tem, da se za Orient proizvajata ona obutev, ki bo najbolje odgovarjala kulturnim in socialnim potrebam tamošnjega prebivalstva. Pred tremi tedni so bili v oddelku za izdelavo modelov izgotovljeni specialni vzorci. Vse to delo je zahtevalo mnogo truda. Pri tem delu so bili zaposleni čevljarški tehniki in strojni konstruktorji pod Batinihim osebnim nadzorstvom. Ze danes pošlje nekoliko oddelkov v tovarni, ki iztetajo samo za Indijo 100.000 parov čevljev tedensko. Na ta način rešuje Bata krizo. Zrtvovale je 2 meseca na potu po daljnem Vzhodu in iskal načina, kako plasirati proizvode, istočasno pa nabavljati tam surovine. Tudi v tem slučaju je ostal Bata zvest sebi rekoč, da za onega, ki hoče delati, ni krize.

Bakrene, medene in aluminijaste predmetne izdeluje Josip Otrepce, Ljubljana, Za Gradom 9.

Troublie

Novi stavbenik. Gospod Jože Češut, uslužben pri rudniškem stavbenem obratu, je položil izpiz za mestnega stavbenika, Iskreno čestitamo!

Poroke. G. Albert Božič, učitelj, z gđ. Pavlo Kmet, učiteljico; g. Mrežar Franc, rudar, z gđ. Mrdavs Ivanko; g. Poglajen Ivan z gđ. Zupane Marijo; g. Drnovšek Josip z gđ. Cukjati Aniko; g. Zalotek Karl z gđ. Klanšek Marijo. Bilo srečno! Nesreča. Otroci so se igrali na lesnem skladišču pri Sušniku. Otroška lahkomišljenost je povzročila nesrečo. Šestletnega Hinkota Klobčarja je udaril hroj, ki se je zvalil s skladovnice tako nesrečno po glavi, da so deček takoj moral odpeljati v tukajšnje bolnišnico. Otroku ima huše poškodbe na glavi.

Smrti kosi. Pri Sv. Katarini je umrla 28. marca kol žrtev materinskega poklica Hribar Alojzija, žena rudarja. Naj v miru počiva.

Sport

CROSS-COUNTRY TEK NA STADIONU

Največje lahkoatletsko tekovanje v letošnjem letu v Ljubljani bo cross-country tek za prvenstvo države, ki bo v nedeljo popoldne ob 11 na Stadionu ob Dunajski cesti. Čudno je, da se vrši cross-country v zaprtem prostoru, ko pomeni beseda »cross-country«, ki je angleškega izvora, tek v naravi. Mesto gornjega izraza uporabljamo pri nas besedo gozdni tek, ker smo slična tekovanju priljubljeni vedno po gozdnem terenu.

Ko se je letos na zvezni skupščini glasovalo, kje naj se vrši letošnje prvenstvo, so stavili zagrebški klubi predlog, da se mora cross-country vršiti v zaprtem prostoru, na progi dolgi najmanj 600 m. Mislilo se je, da v Ljubljani nimamo sportnega prostora, kjer bi lahko izpeljali tako dolgo progo. Imamo pa Stadion, in tega so naši delegati predlagali. Skupščina je predlog sprejela in v nedeljo bo Stadion prvič uporabljen v sportne svrhe.

Na 10 km dolgi progi se bodo pomerili med seboj najboljši jugoslovanski tekovalci na dolge proge. Kot moživo brani Hlirija naslov državnega prvaka že dve leti in tudi za letošnje tekovanje je mobilizirala vse razpoložljive moči. Z našim maratonec in rekorderjem Spornom na čelu, bodo branili belo-zelene barve Lesjka, Hovar, Bručan, Tinta, Majhenič, Plšk, Osterman, brata Senčarja, Marchiotti, Osvald, Kumer L., Zuccato, Vrečko, Banovec, Rupnik, Primorjasi v sestavi Krovcs, Slapničar, Zorja, Ogrin, Blatnik, Kovačič, Gregorc, bodo prvi, ki bodo skušali Hliriji iztrgati ponosni naslov. Zanima nas nastop Primorjasa Gregorca, ki je Zagrebu pred kratkim tekel 100 km. A ne smemo podcenjevati zagrebškega Haška, Concordio in Marathona, ki so absolvirali že letos nekaj countryjev, dočim nastopijo naši tekovalci vna

Pred nevarnostjo

gripe, influence in nalezljivih boleznih vratu varujejo



Dobivajo se v vseh lekarnah. Cena malega zavitka Din 8.—, velikega zavitka Din 15.—.

novo. Tudi Belgrajčani in Mariborčani pošljejo svoje najbolje, a za Pančevački SK nastopi Stjepan Buljović.

Darila, ki sta jih poklonila ban in župan, so razstavljena v modni trgovini »Noblesse«, na Aleksandrovi cesti.

OTVORITEV KOLESARSE SEZONE

Tukajšnji agilni SK Disk bo v nedeljo dne 3. aprila t. l. že otvoril letošnjo sezono s kolesarsko dirko medklubskega značaja. Pravico do starta, ki je ob 13 pred igriščem SK Diska, imajo vsi člani klubov, ki so včlanjeni v kolesarski zvezi.

Dirka se vrši na progi: Domžale—Kamnik—Domžale, 22 km. Start in cilj je v Domžalah, obrat pa v Kamniku na Suti. Startalo se bo v eni skupini, oblika starta pa se odloči na željo gg. dirkačev, na startu.

Ker je proga lepa in nikjer posuta z gramozom, je upati, da bo ta start v novo sezono vsakor privabil v lepe Domžale mnogo prijateljev lepega kolesarskega sporta.

Maribor

Vprašanje osebnega postajališča na Tezno

Maribor, 31. marca.

Vedno češče se pojavlja med prebivalstvom neposredno mariborske okolice z desnega brega Drave želja, da bi se v javnosti sprožilo vprašanje osebnega postajališča na Tezno. To vprašanje postaja zadnja leta vedno večje važnosti, ker se mesto Maribor čedalje bolj širi proti jugu ter nastajajo v tej smeri celo novi mestni predeli, ki se spajajo z okoliško občino Tezno v organsko enoto. Poleg tega se naseljuje na tem predelu vedno več industrije s kolonijami industrijskega delavstva. Danje gravitirajo sem okoliške občine Radvanje in Razvanje in tudi Pobrežje. Vsi ti gosto naseljeni predeli so pa navezani na glavni kolo vor, ki se nahaja v Mariboru skoro čisto na skrajnem koncu mesta ter je oddaljen od Tezne ter predmestij, na desnem bregu Drave skoro dobro uro psa hoje. Nasprotno se nahaja tezenski tovorni kolodvor skoro v sredini industrijskega dela tega naselja ter v neposredni bližini okoliških občin.

Pridesletnik. Gospod Nekrep Alojzij, lastnik gostilne pri »Zlatem konju« v Vetrinjski ulici ter ugledni in obče spoštovani meščan mariborski, je obhajal te dni 50 letnico rojstva. Ob tej priliki so slavlencu izrazili prisrčne čestitke številni njegovi prijatelji in znanci. Slavljenec, ki je znan po svoji dobrodušni ljubivostni ter prisični vpludnosti, je dolgoleten in zvest naročnik ter čitatelj našega lista, ki mu k jubileju želi še mnogo desetletij v zdravju, sreči in zadovoljstvu.

Zastrazeno železniških naprav. Prebivalstvo se obvešča, da je železniško strožno osebje oboroženo ter so poleg tega še nekateri železniški objekti zastraženi po vojaških stražah. Vsem takim stražam se mora prebivalstvo brezpogojno pokoravati na povelje »stojte!«, ker bi v protivnem slučaju bila straža pristojena rabiti orožje. Prepovedana je hoja po železniških progah, nasipih, mostovih, predorih itd. Vsaako kršenje predpisov bo strogo kaznovano.

Kriza trsnicarjev v mariborski okolici. Kakor hmeljarje, tako je zadela kriza tudi trsnicarje. Prejšnja leta je vinogradnik le s težavo dobil do brega cepljenega trsa za nasad, ako si ga ni pravočasno naročil. Danes pa je cepljenega trsa vseh vrst mnogo na razpolago po državnihih kakor zasebnih trtnicah. Cene so radi tega tako padle, da se skoraj ne izplača več gojiti cepljenk, pa vendar ni nikakega povpraševanja. V mariborski okolici se nahaja mnogo velikih trtnic, prav tako v Slovenskih gorah, katere bodo lastniki prisiljeni pričeti opuščati.

Občni zbor mariborskega trgovskega gremija. Dodatno k našemu večerašnjemu poročilu o občnem zboru gremija pristavljamo še, da se je izpolnil nadzorni odbor, v katerega so bili izvoljeni člani gremija Jurše, Skrabl, Baš in kot namestnik Pinter. Za prodajo Novakove hiše v Slovenski ulici, ki je last gremija, je bil izvoljen poseben odbor, v katerem so Vicek, Pinter, Vahtar, Majer in Prešern ter pet članov upravnega odbora. Prodajni odbor bo predložil svoje mnenje izrednemu občnemu zboru gremija, ki bo končno sklepal o nadaljnji usodi hiše.

Mariborski tekstilni industriji primanjkuje surovin. Devizne težave so hudo prizadele mariborsko tekstilno industrijo. Obrati, ki imajo predilnice, so tik pred ustavitvijo dela, ker je znanj-kalo bombaža, nimajo pa deviz za nakup novih zalog. Istotako so prizadete tkalnice, dasi je za nekatere podjetja položaj lažji, ker so samo nekatere podružnice velikih inozemskih tovarni, ki jih bodo lahko založile za ta čas. Upati je, da ne pride do ustavitve obrata v tekstilni industriji, kar bi pomenilo za Maribor pravo katastrofo, ker bi se število brezposelnih čez noč pomnožilo za več tisoč.

Poročili so se v Mariboru v zadnjem času: Kataršnik Ernest, vrvar in Kubeč Ana, tkalka, Mejska c. 40; Speglič Rudolf, šofer, Zrinjskega trg 8 in Alojzija Kirbiš, hči posestnika, Vetrinjska ulica 3; Dvoršak Zeno, tipograf, Studenci, Zrinjskega ul. 14 in Bobonec Marjeta, odpravnica, Studenci, Pohorska c. 1; Cebular Ivan, Nova vas in Serapp Hedviga, živilja, Nova vas; Trinker Konrad, zidarski pomočnik, Pobrežje in Levart Terezija, posrednica; Krumaršek Alojzij, mizarski pomočnik, Pobrežje in Lešnik Amalija, tov. delavka, Pobrežje; Gradšnik Jožef, mizarski pomočnik, Nova vas in Šukelt Ana, tkalka, Komenskega trg 10; Drušar Ivan, učitelj, Zg. Radvanje 54 in Holntauer Marijo, hči posestnika, Zg. Radvanje. Mladim parom naše čestitke!

Izredni občni zbor KMKA »Panonijec« se je vršil v sredo zvečer v prostorih JSZ v Sodni ulici. Za predsednika kluba je bil izvoljen dosedajni podpredsednik cand. phil. Moric Zgonik. Začetkom početnice se bo vršil redni občni zbor, na katerem bodo volitve novega odbora.

Stare korenine izumirajo. Na Radvanjah cesti 28 v Novi vasi je umrla včeraj ena najstarejših občank okoliške občine Radvanje gospa Katarina Jarčič, vdova po železničarju, v visoki starosti

84 let. Pogreb blagopokojne se vrši v soboto ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti na radvanjski pokopališče. — Umrla so nadalje še v Mariboru: Marija Voglar, zasebnica, Kacjanjeva ulica 17. Pogreb pokojnice, ki je dosegla starost 71 let, se bo vršil danes popoldne ob pol 3 iz mrtvašnice na frančiškansko pokopališče. — V splošni bolnišnici je preminul pekovski pomočnik Franc Bacher, star 65 let. Pogreb bo danes ob 15.45 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — Danes ob 3 se bo vršil na frančiškanskem pokopališču tudi pogreb 21 letnega trgovskega potnika Jožefa Pittnerja, o čegar obupni smrti smo že poročali. — Naj počivajo v miru, žalujočim naše sožalje.

Ob voz in ob konja. Hudo je bil te dni prizadet posestnik Anton Zunko iz Jelovca. Njegov hlapec se je na vožnji oglašil v Radvanju v gostilni Anderle, pustil pa je zunaj konja in voz brez nadzorstva. Ko se je čez nekaj časa vrnil iz sobe, je s strahom zapazil, da ni nikjer ne konja ne voza. Vse iskanje je bilo zaman. Najbrž je opazil voz brez nadzorstva kak mimoidoči nepridiprav ter odključal v neznanj smeri. Obveščeno so bile varnostne postaje, da zadre vozilo ter ga vrnejo lastniku.

Poprava. V naši št. 60, stran 7, in št. 65, stran 14 z dne 12. oziroma 19. marca smo priobčili oglas Zadrudne oblačilnice, r. z. o. z. v Mariboru. Meljska cesta 12, katerega bi marsikdo lahko napak razumel. Pravilni oglas je v naši velikonočni številki ter velja samo za člane Zadrudne oblačilnice.

Tiskarski škrt je muhelj. Pravilno se glasi ime »blagopokojnega bivšega profesorja tukajšnje gimnazije, ki je umrl v inomostu, dr. Josip Murr in ne Burr.

Za revno vdovo je darovala usmiljena dobrotnica preko g. župnika Valerija Landergotta 25 Din. Prisrčna hvala!

Stanovanjski tatovi na delu. V eni sami noči beleži mariborska zločinska kronika dve drzni stanovanjski tatvini, kateri je moral izvesti premeten in specializiran dolgoročnost. Iz stanovanja pošne uradnice Stanove Minke je zmanjkala v četrtek zvečer iz viseč sukaje denarnica, v kateri se je nahajala manjša vsota denarja in več dragocenosti, vsega skupaj v vrednosti 700 Din. Okradena uradnica je videla istega dne smukati se okrog hiše, v kateri stanuje, starejšo žensko, ki bi prišla morda kot storiteljica v poštev. — V noči od četrta pa se je pripeljal tat v stanovanje nekoga profesorja v Ciri-Metodovi ulici 18. Z dvorišne strani, kamor je dospel preko vrtov in zaščitnega zidu, se je povzel na balkon in od tam je prišel v stanovanje. Pobasal je vse, kar je viselo v predobli: plašč, svitro, obleko itd. ter napravil lastniku okrog 3000 Din škodo. Neopazeno in neslišno je potem odkuril po poti, po kateri je prišel. Na dvorišču zavoda Vesna pa mu je padel iz rok ženski plašč, katerega je pustil ležati, ker se mu je očividno mudilo.

Novo mesto

Pasijon se je zadnjič odigral na velikonočni ponedeljek. Predstava se je vršila ta dan popoldne ob 2 in zvečer ob osmih. Pasijon se je igral sedemkrat vedno ob nabito polni dvorani Prosvetnega doma.

Zadnji čas bi že bil, da se uredi in popravi školova ulica. Tu so že v jeseni začeli kopati nekak jarek menda za kanal. Vso prst pa so pustili nakopičeno ob ograji križatijskega vrta. Sneg je vse to zapadel in sedaj, ko se je pričel topiti, je v tej ulici taka brozga, da je sploh ni mogoče prekorčiti.

Se enkrat se držnemo prsniti in zahtevati, da se naj v Križatijski ulici, to je od Moretove hiše pa do kapiteljskih stopnic, namesti vsaj ena električna svetiljka. Ta del ulice, ki je zelo strn in po zimi ves zleden, je zavil v večno temo. Marsikdo je na ledenem in temnem potu že zdrsnil in padel. Stanovalci tega dela imenovane ulice so zelo ogorčeni nad takim zapostavljenjem.

CERKVENO EDINSTVO

Ruski misijonski dnevnik »Borba za Cerkev«, ustanovljen v Beli Crkvi in zdaj v Parizu, urednika p. Ioan (kn. Sahovskoj) in p. Sava (Struve), prinaša uvodnik »Cerkev in politika« s podnaslovom »Psihologija navidezne cerkvene razcepjenosti, ki izvaja v glavnem sledeče:

»Cerkev in politika« je najbolj pereče bolno dnevno vprašanje. Sovraštvo, razdraženost, podtikanje je najbolj značilno za ruski dnevni tisk, ki razpravlja o tem poglavju. Slično razpoloženje pomeni večjo zapreko na poti do sporazuma kakor nasprotja v miselnosti sami. Če hočemo vprašanju priti do dna, si moramo predočiti, da postaja (v javnem političnem življenju umevna) strastnost nedopustna, čim se lotimo cerkvenih zadev. Vernik ni v stanju o Cerkvi razpravljati s stališča



Tardieu in Macdonald se sestanejo prihodnje dni v Londonu. Sestanek bo izredne važnosti, ker bo na njem padla odločitev o Podonavski konferenci, o kateri bo kmalu nato razpravljala konferenca veseli.

izvencerkvenega političarja. Kristjani ne morejo zaupati onemu glasu, kjer odmeva nestrpnost ali vsaj nevoščljivost. Mar ne govori nam Cerkev po sv. Izaku Sirskem, puščavniku: »Nikogar ne sovraži radi vere ali njegovih slabih dejanj. Če pa koga hočeš povrniti k resnici, pomiluj ga, a ne smeš vzplamteti v gnev, da ne bi niti zasulil tvojega sovraštva. Kajti ljubezen ni zmožna jeze, razdraženosti ali nestrpnega očitanja.« To točno odgovarja evangelijski označbi Dobrega pastirja (Jan. X). Izogibajmo se učenikom, ki nimajo Kristusovega Duha. Vsekakor se nismo v stanju pri njih učiti.

Vedno zopet slišimo: — Naj bo Cerkev neodvisna, ločena od države. Ne mešajte Cerkev in politiko. Pustite nam, da molimo v miru. — Kaj pomeni ta »ločitev«? Če se rabi ta označba v istem pomenu kakor pri enciklopedistih (in francoski revoluciji) pustimo jo, ker prikriva preplitvo in materialistično vsebino. Kristjan mora vedeti, da ni nihče v stanju na katerikoli način »ločiti« Cerkev. Nasprotno izloči Cerkev sama neskesan duh. Cerkev je Popolnost (Ef. I, 23) vsebuje vesoljstvo z neštevilom zvezd. Kako in kje jo bodo »ločile« roke malih ljudi? Samo grehu podjarmljena duša ostane izven Cerkve.

Cerkev je ograja, ki brani vernike pred zunanjim, Kristusu tujim svetom. Vsi moramo na delo, da bi utrdili in zvišali ta nasip, da bi postali prožeti z resnično, sveto in borbeno cerkveno kulturo. Samo na ta način lahko kljubujemo za ves svet nevarni napadalni malikovalski zlobnosti. Bog je že dvakrat zavrnil kristjansko mlčaost: Islam je zrušil Carigrad, in Rusija je podlegla internacionalni pentagrami. Moramo postati neizprosnejši napram sebi, se skesati po prestanih udarcih, v Odrešeniku najti rešitev, z mesom in krvjo se združiti z Njegovo razmesarjeno oskrnjeno Cerkvijo.

Tristoletno preganjanje prve Maloazijske Cerkev je oblikovalo miselnost številnih, dasi redkobesednih vernikov, ki so se umaknili dnevnemu političnemu življenju. Niso bili državi sovražni, a ostro občutili trenoten, časovno omejen pomen državnosti in se rajši osredotočili na »edinen potrebne« osebnem izpopolnjevanju. Javnost je malokdaj ugovarjala filozofiji posameznika, ki je videl smisel življenja v okusni izbrani kuhinji, osebnem bogastvu ali celo čisti umetnosti. Nihče ni očital sličnim ljudem, da se »premalo zanimajo za državo«, da niso »državotvorniki«. A če ne kaže posameznik zadosti »srčne« vneme za državna politična vprašanja, ker je zatopljen v lastno duševno poglabitev, — marsikdo mu rad očita »apolitičnost« in ga celo dolži. Marta, brezverska in celo verna, ne razume in ošteva Mrrijo.

Predočiti si moramo zgodovinski nastanek različne cerkvene duševnosti, da bi pojasnili psihologijo sedanje navidezne cerkvene razcepjenosti.

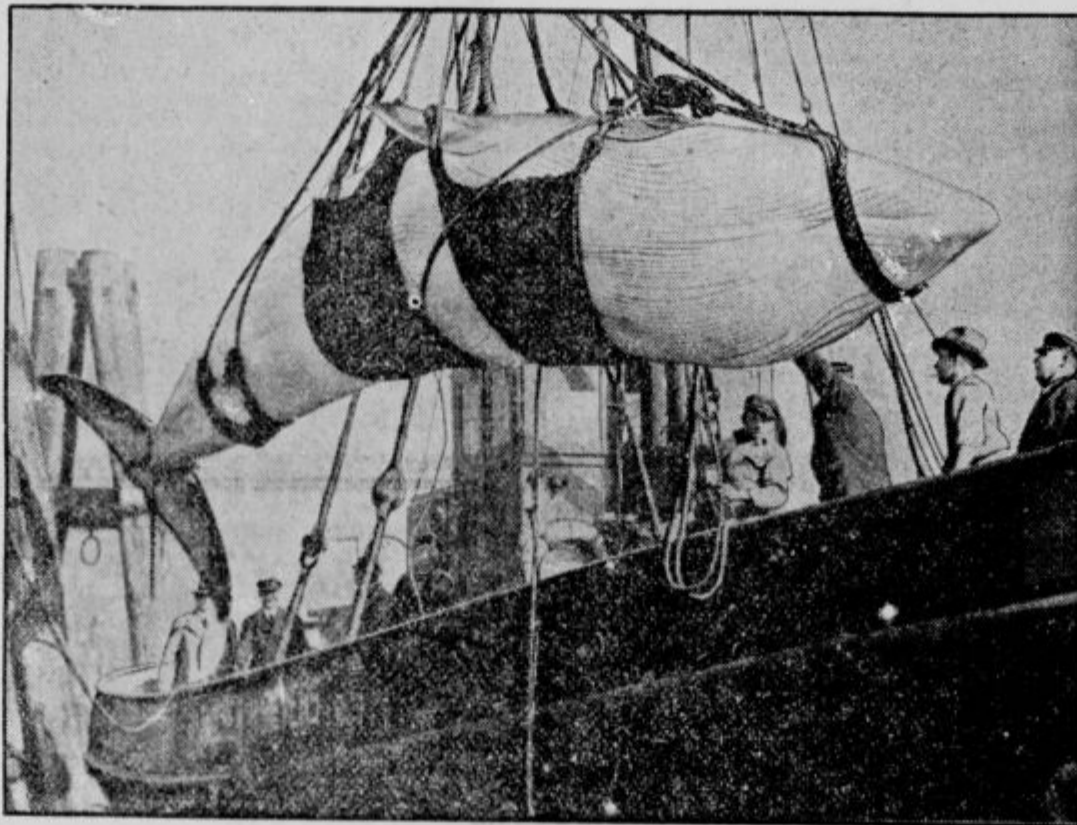
Vzhodni, »maloazijski« svetovni nazor se je smatral v toku prvih treh stoletij kot nasprotje zapadnega »rimskega«. Rimski kristjani, ki so živeli v območju mogočne državnosti in so bili odgojeni v duhu pravnih načel rimske državne kulture, niso iskali neodvisnosti samo v begu pred svetom, temveč ji hoteli podvreči ta zunanji svet. Tako sta kmalu nastali v Cerkvi dve temeljni javni struji. Vzhodna se je samo na zunaj pokorila državi preganjalcev, a pred njo pobegnula v duhu. (Obstojal je sicer tudi zunanji svet, ki je neločljiv od razcveta puščavništva na Vzhodu, a v splošnem se je Vzhod predvsem v duhu odstranil od nasilne državnosti). Nasprotno je osvojila zapadna struja državnost v obliki cerkvenega ustroja, jo prekvalificirala in podvrgla. Vase zatopljeno vzhodno kristjanstvo se še vedno smatra za protistavek zapadnemu »praktičnemu« rimskemu kristjanstvu. A obe ti cerkveni struji sta bili bratski in blizki, navdušeni po isti ljubezni, po različnih potih zasledovali isti cilj ter dosegli isto zmago. Notranjo zmago nad pogansko duševnostjo so dovršili in zapečatili nauki cerkvenih saborov in globoka, neprekosljivo mogočna filozofija cerkvenih učiteljev. Zunanja kristjanska zmaga je izpodrinila poganski Rim. Država je za dolga stletja postala samo pridelek, podružnica Cerkve. V nasprotju z vsemi logičnimi in gmotnimi zakoni je imela ta osvojitelj organski mirni značaj, se je izvršila v znamenju sv. Duha. Notranja moč navidezno brezorožne Cerkve ni podvrgla, temveč je preoblikovala državo.

Zastopniki »vzhodne« kristjanske miselnosti se niso posebno navduševali za državnost, ker so mislili predvsem na svoje osebno razmerje do Boga. Šele po tem so vpoštevali svetne stvari in nujno potrebno cesarjevo oblast, dani so po svojih močeh širili kristjansko miselnost v javnem življenju in delali za kristjansko državno kulturo. Zastopniki »rimskega« državnega kristjanstva so se podvzivali v istem času in se vneto požrtvovalno potrudili podvreči posvetno državo Kristusovi res-



Londonka kraljica pomladi. Mala kraljica pomladi s svojim spremstvom. Vsako leto izvolijo po starodavnem običaju mlado deklico za kraljico pomladi, saj je prisposoba med mladostjo in pomladjo tako točna. Volitev se vrši pod pokroviteljstvom kraljeve hčerke in je velik otroški praznik.

se je tudi veselila v državne posele zatopljene duševnosti, če je zopet v imenu Očeta, Sina in sv. Duha izvršila maziljenje novega vladarja. Obe poti slejkoprej enako vodita k Resnici. »Vzhodni« kristjani si morajo predočiti zakonitost »zapadne« miselnosti, ki veruje v možnost »kristjanske države«, odseva Nebeškega Kraljestva na zemlji, če bo vsa moč na strani resnice, in se ne bo več občutila pravna meja med državo pa Cerkvijo. Priznajmo, da odgovarja v bistvu ta rimsko-kato-



Ogromnega kita so te dni ujeli v pristanišču Cux haven. Ta morski velikan je tehtal 12 tisoč funtov in je dolg 8 metrov in je eden največjih eksemplarjev, kar so jih doslej ujeli.

nici. Obe struji sta tvorili od početkov kristjanstva edino cerkveno duševnost in zasledovali isti ideal. Nista poznali razdraženosti in nezaupanja pri skupnem tvornem delovanju. Tako je hotel sv. Vladimir, apostol Rusije (988) v verski gorečnosti odpraviti smrtno kazen za razbojnika. A škofi so ga morali opomniti, da ima od Boga naložene vladarske dolžnosti, ker je trpelo vedno več nedolžnih, dokler so ostali zločinci nekaznovani.

Cerkev je v toku njene zgodovine odkrito in nedvomno blagoslovila oba omenjena socialna svetovna nazora, kajti temeljita na enih in istih evangelijskih besedah: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega«. Cerkev je z največjim veseljem blagoslavljal beg iz življenja, če se je dogajal kakor pri puščavnikih v svrhu čim tesnejšega zedinjenja s Stvarnikom. A Cerkev

liška cerkveno-državna filozofija pravoslavnemu državnemu idealizmu z njegovimi čistiljivimi izročili.

Laž, ki vedno gnezdi poleg resnice, poskuša podkopati kristjansko vzajemnost s tem, da dvomi o odkritosrčnosti cerkvene »politike«. Samo ljubezen in bratsko zaupanje lahko premosti ta dozdeven prepad. Ruska Cerkev mora zdaj nuditi zavetišče številnim navidezno pravoslavnim, ki se zatečejo v njeno ograjo, da bi preboleli težke udarce in izgubo domovine. Slični po cerkvenih postavah krščeni in poročeni ljudje lahko so vdani Materi Cerkvi, jo po svoje imajo radi, varujejo kot najsvetejše mladostne verske spomine, a vendar niso nobeni udi Cerkve, ker ne živijo v Kristusu. Nimajo one vere, ki je mrtva brez del, in zato samo škodujejo poslanstvu cerkvene kulture, če pišejo kot nepoklicani »zastopniki« cerkvene javnosti o politiki in nacionalizmu. Niso v stanju pravilno razumeti socialno stališče in politično nalogo Cerkve. Njih rovarjenje je značilno za sodobno cerkveno življenje. Otrsti se moramo nepoklicane kritike, ker smo potrebni harmoničnega kulturnega edinstva Zapada in Vzhoda. Razcepjenost je samo voda na mlin napadalnih brezbožnikov!

Vse to dokazuje, da živimo zdaj v »političnic« dobi. Človeštvo je zašlo v politično dobo, kakor je poznalo poprej bronasto in kamenito. Katero nalogo stavi Cerkvi ta doba? Na to imamo samo en odgovor: Cerkev se ne sme podvreči politiki, temveč nasprotno si jo mora podvreči. To pomeni, da bo stala Cerkev nad politiko in sleherno socialno posvetno obliko. Cerkev ne sme vezati temeljnih globin svojega življenja na katerekoli zunanje ustanove, zato pa jih mora brez izjeme preobraziti v svojem duhu. Trdna volja in blago bratovstvo mora tvoriti cerkveno, resnično kristjansko duševnost vseh socialnih nalog.

Nemiri v rudarskih revirjih

Poročali smo že o stavki rudarjev na severnem Češkem. Stavka se je v zadnjih dneh zelo razširila in danes stavka nad 30.000 rudarjev. Ko so v terek hoteli rudarji zborovati, je politična oblast mesta Komotav to zborovanje prepovedala. Prišlo je do spopadov med orožništvom in policijo. Na obeh straneh je več ranjencev. Vladni organi so pričeli s posredovanjem v prilog delavstva in upajo, da bodo podjetniki popustili in stavka kmalu končana.

Ameriška vljudnost

Neki ameriški list opominja svoje naročnike radi neplačane članarine s posebnim listom, priloženim pismu, v katerem med drugim čitamo: »Dragi naročnik; gotovo se še spominjate časov, ko ste si napravili vozec na svojem žepnem robcu, da ne bi na nekaj pozabili. Morda ste to lepo navado opustili in sedaj kako malenkost pozabite. Napravite zopet kakor v starih dobrih časih vozec na svojem robcu, ki naj vas spominja na to, — da ne pozabite na priloženi račun in položnico. Upamo, da vam bo čitanje teh vrstic prijetno in da bomo imeli radostno presenečenje z obratno pošto zvedeti o vaši cenjeni osebi.«

Professor dr. Herman Zondek, znameniti berlinski zdravnik-internist, je bil nujno poklican v Moskvo, da pregleda sovjetskega diktatorja Stalina, ki je nenadoma obolel. Njegova bolezen je nevarna. Nekateri listi poročajo, da so Stalina zastrupili komunistični prvaki, ki niso bili zadovoljni z njegovo politiko.

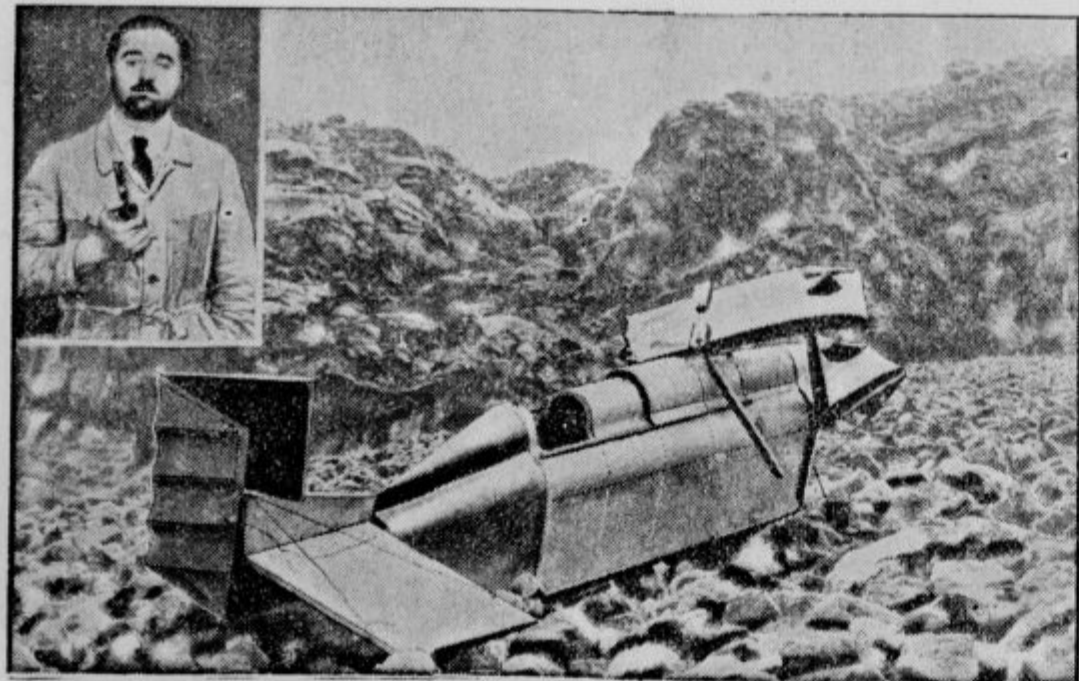


Novi davki v Bolgariji

V teh težkih časih, ko so obdavčene vse stvari, vsak luksus, je fin. ministrom prav gotovo težko odkriti nove vire davčnih dohodkov, ki so potrebni za ravnotežje proračuna. Bolgarskemu finančnemu ministru pripada čast, da je iznašel nove vire dohodkov — nove davke. Obdavčene bodo lepe glave bolgarskih žen, namreč vse t. zv. »bubi-frizure«. Davek bodo morali pobirati sami brivci, ki bodo morali vsaki ženski po olepšanju, skrajšanju in onduliranju las poleg računa priložiti še potrdilo za plačilo 10 odstotkov računa državne takse. Ta potrdila morajo ženske skrbno čuvati, ker je upepljena »leteča kontrola«. Posebno nadzorniki imajo od vsake ženske, ki ima pristrižene lase, zahtevati ta potrdila. — Nadalje bodo posebej obdavčeni vsi oni, ki ne morejo sami skrbeti za svoje nohte na rokah in nogah. — V kavarnah, kjer se po stari orientalski navadi igra ure in ure pri skodelici črne kave, mora lastnik pobirati od kvartopircev in »kibicev« posebno državno takso 5 levov na uro. — Tudi razni izrodki moške mode so na črnem seznamu novih obdavčenj. Tako bodo morali vsi moški, ki kupujejo trde ovratnike, ki se uvažajo iz inozemstva, že v trgovini proti potrdilu plačati posebno takso do 20 odstotkov vrednosti. — Kakor drugod, imajo tudi v Bolgariji trgovci navado svoje firme krstiti z raznimi zvenečimi imeni, kakor: Ekscezlizor, Pri Parižanu, Dunajska eleganca in slično, kakor da bi se sramovali lepih družinskih imen svojih dedov in očetov. Vsi taki tuji naslovi prodajalen in trdk bodo zelo obdavčeni. — Upajo, da bo finančni efekt teh novih davkov zelo ugoden.



Sportna karikatura: Ben Eastmann je pretekel 440 jardov (402,5 m) in fenomenalnem času 46,4 sekund in je s tem dosegel nov svetovni rekord.



Prostovoljen padec z letalom. Francoski izumitelj Sauvant je napravil posebno letalo, katerega trup je zgrajen na poseben način. Po zatrevanju izumitelja nudi tako letalo popolno sigurnost za življenje potnikov tudi v slučaju nevarnih padcev z višin. Ker mu policijske oblasti niso dovolile, da bi napravil poskuse v Parizu, je dan izumitelj s svojim letalom odplul v oddaljeno provinco in se pri kraju Escagnolles strmoglavil z velike višine na skalnato hribovje. Kakor je videti, je bilo letalo zelo poškodovano, trup je ostal popolnoma ohranjen in tudi drzni letalec je ostal živ in zdrav.